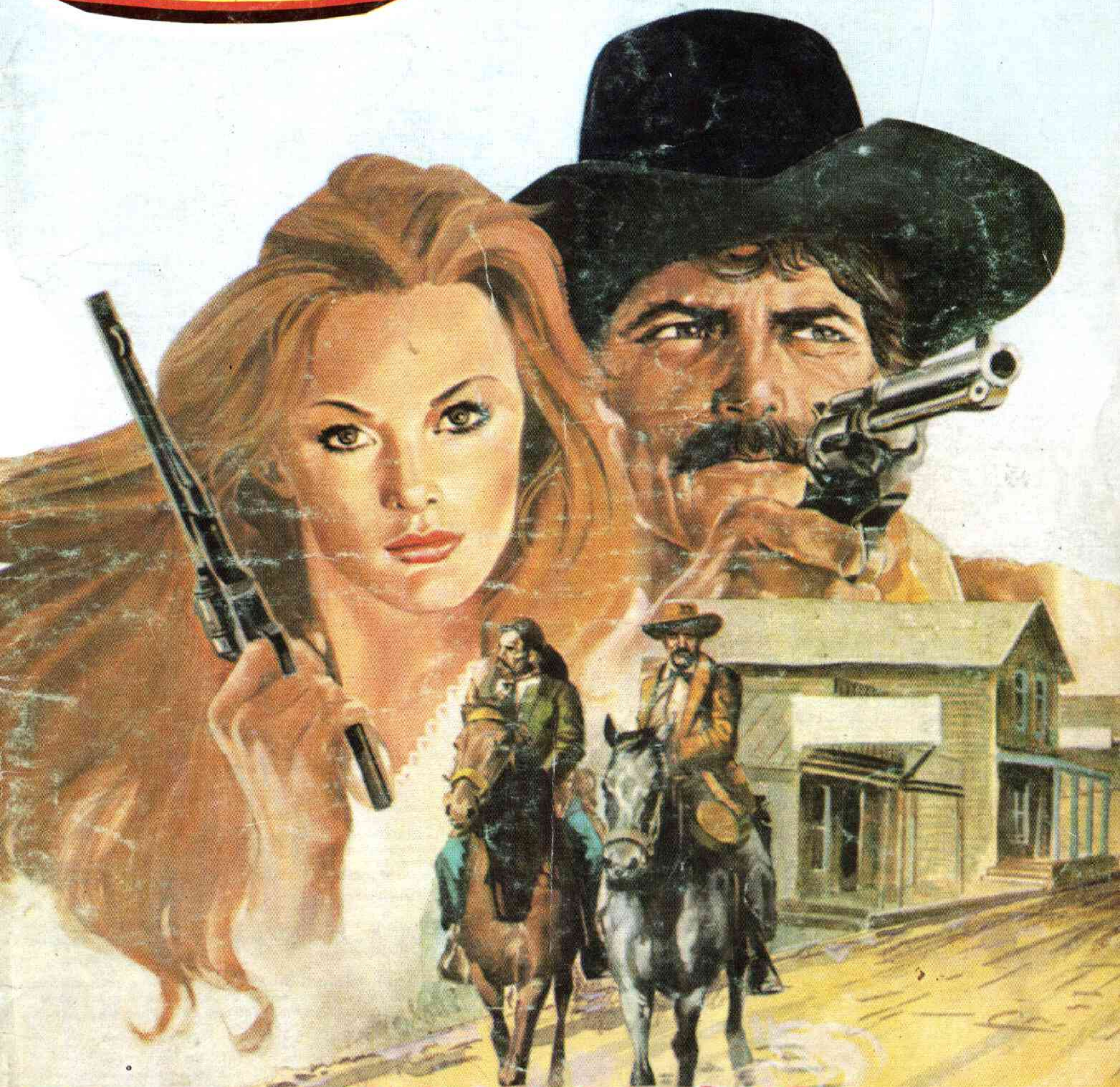

WESTERN ROMAN
LASSO
cijena 100d broj 644

SIRINGO

Nate Champion

SIRINGO

Glavni i odgovorni urednik,
MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač: SOUR »Vjesnik« (predsjednik Poslovnog odbora **Vjekoslav Koprivnjak**) – RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. (direktor **Milan Bekić**) – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (direktor **Sead Saračević**).

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. OOUR Novinska rotacija n. sub. o. OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije »Romani i stripovi«: dr Ivan Krtalić

Uređivački kolegij: Ivica Bartolić (graf. ur.), **Marcel Čukli** (»Laso«), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašiček**, **Ana Župan** (ljubavni i erotski romani).

Redakcija: Sonja Dunduš (daktilograf), **Zdenka Jočić-Beck** (redaktor), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Ana Poldo-Hrastović** (novinar).

Tajništvo: Sanja Popović (tajnik), **Biserka Pupavac** (poslovni tajnik).

Adresa redakcija, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

LASO 644

NATE CHAMPION: SIRINGO

Recenzija: Božo Stančić

Copyright: Branko Kosec

LASO 644 izlazi 14. 2. 1986.

I

Opalio sam iako su upravo odgalopirali izvan puškometa. Jedan od Komanča okrenuo se i upravo mi prostačkim pokretom pokazao što ću postići svojim pucanjem kad ga kugla ipak zahvati i baci konju na vrat.

— Dobio si svoje, prokleti lopove!
— vikao sam zlurado i potrčao. Ali ratnik nije pao, jer se odmah i drugi našao uz njega i čvrstom mu rukom pomogao da ostane na konjskim leđima unatoč divljačkoj brzini. Indijanci su začas nestali u oblaku prašine, a s njima i moje četiri mazge natovarene krznima. Jedna je ipak ostala i, ako me sreća nije sasvim iznevjerila, na njenim su leđima moja najbolja krzna zajedno s dragocjenom kožom bijelog bizona.

Jedan pogled na moju kobilu bio mu je dovoljan da ustanovi kako od progona nema ništa. Bila je premorena, stajala je spuštene glave i razmaknutih nogu kao da se boji da će pasti.

Mazga pak nije bila umorna. Kao slučajno je počela okretati stražnjicu vrebajući priliku da mi dobro odmjerenim udarcem razbije glavu. No, iskustvo me naučilo oprezu, pa sam je opalio kundakom. Odmah se

okrenula i pogledala me svojim velikim očima tako prijekorno da sam se gotovo postidio.

— Ako nosiš dobra krzna, ispričat ću se — obećao sam.

Položio sam ruku na ceradu i srce mi je zastalo. Napipao sam nešto tvrdo. Komanči su mi ostavili samo stupice i zamke, ono isto što sam prije četiri mjeseca ponio sa sobom na put.

Kad sam se dovukao do prvih kuća do malih kocki sazdanih od blata i šiblja i odijeljenih vapnom, bio sam tako raspoložen da su me se klonila čak i bosonoga meksikanska djeca, koju bi teško bilo što moglo zaplašiti. Bliže središtu grada zgrade su bivale sve veće i veće, a pred nekima su bili i drveni nogostupi. Poznavao sam Santa Fe. Iza visokih zidova od isušene gline skrivala su se čista, hladovita i ugodna dvorišta, u kojima se život španjolskih i meksikanskih obitelji odvijao gotovo jednako kao i prije dolaska naseljenika s Istoka. A iza lažnih pročelja drvenjara koje su podigli Amerikanci moglo se naći sve što je bilo potrebno za život. Radionice, kovačnice, prodavaonice

za opskrbu karavana što su dolazila iz Independencea, staje sa stotinama konja, a uz ozloglašene krčme bilo je i luksuzno uređenih igraonica i hotela koji su se ponosili dugim pultovima od mahagonija, sjajnim mjedenim okovima i glasovirima dopremljenim iz Evrope.

Santa Fe je vrio. Utopio sam se u mnoštvu što se guralo prašnjavom cestom, uspinjalo na nogostupe, ulazilo i izlazilo iz lokala. Karavane su se, doduše, zaustavljale izvan grada i obilazile ga, ali nije bilo čovjeka koji ne bi izišao iz svojih kola i nakon tjedana putovanja kroz preriju svratio da vidi to posljednje središte civilizacije prije no što će krenuti u pustinju. Cesta kroz grad bila je pretrpana kolima s volovskom zapregom, koja su dovozila naručenu robu. Suncem opaljeni vozari gurali su se među gradskim stanovnicima, kartašima, desperadosima, traperima, propovjednicima. Zapanjeno su zastajali kad bi ugledali Indijance raznovrsnih plemena, koji su nepokolebivim mirom ulazili i izlazili iz prodavaonica trampeći svoja krzna za robu bijelaca. Tjednima, daniima i noćima pripadnici karavana neprekidno su pregledavali prostranstva i čuvali stražu očekivajući iznenadne napade Indijana, a sad bi ih susretali na ulici, možda one iste od kojih su se prije nekoliko dana jedva obranili. Ni mene nije usrećio pogled na te šutljive momke. Za dan-dva doći će ovamo neki od njih, a pod rukom će nositi moja mukotrpno stečena krzna.

Kad sam se zasitio promatranja jednog Navajosa odjevenog u kožu i perje, sa sjekirom za pojasom, okrenuo sam glavu na drugu stranu. Na brzinu slupana drvena baraka nosila je golemi natpis:

TRAPERSKA OPREMA ● SVE

ZA LOV ● ORUŽJE ● ZAMKE ● OSTALO

Gomila budala plaćala je paprene cijene za lošu robu. To mi je dalo ideju. Skrenuo sam onamo, najprije privezao mazgu za stup da mi ta podmukla životinja ne pokvari račune, a onda sam opalio metak u zrak.

Pucanj nije mogao uzbuditi nikoga u Santa Feu. Ipak, glave su se okrenule prema meni, a ja sam ustao u stremenu i viknuo:

— Najbolja oprema za traperu! Prodajem jeftino, zajedno s mazgom koja će vam nositi krzna!

Ljudi su se odmah zainteresirali. Neki gorostas viknuo je preko svih:

— Zašto prodaješ ako je najbolja?

— Razbit ću ti glavu, pomislio sam.

— Dosta sam zaradio s krznima, sad ću nekoliko godina uživati. Ovo mi ne treba, neka se i drugi posluže.

Ljudi su se oduševili, svi osim vlasnika prodavaonice koji mi je zaprijetio šakom. Slegnuo sam ramenima, život je život.

Za čas sam prodao i mazgu i opremu, a bili bi kupili i kobilu, pa i mene da se nisam brzo povukao. Sad sam imao nekoliko dolara da se malo dotjeram i započnem život dostojan čovjeka.

Kad sam napokon izašao iz brijačnice, još topao i ružičast, svjež i namirisani, na meni je od pete do glave sve bilo novo, a na prošle dane podsjećao me samo stari pojas s revolverom. Polako sam šetao drvenim nogostupom, pazeći da ne zaprljam sjajne vrške novih čizama. Promišljenom sporošću pripalio

sam skupu cigaru i pustio da me nosi struja šarolikih ljudi koji su svi nekamo žurili. Slab je izraz ako kažem da sam uživao. Upijao sam u sebe ritam gradskog života i osje-

ćao da sam se nakon beskrajnog izbivanja ponovo vratio u obitelj.

II

Posjetio sam poznata mjesta, susreo neke od davnih znanaca, koji su već mislili da im više nikad neću odnijeti novac na monte. Na dva mjesta gotovo sam uskočio u partiju pokera, ali sam se u posljednji trenutak predomislio i udaljio. Napokon sam sjeo za stol gdje se igrao monte. Igralo se starim španjolskim kartama, a nakon dijeljenja na stolu je ostajala velika hrpa karata, po čemu je igra i dobila ime.

Isprva je pošlo loše, ali nisam odustajao jer sam osjećao da će se sreća okrenuti. Okrenula se u posljednji čas, kad sam već razmišljao što bih mogao založiti. U ponoć sam imao pet stotina dolara, a oko tri ujutro ustao sam od stola s nešto manje od tisuću dolara u džepu, praćen neljubaznim pogledima suigrača. Kako u to doba noći još nitko ne pomišlja na spavanje, jedva sam pronašao mjesto za tezgom da popijem svoj posljednji viski.

Čovjek kraj koga sam stajao bio je toliko slabašan i beznačajan da je bez protesta nestao kad ga je odgurnula snažna ručeta okićena prstenjem. Odmah sam je prepoznao i skupio ramena, jer me očekivalo srdačno lupanje, koje je čovjeku moglo iščašiti rame.

Ali, ovaj put ništa od srdačnog pozdrava koji sam očekivao. Čovjek se nalaktio i položio na dlanove svoju veliku glavurdu, nasadenu na isto tako krupno i teško tijelo.

— Što to vidim? — upitao sam. — Zar se pojavio loš dvojnik mog prijatelja Sama Hornbacka, slavnog borca i najspretnijeg trgovca?

— Imaš pravo, Dave, imaš prokleta pravo — ne postoji ništa smješnije od duboke, snažne glasi-

ne koja pokušava biti patetična. — Samo sjena nekadašnjeg Sama Hornbacka. Ja sam uništen!

Nasmijao sam se. Po mom mišljenju, Sam Hornback je apsolutno neuništiv. Lukav je i pametan, a njegova snažna tjelesina mogla se pokrenuti brzinom razjarenog bizona. Izbjegavao je bitku, ali kad bi zapao u neku gužvu, postao bi nemilosrdan.

— Zlatni lanac od pola funte, dijamantna igla pod grlom, toliko prstenja da ne možeš micati prstima. Ti si zaista propao.

— Nije riječ o tome, Dave — bacio je na tezgu novac koji se oglasio srebrnim zvukom, uhvatio me ispod ruke i povukao prema izlazu. Onda je u kutu kraj samih vrata spazio prazan stol, pa me smjestio onamo.

— Idem na spavanje — rekao sam. — Ako želiš sa mnom popričati, posjeti me ujutro.

— Čekaj, slušaj — jednom me rukom zadržao da ne ustanem, a drugom uhvatio konobara u prolazu i oteo mu bocu viskija. — Drži novac. Ovdje imaš za dvije. Daj čaše.

Čovjek s keceljom nezadovoljno ga je pogledao. U ovo doba noći ionako je naplaćivao dvostruko. Ja sam potražio cigaru.

— Dave, čujem da si mjesecima bio u pustinji, ili u šumi, ili negdje drugdje, među Indijancima. Pričaj mi, uvjeren sam da je bilo zanimljivo.

— Ludački.

— Kako si se snašao?

— Izvrsno.

— Ovaj gradski život škodi čovjeku — rekao je glasom u kojem je bilo mnogo iskrenosti. — Čist zrak, bez dima i alkohola, spavanje pod zvijezdama, jednostavna hrana...

— Same, prestani s glupostima — izvadio sam iz džepa svoj lijepi, tanki zlatni sat. — Tri i trideset dvi-

je. U tri i trideset pet ustajem od ovog stola i odlazim na spavanje. Prestani blefirati i izbaci pravu kartu.

— Nemilosrdan si prema prijatelju, Dave...

— Prošlo je već pola minute tvoga vremena.

— Vraga! Dakle, htio sam reći da ovaj život nije za mladog čovjeka kao... ne, to nema smisla. Ukratko, stvari stoje tako da sam ja jedan od šefova »Santa Fe Overland Transport Company«, da...

— Čestitam.

— Ne prekidaj me. Hvala, nema na čemu. Ja sam odgovoran za ovaj najprokletiji dio ceste koju napadaju Cheyenni i Kiowe, a katkad kao dodatak dojašu s istoka i Komanči i s juga Mescalerosi.

— Prošla je minuta tvog vremena.

— Šuti, ne zadržavaj, gori si od Apaša. Sad gledaj što se dogodilo. S linijama za Istok uglavnom nemam problema, promet na putu Santa Fe jak je u ovo doba godine i Indijanci radije napadaju na teretne karavane no na moje kočije. Međutim, prema jugu, to je čisti pakao. Gubim kočije, zaprege, putnike i svoje ljude.

— Zašto ti to meni pričaš? Potuži se vojsci.

— Vojsci? Dok ganjaju Indijance po preriji, oni se došuljaju uz cestu i ubijaju moje kočijaše.

— Ako ti je potreban kočijaš, hvala, nisam zainteresiran. Minuta i pol.

— Proklet bio — ispio je svoj viski u jednom gutljaju, stresao se i natočio obojici. — Stvar je u ovome, Dave. Imam ovdje jednoga prokleta važnog putnika. Ni manje ni više nego djetence državnog sekretara Charlesa F. Haugena iz Washingtona. Čuo si za njega?

— Tko nije? Taj džentlemen mogao bi vrlo lako naslijediti sadašnjeg predsjednika. Tebi, Samu Hornbacku, povjerio je svoje potomstvo?

Jadni je Sam duboko uzdahnuo.

— Da barem nije. Otkad je mala stigla, neprekidno prima poruke i brzojave iz Washingtona, to jest ukoliko Cheyenni ne zapale koji od stupova ili se ne zabavljaju gađanjem u žicu. Njen stari neprekidno pita što je i kako je s njegovom kćerkicom i blago mi prijeti da će mi oderati kožu ako joj padne vlas s glave.

— Dvije minute. Imenovao te njenim starateljem?

— Ne spominji mi više vrijeme. Što znače tri minute kad je prijatelj u nevolji?

— Otkako smo nas dvojica prijatelji? Same, zašto je se ne riješiš? Strpaj je u jednu od tvojih kočija i pošalji tatici na Istok.

— To bi bilo lako, ali ona, na žalost, putuje na Zapad.

— Što?

— Dobro si čuo. — Sam se nagnuo preko stola koliko mu je dopuštala trbušina i unio mi se u lice.

— Moram je otpremiti na jug do Butterfieldova puta i onda su moje brige prestale. Negdje od Las Crucesa nastavit će poštanskim linijama do Los Angelesa. Ali, kako da je dopremim dolje? Sam bog zna da je to najomiljenije apaško lovište na bijele skalpove. Ludi su nego inače, ako se to može reći za Apaše. Put Goodnight Loving je zatvoren već mjesecima. Nije prošla ni jedna jedina karavana. Provuče se samo poneki lovac, ali tko zna koliko ih zaglavi.

— Dolazim odande. Ako te to tješi, ima i Komanča.

— Dave, samo me ti možeš spasiti — napokon je zagrabio u sredinu

kaše. — Malu moram poslati odavde, a čuvati je mora netko vrlo sposoban i hrabar. Ako nastrada, propala je i moja kompanija.

Ustao sam. Bio sam se odvikao od noćnog života i glava me počeo boljeti. Osim toga, osjećao sam da u toj priči nešto ne hoda, premda nisam mogao shvatiti što. Upro sam prstom u Sama tako naglo da je trgnuo glavu.

— Idem na spavanje. Nazivaš me prijateljem, a lažeš mi u lice. Na Zapadu još nijedna kompanija nije propala zato što je izgubila putnika.

Umjesto da se razljuti, Sam se počeo smijati. To je bilo nalik na njega. Uvijek bi uradio nešto neočekivano. Ustao je, a ramena su mu se tresla od grohota. Prebacio je ruku preko moga ramena, pa smo tako zagrljeni izašli van pred salun.

Noć je bila divna. Bilo je svježije i vedro, a nebo tako prepuno zvijezda da ih je bilo teško razlučiti. Činilo se kao da je ova jadna, crna zemlja, prekrivena sjajnim iskričavim plaštem.

— Tiho — rekao sam Samu. On ušuti i posegne pod kaput.

— Što si čuo? — upita oštrim šaptom.

— Pogledaj kako je divna noć, nemoj je kvariti grohotanjem.

Zavrtio je glavom.

— Ti si najčudnija zvjerka koju poznajem — rekao je. — A sad da nastavim. Neću te više varati. Zabrinut sam za malu zbog nagrade.

Čekao je da upitam o čemu je riječ, ali nisam pitao.

— U svom posljednjem brzojavu njen je stari najavio da daje tri tisuće dolara onome tko joj pomogne da sigurno otputuje za Los Angeles.

— Ja sam je morao voditi za malu plaću, a ti bi podigao nagradu?

— rekao sam.

— To je bio moj prvi plan — pri-

znao je. Glas mu je bio ozbiljan, ali osjećao sam da se smijulji pod koprenom tame.

— Svatko smije pokušati. Nudim ti tisuću dolara.

— Ne.

— Dvije tisuće.

— Laku noć.

— Uzmi onda sve tri hiljadarke, ali nosi mi je s vrata — rekao je povišenim glasom. — Hej, Dave, kamo ćeš? Dodi barem sutra, pa samnom ručaj. Čekam te u Bank Exchange hotelu u tri poslije podne.

III

Iduće priepodne posvetio sam spavanju i brizi oko svoje sobe. Oko dva sam pošteno ogladnio i sjetio se Samova poziva. U tri sam ušao u hotel i progurao se do tezge, jer je to bilo pravo mjesto da čovjek pro-nađe Sama Hornbacka i pripremi se za ručak. Nije ga bilo, pa sam naručio čašicu blage meksikanske tekile.

Došao je za deset minuta iz blagovaonice i rekao da je stol već pripremljen. Dvorana je bila puna ljudi koji su žvakali, poslužitelji su se vrtjeli među stolovima i sve je bilo na svom mjestu jer je Bank Exchange hotel držao do svog ugleda najboljeg u gradu. Za jednim od stolova sjedila je djevojka, sasvim sama. Morao sam zastati da je bolje pogledam. Bila je savršena, iako su lice i haljina bili jedino što sam mogao ocijeniti. Put joj je bila bijela i ružičasta, unatoč žarkom suncu Novog Meksika, koji za kratko vrijeme svakog bijelca pretvori u lošu imitaciju Indijanca. Kosa joj je bila skupljena na potiljku i padala niz leđa u velikim uvojcima, a na vrhu glave sjedio je malen, složeni šeširić, kakav još dosad nisam imao prilike vidjeti. I lice, i rukavice, i nakit, i haljina,

sve je dokazivalo visoku klasu i mnogo novca.

Pokušao sam jednim smiješkom i bio očaran kad ga je uzvratila, sve do trenutka kad sam zapazio da je upućen mom pratiocu. Prokleti Hornback, taj ima sreće, pomislio sam, a onda me čekalo još jedno iznenađenje.

— Gospodice Haugen, čast mi je što vam mogu predstaviti svog prijatelja Davea Siringa. Gospodica Clara Haugen je kći državnog sekretara Charlesa F. Haugena.

— Drago mi je — rekla je djevojka i nasmiješila se i meni. — Dragi Sam mi je toliko pričao o vašim sposobnostima.

— Čuvajte se njegovih priča, gospodice — rekao sam. — Jednog će dana prevariti i samog sebe.

Ručak je protekao vrlo ugodno. Clara Haugen je bila dobro obaviještena, o svemu je mogla razgovarati, sve ju je zanimalo, ali nije bila nametljiva kao ostale djevojke kad se oslobode. Vidjelo se da je navikla na društvo i znala kako treba izaći na kraj s muškarcima i njihovim komplimentima. Nije mi bilo lako kad su se pred kraj ručka i ona i Sam udružili u nagovaranju da je otpratim do Las Crusesa. Međutim, ostao sam čvrst.

— Nemoguće je tamo se probiti — rekao sam. — Možda bi jedan muškarac sâm prošao neopaženo, ali više njih, pogotovo sa ženom nemaju nikakva izgleda. Najmanje četiri indijanska plemena jašu pod ratnim bojama, pljačkaju i ubijaju sve što im dođe pred oči. Savjetujem vam da se priključite nekoj od velikih, dobro naoružanih karavana, koje se vraćaju u Abilene jer se ne mogu probiti za Kaliforniju.

— Ne dolazi u obzir, gospodine Siringo — rekla je djevojka svojim dubokim, toplim glasom, od kojeg

bi me podilazili žmarci svaki put kad bi progovorila. — Ja moram dalje. Moram. U San Franciscu me čeka moj zaručnik.

Sam je krivio lice, a gospodica Haugen je napravila posljednji pokušaj jednom finom, ali podrugljivom primjedbom na račun moje hrabrosti i kavalirštine. Moj je ponos bio gadno povrijeđen.

— Žalim što smo se upoznali jer vidim da nećemo ostati prijatelji — rekao sam. — Kako bi bilo da pošaljete glasnika u Los Angeles svom zaručniku? Siguran sam da je vrlo hrabar i muževan čovjek kad ste mu odlučili pokloniti svoje srce. Dohrlit će ovamo i prevesti vas kroz indijansko područje tako da vam neće pasti ni vlas s glave.

Kad sam se okrenuo prema izlazu, čuo sam iza svojih leđa:

— Dopuštate li da sjednem za vaš stol? Možda bih vam mogao pomoći. Miguel Estes, vama na službu, gospodice.

Nisam se morao okrenuti jer sam poznavao lice kojem je pripadao taj glas. Estes je bio čovjek — mojih godina. Nije se bavio ničim unosnim, a ipak je uvijek bio pun novca. Ženama se svidao zbog lijepe pojave, žarkih očiju, kojima je izazivao, zbog skupocjene meksikanske odjeće pune srebrnih ukrasa, koja je dobro pristajala njegovom vitkom tijelu. Muškarci su ga se klonili jer se španjolska krv u njegovim žilama lako i često palila podgrijavana neugodnim uspomenu. Njegovi su nekad posjedovali dobar dio Novog Meksika. Nikad nije oprostio Amerikancima koji su mu uzeli zemlju ni Meksikancima koji su im je prepustili, pa je uzimao natrag kad god bi mu se pružila prilika. Prema svima se odnosio jednako, svisoka i arogantno, a oni koji to nisu mogli

podnijeti postali bi žrtve njegove smrtonosne brzine.

S Estesom sam se susretao za kartaškim stolom i ruletom. Dogodilo se, oba puta, da su partije bile beznačajne, ulozi neznatni, a sreća promjenljiva, jer da je jedan od nas, pogotovo on, mnogo izgubio, danas ne bih bio živ. Ili on? Možda se i varam, jer je katkad znao ostaviti na stolu gomile srebrnjaka i podnijeti to kao pravi španjolski grande sa smiješkom i uz čestitku dobitniku.

Predvečer, u prvi suton, kad sam prošetao niz cestu da pronađem neki čist i pristojan restoran i priprelim želućak za noćnu dozu alkohola, buku što je vladala na cesti, škripu kotaća, udarce kopita, razgovor i blage kočijaške psovke prekinuo je jedan jedini revolverski hitac.

Pucnjevi na ulicama Santa Fea nisu bili nikakva rijetkost i malo se tko na to obazirao. Ne bih ni ja da metak nije bio namijenjen meni. U tom sam času prolazio iza jednog stupa što je držao drvenu nadstrešnicu. Kugla je udarila u suho, ispućano drvo, probila ga kao od šale, ali je promijenila smjer i umjesto moje glave pogodila veliko staklo brijačnice. Lijepo sam osjetio struju zraka koja je kao dašak smrti dotakla moje lice, i to mi je bilo dovoljno.

Trgnuo sam revolver i ostao iza stupa koji me je spasio.

Na ulici su ljudi na čas prekinuli ono čime su bili zabavljani i počeli se ogledavati. Ali strijelca nije bilo. Mogao je pucati s bilo koje strane. Iz jednih od nekoliko kola pokrivenih platnom, kroz širom otvorena vrata štaglja meni nasuprot, s ugla koje od kuća ili nekog od mnogih otvorenih prozora.

Prolaznicima je sve to bilo vrlo zanimljivo, jer njih nitko nije poku-

šao ubiti. Neki su mi predlagali kamo bih morao pucati, ali ja nisam vidio nikakav prikladni cilj. Nakon nekoliko minuta čekanja postalo im je jasno da je zasad predstava završena, pa je svatko pošao svojim poslom, a ja sam nastavio potragu za večerom.

Od tridesetak mjesta gdje se mogao izgubiti novac te sam noći odabrao Big Pete's Gambling Place. Promijenio sam nekoliko suigrača, naizmjenice sam gubio i dobivao i, uopće, bilo je vrlo nezanimljivo sve do ponoći kad se pojavio Miguel Estes. Dotjeran kao obično, sav u crnom suknu i srebru, izmamio je čeznutljive uzdahe poluodjevenih djevojaka koje su sjedile na tvrdim koljenima kočijaša i trudile se da mušterije što više potroše na piće.

Estes se ponašao kao da je u najmanju ruku vlasnik te rupe, ako ne i grada. Činilo se da ne gleda ljude već kroz njih dok su mu se ugibali na njegovu putu prema pultu. Bez riječi je kimnuo barmenu, a ovaj je već znao što treba da naliže, jer je ispod tezge izvukao neku bocu s nepoznatim natpisom. Nije zaboravio još jednom izbrisati čašu i pogledati je prema svjetlu prije nego što će je postaviti pred uglednoga gosta.

To mi je išlo na živce. Ovom momku je najhitnije potrebna jedna životna pouka, pomislio sam i lupio o stol da bi pažnju suigrača opet skrenuo na igru. Netko me potapšao po ramenu. Trgnuo sam se tako da je čovjek odskočio. Bio je to barmen. Estes ga je poslao da me dovede.

— Čovječe, jesi li lud? — upitao sam ga. Bio je preneražen i nije znao kamo će s rukama.

— Molim vas, dodite, gospodine Siringo — rekao je. — Senjor Estes mi je tako zapovjedio. Ako ne dode, tko zna što će učiniti, a ja imam obitelj, djecu. I bolesnu ženu.

U hrpici novca što je stajala preda mnom nalazio se i jedan dolar. Pronašao sam ga i dao barmenu.

— Oduzi to Estesu i reci neka popije na moj račun. Njemu ću se posvetiti kad završimo partiju.

— Isuse! — rekao je čovjek. — Ne mogu ...

Okrenuo sam se suigračima i počeo miješati karte.

— Idi — rekao sam barmenu — Senyor Miguel postaje nestrpljiv.

Ako je i bio, Španjolac to nije pokazivao. Stajao je oslonjen o tezgu točionice, lijep i opasan, a na crnim, uz nogu pripijenim hlačama, lijepo su se isticali srebrom ukrašeni dršci revolvera. Obratio sam pažnju kartama. Moji su suigrači odjednom postali tako nemirni da bi najradije prekinuli igru da se nisu i mene pribojavali. Prisilio sam ih da završe rundu. Onda sam pokupio novac i pošao prema baru.

Miguel je još stajao tamo. Poigravao se srebrnim novčićem, i to je vjerojatno bio moj dolar. Naslonio sam se na tezgu i pogledao ga. Zanimalo me što želi.

— Gospodin Siringo? — upita. Kimnuh umjesto odgovora i zapitah bezazleno:

— Tko ste vi, senyor?

Njegovo tamno lice postalo je još malo tamnije, ili se to meni samo učinilo. Napokon je spustio svoj pogled, koji je uvijek lebdio iznad tuđih glava, i zapiljio mi se u oči.

— Ti znaš tko sam. Svatko zna tko sam ja. Estes!

— To je ime ili prezime?

— Miguel Estes — rekao je oštro. Otvorio je šaku i srebrnjak je pao na drveni pod. U tišini je taj zvuk bio dovoljno glasan da se ljudi oko nas trgnu i odskoče. Nasmijao sam se.

— Hajde, hajde, senyor Estes. Na-

ravno da znam tko ste. Nemojmo se ljutiti zbog bilo čega. Na kraju krajeva, vi ste prekinuli moju partiju. — Okrenuo sam se prema dvorani:

— Prijatelji, nastavite sa zabavom. Senyor i ja moramo ozbiljno porazgovarati o nekim povjerljivim stvarima, a ne možemo to dok svi šutite i gledate nas.

Malo pomalo ljudi su opet počeli razgovarati i piti. Kada je buka u dvorani postala normalna, okrenuo sam se prema sugovorniku. Španjolac je stajao uspravan kao svijeća, ukočena lica i vjerojatno nije mogao odlučiti da li da me ubije odmah ili sutra.

— Je li riječ o gospodici Clari Haugen? — upitao sam prijateljski.

— Što? Si, riječ je senjoriti Haugen. Kako znate?

Slegnuo sam ramenima.

— Dobro — rekao je. — Vaše ponašanje neće ostati nekažnjeno. Danas u podne predloženo vam je da za nju obavite jedan posao. Odbit ćete ga.

— Svakako.

Bio je iznenađen mojim odgovorom.

— Odbit ćete ga i više joj se nećete približavati.

— Slažem se.

Zabubnjao je prstima po tezgi, i to je bio prvi znak nervoze koja je probila koru samosvladavanja. Razvukao je usne prekrivene tankim brčićima i pokazao dva niza lijepih bijelih zuba.

— Ubijao sam ljude i za mnogo manji bezobrazluk — rekao je tiho.

— I vi ćete za njima. Ali ne danas. Još mi niste sasvim jasni.

Nasmijao sam se, okrenuo se prema tezgi i gotovo se sudario s velikim nosom Sama Hornbacka.

— Ti doista izazivaš sreću, amigo — rekao je vrteći glavom. — Još ni-

tko nikad nije tako smotao Miguela Estesa.

— Znači, već je bilo vrijeme.

— Griješiš, Dave. Samo si ga zbunio. Prespavat će to, ispiti pola boce tekilje i razmišljati. Kad odbaci sve tvoje lijepe riječi, ostat će samo gola istina.

— A ta bi bila?

— Da si od njega napravio budalu. Onog trenutka kad to shvati, ništa te ne može spasiti.

Zamislio sam se.

— Možda imaš pravo. Izuzevši ono o spasavanju. I ja imam revolver.

Sam Hornback je očajnički raširio ruke.

— Ali tko kaže da si brži? Što ako nisi? Pogodit će te i onda sam ja nastradao. Ti ćeš se izvući, a ja ću se morati sâm brinuti o Clari Haugen.

— Slušaj, Same — rekao sam — što je Miguel htio od tvoje štice?

— Ha! — prasnuo je. — Sjedio je za susjednim stolom dok smo ručali i zacijelo je načuo nešto od razgovora. Ponudio se da će sa svojim ljudima prevesti gospođicu Haugen preko indijanskog teritorija.

— Miguel? Pa taj se drži kao da je predodređen za vlasnika Novog Meksika. Njegovi krijumčari mu svakog dana donesu toliko novca koliko bi dobio za mučno putovanje preko indijanskog teritorija.

— To i jest ono što me zabrinjava, Dave. U prvi sam trenutak pomislio da sam se riješio mlade dame, ali onda mi je sve postalo sumnjivo. A najgore je to što je, čini se, ona za-grizla.

— Ne smiješ joj dopustiti da ode s Estesom! Ali, uostalom, to je tvoja briga.

Htio je odgovoriti da bih tu brigu ja morao preuzeti, ali tada je u salun ušao stari šerif David Hogan, a za njim su se gurala njegova dva

pomoćnika, razbijača. Godine su usporile ovog čovjeka i oslabile njegove mišice, ali su ujedno i sasvim okamenile njegovo srce. Za pomoćnike je birao slaboumne razbijače, koje je samo on znao držati na uzdi. Što se mene tiče, nije mi se svidalo jedino to što se Hogan uputio ravno k meni.

— Zdravo Same — rekao je. — Vi ste Siringo?

— Ja sam Siringo. Vi me već poznajete, šerife Hogan.

— Star sam i ne pamtim beznačajna lica — rekao je starac tvrdo. — Čuo sam da ste imali nekoliko incidenata, a tek ste drugi dan u gradu. Pucnjava na ulici i svada s jednim uglednim građaninom, koja je mogla završiti tragično. Neću dopustiti ovakvo ponašanje.

— Hajde, Davide, Siringo je moj dobar prijatelj — rekao je Sam i pokušao mu položiti ruku na rame. Šerif ga ledeno promjeri ispod čupavih sijedih obrva.

— Ti se ne miješaj, Same Hornback. Sve što možeš postići braneći ovog mladića, jest da se nađeš iza rešetaka zbog ometanja mog rada.

Okrenuo sam mu leđa i nalaktio se na tezgu. Iza sebe čuo sam dva brza koraka i onda su mi košcati prsti nemilosrdno stegli rame i okrenuli me natrag. Pred očima mi se našlo grubo izrezano mlado lice četvrtaste brade. Snaga bez pameti. Košulja napeta preko snažnih prsa bila je raskopčana i nategnuta teškom zvijezdom s natpisom »deputy«.

— Lijepi moj branioče zakona — nasmiješio sam se i nježno ga pogladio po obrazu. Momak je ostao silno zapanjen, pa je nespreman dočekao drugu ruku, koja ga je udarila usred lica. Odletio je natraške, pao na jedan od kartaških stolova i uz glasne proteste igrača

polomio ga, povukavši za sobom gomilu stakla, karata i novca.

Razgrnuo sam oba krila dugoga kaputa da oslobodim drške revolvera i čekao.

Šerif Hogan nije se ni pomaknuo, ali je njegov drugi pomoćnik poskočio korak naprijed i činilo se da će povući revolver.

— Natrag, Joe — rekao je šerif mrzovoljno. — Ovo nije razbijač na kakve ste navikli vas dvojica. Bit ćete mrtvi prije no što izvučete revolvere.

— Zar ga nećemo kazniti za ovo što je učinio Andyju? — upitao je Joe zapanjeno. — Pustit ćete ga?

— Zar sam to rekao? — upitao je Hogan i vidio sam da s njim neće biti lako. Morao sam preuzeti inicijativu.

— Andy se budi — rekao sam tiho. — Same, odmakni se u stranu. I vas dvojica, ako slučajno zapuca.

— Zabranjujem vam da povučete revolver — rekao je Hogan, ali se nije pokrenuo.

— Niste vi dočekali zrele godine zato što ste činili gluposti, Hogane — rekao sam. — Niste me došli uhapsiti, ništa nemate protiv mene. Ako me bilo tko od vas napadne, imam se pravo braniti.

Andy je sjeo usred krhotina i vrtio glavom amo-tamo da je razbistri. Još nekoliko trenutaka nije bio opasan. Ali Joe se nije primirio.

— Udesimo ga, šefe.

— Šuti, Joe, on ima pravo — rekao je Hogan na moje iznenađenje. Starac je razmišljao i onda mi okrenuo leđa. Činilo mi se da je stari lisac smislio nešto podlo. — Rekao sam da s njim ne možeš kao s pijancima. Zakon je na njegovoj strani, on ima pravo.

— Pa što onda? Ne bi bio prvi...

Šerif ga je uhvatio šakom za maramu pod bradom i zatresao.

— Izlazi! Siringo, zaboravite to. — Pošao je prema izlazu gurajući pred sobom pomoćnika.

Andy je progledao, shvatio što se dogodilo i pokušao ustati. Lice mu je bilo iskrivljeno i od udarca i od bijesa.

— Šerife! — viknuo sam — povedite i ovoga!

Hogan se okrene i podigne ruke u zrak.

— To sa mnom nema nikakve veze — rekao je prokleti starac. — Ovo je privatna stvar između vas dvojice, pa to sami sredite.

Izišao je.

— Dave — prošaptao je Sam — on hoće da ubiješ pomoćnika, pa da te onda goni.

— Ili se nada da će me Andy možda ipak ubiti.

— Vraga!

Andy je sad stajao na mjestu gdje je ustao, raširenih nogu da bi lakše održao ravnotežu. Jedan udarac, koliko god bio jak, nije ga mogao ozbiljno potresti. Vidjelo se kako se naglo oporavlja.

— Hajde, Andy — rekao sam — između nas je izravnano. Možeš u miru otići.

— Neću!

— Šerif kaže da nema ništa protiv mene. Nisi me smio napasti.

— Šerife Hogan, gdje ste?! — viknuo je jer se nije usudio skrenuti pogled od mene. — Hogane!

— Otišao je — nasmijao sam se. — Ostavio te samog.

Momak se iznenada smirio. Izravnao je ramena i opustio ruke. Zakimao glavom. Onda reče nešto što tada nisam shvatio.

— Znao sam da će me ovih dana udesiti, ali nisam znao kako. Sad znam, pomoću vas, gospodine.

— Mi smo izravnani, Andy — ponovio sam. — Nemoj zamjeriti. Odlaži u miru, a ja ću platiti štetu.

— Nema smisla — rekao je i odmahnuo ljevicom. — Ionako se ne mogu izvući. Započnite igru.

Opet ga nisam razumio. Znao sam samo da sam se prevario u prvoj procjeni tog momaka i da mi je sad simpatičan. Ali njemu je, čini se, bilo svejedno. Bilo je jasno da je odlučio i da ništa tu odluku neće izmijeniti. Gledao sam kako polako sužava zjenice i kako se žilava, četvrtasta šaka sprema da naglo poleti prema revolveru.

Nije bilo drugog izlaza.

Metak ga je pogodio tamo gdje sam nišanio: iznad lijevoga koljena. Naizgled je to bio vrlo opasan pothvat, jer nije onesposobljavao ruku koja puca. Ali, to je mogao misliti samo onaj tko nikad nije vidio što može učiniti kugla kalibra 44 ispaljena s udaljenosti od nekoliko metara.

Pucanj je zaglušio onaj tupi, neugodan zvuk kugle što udara o meso i s praskom izlijeće na drugoj strani, noseći komade tkiva koje je istrgal na rubovima rane.

Andy je tek napola izvukao revolver u trenutku kad se na lijevoj natekoljenici, na izlizanim hlačama, otvorila mala okrugla rupa. Pogodena noga poletjela je unatrag, a tijelo se svalilo naprijed i on je cijelom težinom pao na ruku koja je izvlačila revolver. Sad se pokazao stražnji dio pogodene noge. Hlače su na tom mjestu bile rastrgane, a krv je brizgala.

Ljudi su odskočili, a ja sam potrčao naprijed jer sam vidio kako se momak trudi da izvuče priklještenu ruku. Kad se napokon ispod tijela pojavio revolver, udario sam vrhom čizme usred šake. Andy je promuklo viknuo, a revolver je odletio prema tezgi, gdje ga je pobrao Sam Hornback.

Momak na podu tiho je ječao.

Sagnuo sam se k njemu i on je podigao glavu da bi me pogledao. U očima mu nije bilo ni mržnje ni straha. Čak ni onda kad je pogledao moj revolver iz kojeg se još dimilo.

— Požurite — rekao je tiho.

S takvim se još nisam susreo. Slegnuo sam ramenima, spremio revolver i zatražio od barmena njegovu krpu. Stegnuo sam nogu iznad rane, ugurao pod zavoj držak noža i čvrsto zavrnuo. Mlaz krvi je malo oslabio, a Andy se onesvijestio.

— Same, podi i potraži liječnika. Ali brzo!

— Nije zaslužio — počeo je Sam, ali sam ga presjekao pogledom. — Dobro, već idem.

IV

Sutradan ujutro, a za mene je jutro blizu podnevu, zatražio sam da mi pokažu put do liječnikove kuće.

— Dobro je, momak će se izvući bez težih posljedica. Kugla je razderala mišiće, ali nije pogodila kost.

— Znam.

— Kako biste mogli znati?

— Zar nisam ja pucao?

Pacijent se dobro oporavlja, napomenuo je liječnik i ako ne namjeravam opet pucati u njega, za desetak dana bit će na nogama. Zamolio sam da ga posjetim.

— Naravno, naravno, zašto ne. Znate, Siringo, vi ste prvi. Nikad nitko ne posjećuje onoga koga je napunio olovom. Samo naprijed, udite i zabavljajte se.

Kad sam ušao u sobicu, Andy me dočekaao podignut na laktove. Po izrazu njegova lica činilo mi se da je očekivao nekoga drugog. Nije mogao sasvim sakriti olakšanje kad se polako spustio na jastuke.

— Čini se da ti je drago što me vidiš? — rekao sam.

— Čekao sam drugoga. Taj mi se još manje sviđa od tebe.

Sjeo sam na rub njegova kreveta.

— O tome sam i htio s tobom razgovarati, Andy. Nešto nije u redu između tebe i šerifa?

— To se tebe uopće ne tiče.

— Rekao si da će te uskoro udesiti ili nešto slično.

— Nisam.

Ogledao sam se. Njegova oružja nije bilo, a ni odjeće. Uostalom, noga je bila tako debelo zavijena da nije mogao sâm sići s kreveta.

— Ti si prikovan za postelju, Andy, a iz tvojih sam riječi shvatio da te netko hoće maknuti.

— Gluposti.

— Sad mu se pruža idealna prilika — nastavio sam neumoljivo. — Liječnika često nema kod kuće, a on bi ti bio slaba obrana. Nepokretan si, a nemaš ni revolvera.

Okrenuo je glavu, ali bio sam siguran da me sluša.

— Andy, zašto misliš da će te šerif udesiti?

Okrenuo se licem prema meni i onda se opet podigao na laktove.

— Ako to saznaš, neće ti zbog toga biti ljepše u životu.

— Ne brini, ja odgovaram za svoj život.

— Svakako — gledao me prazna pogleda. — Zašto me noćas nisi ubio?

— I to je moja stvar.

— A ono što od mene tražiš, i to je tvoja stvar? — nasmijao se. — Dobro. Dakle, da znaš da je ovdje zakon prilično čudan. Hogan odlučuje tko je kriv i prav, kojim smjerom treba jahati, kada valja otići i stići, i sve ostalo. Prije nekoliko dana spavao sam u kancelariji, iza peći. Bila je noć. Hladno je bilo, pa sam pripalio. Čuo sam neke glasove, kao u polusnu. Isprva sam mislio da sanjam.

— Nitko nije bio iza rešetaka?

— Ne, te noći nismo imali nikoga. Htio sam pogledati tko, je, jer su govorili tiho pa nisam mogao raspoznati glasove. Onda sam čuo o čemu govore, pa sam radije ostao skriven.

— Bi li mi to ispričao?

— Zašto ne, ionako je svejedno. Jedan je pitao koliko će dobiti. Onda su se pogađali. Pet stotina dolara odmah i petinu čiste dobiti.

— Čega?

— To nisu spomenuli. Malo su se natezali, i onda su se nagodili da to bude šestina onoga što se nađe.

— I to bi bilo sve?

— Ne. Najvažnije dolazi. Govorili su o gospodici Haugen. — Jedan od njih je rekao da samo on i njegovi ljudi moraju pratiti djevojku. Drugi glas je odgovorio da je to njegova briga. Dok se Clara Haugen nalazi u Santa Feu, neće joj se približiti nitko osim Sama Hornbacka. Prvi je čovjek pitao je li to sigurno. Drugi se samo nasmijao i rekao da svakog nametljivca može unaprijed smatrati mrtvim, te da bi za tolik novac bio spreman ubiti i vlastitog oca. Onda su ustali. Čuo sam kako gura ju stolice. Sklopio sam oči i počeo dublje disati. Tada jedan reče: *»Prokletstvo, pa netko je ovdje iza peći.«* Čuo sam kako zapinju kokote na revolverima, ali se nisam usuđivao maknuti. *»To je Andy«,* rekli su istog časa. *»Proklet bio, zaspao je ovdje, kraj peći.«* Nisam dao glasa od sebe, i tek kad me je jedan počeo grubo drmati, skočio sam na noge kao da sam se naglo probudio.

— Vjerovali su ti?

— U prvi trenutak sam tako mislio, a sad znam da nisu — Andy je zašutio, jer su se s druge strane vrata začuli glasovi. Povukao sam se i naslonio se leđima uza zid. Vrata su se naglo, kao pri udarcu otvorila, a na njima je stajao šerif Hogan.

Glava obrasla sijedom grivom bila je nagnuta naprijed, brade oslonjene na prsa, pa nas je promatrao ispod čupavih obrva. Preko ramena bio je mu prebačen pojas s mecima i revolverom.

— Zdravo, Andy. Mislio sam da ću biti prvi, a kad tamo, gospodin Siringo je došao da ustanovi kako gađa. Pazi da sad ne dovrši posao.

— Dajte mi moj revolver — rekao je Andy.

— Revolver nije tvoj, on pripada gradu. Budući da nisi sposoban za službu, uzet ću ga.

— Još sam zamjenik šerifa — rekao je Andy.

— Nisi, od noćas. Meni su potrebni sposobni ljudi, a ne šepavci. Ne mogu čekati dok ozdraviš. Ovaj će revolver biti potreban nekome drugom.

Morao sam se umiješati.

— Vi ste najdraži šerif koga poznajem. Što će biti ako vas rane. Dat ćete otkaz?

Pogledao me tako da sam osjetio hladno oko srca.

— Za vas će biti najbolje da se u to ne miješate, Siringo. Ni u što, zapravo. Nije nikakav podvig biti brži od Andyja. Ali krenem li ja protiv vas, to će biti tako pripremljeno da ćete pouzdano izgubiti.

Izišao je i još jedanput okrenuo glavu da pogleda ranjenika.

— Ti ćeš se brzo oporaviti, Andy. Imaš tvrdi san, a to je najbolji lijek.

Andy je gledao u zatvorena vrata sve dok nismo čuli kako šerif nešto ispituje liječnika.

— Hogan je jedan od one dvojice — rekao je i mahnulo glavom prema vratima.

— A drugi?

— Miguel Estes.

Kimnuo sam glavom i iz rukava istresao posrebreni, lijepo gravirani derringer. Bio je malen, ali je mo-

gao ispaliti dva metka kalibra 45. Andy je izgledao iznenađen što se prevario u meni, ali još nije bilo ni traga strahu ili panici u njegovim očima. Kad sam mu pružio maleni pištolj drškom naprijed, opet se začudio.

— Drži. Šerif te je razoružao, a ja mislim da ti prijeti opasnost. Pokušat ću naći nekoga da noću pazi na kuću.

— Zašto to radiš?

— Nisam baš siguran. Djelomično zbog onog što si mi ispričao, a više zato što je Hogan pokušao preko mene maknuti tebe s ovog svijeta. Ja nisam ubojica po narudžbi.

Izišao sam u podnevnu gužvu pod podnevnim suncem. Odmah su mi se niz sljepoočnice počeli slijevati potočići znoja. Pretražio sam restorane i krčme, ali Sama nisam nigdje mogao pronaći. Odvukao sam se do ureda »Santa Fe Overland Transport Company«. Na svoje veliko iznenađenje pronašao sam ga tamo okruženog bučnom gomilom vozara koji su vonjali po vlastitom i konjskom znoju.

— Dave! — zaurloao je Sam preko obraslih glava i prljavih šešira. — Ostani ovdje, nemoj nestati — progurao se do mene ne štedeći laktove. — Dobro došao, stari moj. Znao sam da ćeš pristati. Zapravo, nisam bio baš sasvim siguran, ali nešto mi je ipak govorilo ...

— Neka ti govori i dalje. Ne namjeravam voditi djevojku kroz pustinju. Hoću da mi preporučiš dobrog i pouzdanog čovjeka, brzog na revolveru, da noćas čuva stražu na jednom mjestu. Dobro plaćam.

— Što? — Sam je bio vidljivo razočaran. — Već sam se poveselio ... Pouzdanoga i brzog? Imam ih nekoliko. Četiri kočije stoje mi ovdje i ne usudujem ih se poslati natrag. Kiowe su pobjesnili. Već peti dan

zaredom napadaju sve živo što prelazi Sand Creek.

— Dat ćeš mi jednog Kiowu?

— Lako tebi — uzdahnio je. — Dat ću ti jednog pratioca koji sad besposleno sjedi. Plaćeni su po vožnji i dobro će im doći bilo kakav posao dok čekaju. Hej, Jeffersone, dođi ovamo!

Sam mi je šapnuo da boljega nema dok nam je prilazio mršav čovjek. Lice mu je bilo tamno i košćato, a predugačke ruke visile su kao dva mrtva predmeta niz tijelo. Ispod šešira visoka svoda visila je duga crna, ravna kosa, ravno podrezana u visini ramena. Bio je odjeven u nešto neodređeno, prljavo, odrpano i prošiveno kožnatim žilama.

Od oružja je nosio samo revolver zataknut za pojas. No, malo poslije sam opazio da mu veliki bowie nož visi u kožnoj navlaci obješenoj oko vrata, tako da je držak bio okrenut prema dolje. Jefferson je, čini se, bio specijalist s nožem, samo mi nije bilo jasno kako to da mu ne ispadne iz navlake.

— Indijanac? — pitao sam Sama prije no što nam je prišao. — Ute?

— Ute i Španjolac i tko zna koliko je krvi tu pomiješano. Okrutan, ali vjeran.

Objasnio sam mješancu da nudim pet dolara dnevno za čuvanje jednog ranjenika. Umjesto odgovora otišao je u drugu prostoriju i vratio se s kožnatom vrećom i karabinom. Po tome sam shvatio da pristaje. Odveo sam ga liječniku. Nije bio oduševljen, čini se da je vjerovao kako njegovom pacijentu jedina opasnost prijeti od mene. Dao sam i njemu pet dolara i sve je bilo u redu.

Slijedećeg jutra provalio je u moju sobu u hotelu, i javio mi da je Jefferson mrtav, a Andy još jedanput ranjen. Probudio sam i Sama, a kad

smo stigli do liječnikove barake, pronašli smo tamo šerifa. Opet je imao dva pomoćnika. Oba nova.

— Čini se da ih imate na skladištu i samo izvlačite novoga kad jedan strada.

Nije cijenio moju duhovitost. Pitao je što je Jefferson radio u toj zgradi. Nije mi se dopao njegov ton.

— Radio je šerifov posao.

— Čuvajte se, Siringo.

Slegnuo sam ramenima i otišao pogledati Jeffersona. Ležao je iza kuće, ispod Andyjeva prozora. Zemlja je unaokolo bila vrlo izgažena i crna od krvi. Jefferson je ležao čudno iskrivljen i zgrčen, a odjeća mu je bila rasparana i pod njom je bilo zacijelo nekoliko teških rana. Nisam mogao zamisliti da je netko mogao iznenaditi tog mješanca. Onda sam pogledao u bačvu za kišnicu: bila je prazna. Ubojica se ondje sakrio i čekao da stražar naiđe, omamio ga je udarcem i ubio nožem. Ili je netko drugi priskočio i dovršio posao.

Jeffersonov je revolver ležao na zemlji. Pet komorica je bilo napunjeno, a u šestoj nije bilo ni čahure. Iz tog oružja nije pucano.

Onda sam sa sjetio velikog bowie noža. Nije ga bilo u navlaci što je ležala na zemlji, jer je jedan nož, zabijajući se u Jeffersonova prsa, presjekao kožnatu vrpcu koja je držala navlaku.

Najprije sam se dobro ogledao, a onda sam počeo pomicati okrvavljeno truplo. Šerif je protestirao, ali ga ja nisam slušao.

— Jeffersonov nož — rekao sam.

— Krvav je. Zacijelo je ipak zahvatio jednog od napadača.

— Jednog? Odakle znate da ih je bilo više?

— Bio je predobar da bi ga svladao samo jedan.

Staklo na prozoru bilo je razbijeno. Pogledao sam unutra. Andy je sjedio u krevetu i gledao ravno u mene. Čelo mu je bilo zamotano. Nasmiješio se.

— Hvala za derringer. Dobro mi je došao.

— Kako se sve to dogodilo, Andy?

Probudila ga je, neka buka. Bio je oprezan i kad su razbili prozor, opalio je.

— Mislim da nisam pogodio, ali sam ih preplašio.

Dobacio sam mu kroz prozor nekoliko metaka. Vratio sam se na cestu mimoilazeći šerifa i njegove pomoćnike.

V

Otišao sam na doručak i ustanovio da toliko razmišljam da i ne znam što jedem. Ta mi je pojava bila nova, pa me je zabrinula. Trebalo je nešto poduzeti, i to odmah da bih se mogao mirno posvetiti zaradivanju na kocki.

Šerif je nešto znao, ali bilo je preopasno tjerati ga silom da nešto izjavi. Opasnije nego čekati na metak iz nekoga tamnog dvorišta. Sam Hornback je vjerojatno rekao sve što zna. Preostala je još samo djevojka.

Zašto ne? Razgovor s lijepom djevojkom nikad nije naodmet. »Bank Exchange« hotel bio je pola kilometra niz cestu, prema istoku. Dok sam polako šetao u tom smjeru, žmirkao sam na jutarnjem suncu i razmišljao kako treba postupiti sa kćerkom jednog senatora ako bude svoeglava. Pokušao sam zamisliti kako će me primiti. Postojalo je mnogo mogućnosti, ali nijedna mi se nije osobito svidjela. Inače sam znao kako treba postupati sa ženama, mislim sa šareno odjevenim djevojkama u salunima i »onim« kućama. Ali lijepa, dobro odgojena,

čedna djevojka, najgore je na što čovjek može naići. Nikad ne znaš čemu se možeš nadati.

— Prva soba gore na katu, gospodine Siringo — objasnio mi je momak koji je meo prašinu pred vratima hotela. Ponosno je dodao: — To je najbolje što imamo u kući. S balkonom.

Zahvalio sam mu na obavijesti. To ga je dirnulo, jer je povjerljivo dodao:

— Pripazite kad dođete gore da vas ne pretuku. Gospodin Hornback je postavio stražu da je sačuva od udvarača. Djevojka nije loša.

Tip koji je sjedio na vrhu stuba izgledao je otprilike kao pokojni Jefferson. Još jedan od Samovih nezaposlenih kočijaša? Taj će biti tvrd orah, pomislio sam, a nije imalo smisla da mu razbijem glavu samo zato što sluša svoga gazdu. Sumnjičavo je promatrao kako se uspinjem uza stube.

— Jesi li ti čovjek iz »Santa Fe Overland Transport Co.«? — pokušao sam

— Što ako jesam?

— Sam me poslao da te smijenim.

Dobro me pogledao. Moje čisto odijelo nije mu ulijevalo povjerenje. Upro je u mene kažiprst sa crno obrubljenim noktom:

— Pokušali su razne trikove da dođu do nje, ali ovo mi je novo. Hoćeš li otići sam ili da te ja bacim niz stube?

— Čekaj — pokušao sam, ali on nije čekao. Ustao je i moja se glava našla u visini njegovog pojasa. Zamahnuo je nogom tako naglo da sam jedva uhvatio njegovu čizmu prije nego što me je pogodila u lice. Pao sam natraške, ali nisam puštao čizmu. Promuklo je opsovao, pao na mene, preko mene i otkotrljao se preko stuba. Kad je udario glavom o zid, sve se zatreslo. Smjesta se

smirio i ostao ležati. Ustao sam, a glas iznad mene reče:

— Gospodine Siringo, jeste li vi odgovorni za svu ovu buku?

Djevojka koju sam tražio stajala je iza otškrinutih vrata i smiješila se. Očito ju je sve dobro zabavljalo.

— Preskakivao sam zapreke koje je Sam posijao na putu do vas. Primete li posjete?

— Da, ako mi donosite dobre vijesti — njenog je lica nestalo, a onda sam čuo glas negdje iz dubine sobe. — Uđite i sjednite.

Ušao sam sasvim polako jer mi se pričinilo da je na sebi imala neku ružičastu, prilično prozirnu odjeću. Međutim, u sobi je nije bilo, pa sam zatvorio vrata za sobom i sjeo. Clara se tad javila iz druge prostorije. Vrata su bila otvorena, ali ništa nisam mogao vidjeti.

— Slušam — rekla je.

Nisam bio navikao na takve razgovore, pa mislim da sam se čak i nakašljao.

— Morali biste uzeti nešto protiv prehlade — rekla je podrugljivo.

Bilo mi je svega dosta. Skočio sam na noge i pošao prema otvorenim vratima. Ondje sam se sudario s njom. Izlazila je ogrnuta u svilenu kućnu haljinu, dugačku do poda i obrubljenu bijelim čipkama. Izvrsno je izgledala.

— Kamo ste se zaletjeli? — upitala je, a lice joj je bilo jedva pedalj daleko od mogeg. — Mislim da nemate što tražiti u mojoj garderobi.

— Vas — rekao sam i poljubio je.

Brzo sam podigao ruke, ali ona me i nije namjeravala udariti. Bila je iznenađena. To se jasno vidjelo. Prišla je prozoru, provirila između zavjesa i naglo se okrenula:

— Moram li shvatiti da je to neka tajanstvena poruka? Ili vas je naš dragi Sam uposlio da me svakog jutra ovako budite? Ne mogu reći da sam oduševljena tom pažnjom.

— Stvari su krenule nepredvidivim tokom — priznao sam. — Nisam došao s najmerom da vas ljubim već po objašnjenje.

— Naravno. Ni sama ne znam zašto sam pomislila da ste, možda, ipak skupili hrabrosti da me pratite do Las Crucesa.

Trebalo je priznati da zna pogađati u bolna mjesta. Poželio sam da barem na trenutak postane muškarac.

— Ako se nastavi kako je počelo, uskoro ćete vi mene ispratiti na groblje — promrmljao sam. — A sad se, gospodice Haugen, pokušajte uozbiljiti i saslušajte me. Zašto sa svih strana pokušavaju da me ubiju od trenutka kad sam ručao s vama?

— Šalite li se?

— Zasad se još mogu, čitav sam. Ali zbog nečeg što mi još nije jasno, a ima veze s vama, jedan je mladić već ranjen.

— Teško? — upitala je zabrinuto.

— Kakve to veze ima sa mnom?

— To mi vi objasnite!

Sakrila je lice, tobože gledajući kroz prozor. Šutio sam, nije mi se žurilo. Soba je bila udobna koliko je to bilo moguće u Santa Feu, djevojka toliko privlačna koliko je mogla biti jedna djevojka. U zraku je lebдио neki blagi miris, sve je odisalo čistoćom koja je ovdje na granici bila jedan od najvećih luksuza. Osim toga, kućna haljina i čipke koje su ispod nje provirivale neodoljivo su podsjećale na postelju i sve više me uzbuđivale.

Bilo je vrijeme da odem prije nego što počinim neku glupost. Brzo sam uzmaknuo do vrata.

— Ako se odlučite, javite mi prije nego što dobijem metak u leđa — rekao sam.

Okrenula se i izazovno me pogledala.

— Niste li malo previše bojažljivi

za revolveraša? Cini se da vas smatraju revolverašem.

— Možda. Ali s nožem sam slab. A noćas su izboli čovjeka kojeg sam postavio da čuva onog ranjenika. Mrtav je zauvijek.

Sišao sam niz stube, prekoračio tipa koji je još ležao onesviješten, a nitko se nije potrudio da ga probudi. Momak s metlom dočekao me smiješeći se.

— Dobro ste ga sredili, gospodine Siringo. Svima je antipatičan.

Dao sam mu četvrt dolara i rekao neka ga probudi. Možda će odsada bolje paziti, a činilo mi se da je Clari Haugen straža ipak potrebna.

Prešao sam cestu prepunu kola i konjanika i naletio na Sama.

— Bio si kod nje — nasmijao se.
— Vidio sam kako izlaziš iz hotela. Naredit ću da te drugi put puste unutra.

— Hvala, razgovarao sam s njom koliko je bilo potrebno. Dodi na čas k meni u sobu!

Sam je teško uzdisao dok se penjao stubama, ali bio je još dovoljno jak da obori bika. Ušli smo u sobu, ja sam zatvorio vrata i povukao revolver. Počeo se smijati i smijao se sve dok mu nisam ispod kaputa izvukao njegov revolver i bacio na krevet.

— Dave, što te je spopalo?

— Počni govoriti — rekao sam. — Zbog one senatorove kćerkice jedan je čovjek ranjen, jedan ubijen, a mene su samo slučajno promašili.

— To nema veze — počeo je. Ona ga je izraz mog lica doista preplašio. — Čekaj, momče! Što mi to hoćeš natovariti?

Prebacio sam revolver u lijevu i opalio ga desnom po ustima. Nije ustuknuo, nije ništa pokušao samo je ispljunuo malo krvi i probljedio kao smrt. Nije to bilo od straha već od neizrecivog bijesa.

— Ti, petparački revolverašu! — cijedio je kroz zube. — Izadimo na cestu pred ljude i vrati mi revolver.

— Dvaput sam brži od tebe, Same.

— Vrati mi revolver! — zaurlao je. Mislio sam da će ga udariti kap. Šutio sam prilično dugo, a onda sam rekao:

— Dobro, uzmi ga!

Sumnjičavo me pogledao, promuklo se nasmijao i okrenuo mi leđa.

— Sad me ne možeš ubiti a da si ne namakneš omču oko vrata.

Opet se okrenuo, držeći u ruci revolver. Bio je zapanjen kad je vidio da su moje ruke prazne.

— Kakav je to sad trik?

— Same Hornback — rekao sam — prestani s glupostima. Hoću znati što se odigrava oko Clare Haugen. Zašto se ljudi otimaju tko će je voditi na indijanski teritorij u vrijeme kad se nijedan bijelac, živi bijelac, ne može probiti odavde u Las Cruces?

— Ne razumijem što hoćeš znati.

— Objasni mi zašto je šerif obećao Miguelu Estesu da nitko osim njega neće pratiti djevojku!

Sam nagne glavu u stranu kao da nije dobro čuo. Ponovio sam mu pitanje. Smrknuo se.

— Estes više nije bogat ko nekad. Možda želi zaraditi koju stotinu ako isprati Haugenovu do El Pasa.

— Same, posrijedi je nešto mnogo veće. Šerif će dobiti pet stotina i šestinu nečega ako osigura da nitko drugi ne vodi djevojku.

Krupni se čovjek uznemirio. Promrmljao nešto nerazumljivo, prišao prozoru i provirio napolje. Kad se okrenuo, vidio sam da mu je čelo gusto orošeno kapljicama znoja. Izvukao je cigaru, odgrizao joj vrh i opet je spremio u džep. Nikad ga nisam vidio tako uzbuđenog.

— Primiri se, Same — rekao sam.
— Udahni duboko i ispričaj što ti leži na duši. Bit će ti lakše.

— Dobro — rekao je. — Bolje da znaš. Ionako sam upropašten ako ti nešto ne poduzmeš.

— Slušam — rekao sam. Prstom sam pokazao vrata i polako izvukao revolver. Uznemirio se, ali shvatio. Trenutak slabosti je prošao. Nasmiješio se, izvukao revolver i počeo govoriti:

— Kao što sam ti rekao, moje je poduzeće u teškom položaju. Četiri kočije ovdje stoje, i ako uskoro ne krenu, netko će početi prevoziti putnike uz bolju zaštitu. Moram organizirati pratnju. Potrebni su miiskusni borci.

U tom času bio sam već sasvim blizu vrata. Naglo sam ih povukao prema sebi. Čovjek kojeg smo spazili časak je stajao čudno iskrivljen prisluškujući i dalje iza vrata kojih više nije bilo, a onda je, ostavši bez oslonca, nespretno zateturio i smiješno protrčao kraj mene hvatajući ravnotežu. Opalio sam ga pištoljem preko stražnjeg dijela lubanje. Poretio je prema podu, ali ne dovoljno brzo da ga i Sam ne bi zahvatio kundakom svoga kolta. Prizemljio se licem na Samovu čizmu, ali u tom trenutku vjerojatno više nije mogao ništa osjetiti.

Zatvorio sam vrata.

— Pričaj dalje. Možda nemamo mnogo vremena.

— Misliš da ima još koga?

— Pričaj i ne brini.

— Dobro. Ukratko, djevojka sa sobom nosi nešto vrlo vrijedno. Nemam pojma što. Novac, zlato, dragulje, ne znam, i ne tiče me se. Želim samo dvije stvari: da se je što prije riješim i da joj se ništa ne dogodi sve dok je u rukama »Santa Fe Overland Transport Company«.

— Zaista ne znaš o čemu je riječ?

— Kunem se, Dave!

— Gdje joj je to?

Nemoćno je raširio ruke.

— Valjda u njenoj prtljazi, ima nekoliko velikih kovčega.

— Sve to nema smisla — sagnuo sam se i provjerio da li naš prijatelj još čvrsto spava. — Ne nosi se zlato s Istoka u Kaliforniju, već obrnuto. Uostalom, kako znaš da uopće nešto ima?

On posegne debelim prstima pod prsluk i iz nekoga džepića izvuče smotani papir. Bio je brzojav naslovljen na Sama Hornbacka:

»Preporučeni ste mi po zajedničkom prijatelju, stop. Povjeravam vam zadatak da moju kćer Claru Haugen udobno i bez opasnosti otpremite u Las Cruces, stop. Odatle će nastaviti kočijom »Butterfield Overland Mail Route« do Los Angelesa, stop. Posebnu pažnju posvetite sigurnosti prtljage, stop. Smatram vas odgovornim, stop. Obavještavajte me o toku putovanja, stop.

Charles F. Haugen, senator
i državni sekretar«.

— Smatra me odgovornim — podrugljivo će Sam, ali nije zvučilo baš uvjerljivo. — Što Haugen misli, tko je on?

— Što mislio da mislio, on je jači — upozorio sam ga. — Pogotovo ako postane predsjednik. Hajde da čujemo što nam ovaj momak može reći.

Oduzeli smo mu nož i revolver podrezane cijevi. Onda sam ga nazmjenice polijevao i pljusкао sve dok nije otvorio oči.

Bio je malo zbunjen, zvjerao ovamo i onamo i onda se pribrao.

— Počni! — rekoh.

— Prolazio sam i čuo svađu — iskesio se krezubim ustima. Pokvareni zubi širili su gadan zadah, pa sam mu blagim udarcem čizme u bradu zatvorio usta.

— Smrdiš — upozorio sam ga. —
Čekaj da se malo odmaknemo, on-
da smiješ progovoriti.

Krv mu je navrla u lice, koje se
ružno iskrivilo. Ruka mu sune pod
prljavi kaput i vrati se prazna. Brzo,
kao da je dotakao zmiju.

— Prokletnici! Kad šerif to sazna!

Zatvorio je usta tako naglo da su
mu preostali zubi škljocnuli. Na-
smijao sam se:

— Sad ćeš nam reći da si ovdje
slučajno? Znao sam da više neće
dragovoljno progovoriti, iako ga je
Sam nutkao blagim udarcima u po-
tiljak tako da mu je glava neprekid-
no klimala. Uzdahnuo sam, spre-
mio revolver i izvukao nož. Trgnu
se i opet ukočio.

— Ovako nećeš ništa postići, Sa-
me — upozorio sam. — Makni se
naprijed da krv na uprlja tvoje lije-
pe sive hlače.

— Nećeš se usuditi — zagrcne se
čovjek.

Stao sam iza njega, zgrabio mas-
nu, dugu kosu i trgnu mu glavu
unatrag. Kad sam mu prislonio oš-
tricu na grlo, ukočio se kao kamen.
Samo su mu se prsti trzali i grčili.

— Ako želiš progovoriti, polako
podigni lijevu ruku.

Mišići su mu podrhtavali, ali ru-
ka ostane visiti uz bok.

— Budalo — reče Sam — zar ne
znaš ništa o Daveu Siringu? Nije ni-
malo blaži od Mescalerosa.

— Ako je i htio progovoriti — po-
čeo sam šaptati — sad je prekasno,
više me ne zanima. Same, stavi mu
jastuk na usta da se ne čuje krklja-
nje.

Lijeva mu se ruka panično uzma-
hala, a Sam je dobro odigrao svoju
ulogu moleći me da promijenim
svoju smrtonosnu nakanu. Malo
sam odmaknuo nož od neobrijanog
vrata, na kojemu je jabučica nepre-
kidno poigravala.

— Tko te šalje?

— Še... šerif Hogan.

— Ti si mu pomoćnik?

— Da... ne... ja mu služim za neke
zadatke.

— Gdje je Joe?

— Ranjen je. Skriva se u zatvoru.

— Tko ga je ranio? Jefferson?

Zarobljenik se uzvrpoljio i čvrsto
stisnuo usta. Obratio sam se Hor-
nbacku:

— Vidiš, Same, da nema smisla.
On nije za suradnju.

— Jesam — zagrcnuo se. — Je-
sam. Sve ću vam reći. Šerif je uda-
rio Jeffersona, ali je on imao još
snage da zasiječe Joea. Onda su ga
obojica sredila. Ne znam zbog čega,
ali htjeli su smaknuti Andyja. Ja
sam čuvao stražu... Postao je pretje-
rano brbljav, valja da bi me udobro-
voljio.

— Kako se zoveš?

— Tko, ja? Žuti Abe, tako me zo-
vu.

— Dakle, Abe — rekoh tiho, za-
pravo šaptao sam mu u uho, a mis-
lim da ga je to više plašilo nego da
sam urlao. — Hogan je opasan, ali
njemu možeš pobjeći. Mojem nožu
ne... ima samo jedan način da spa-
siš grlo. Pričaj što mi sprema.

— Hoću! Samo maknite taj nož.
Noćas, kad se vratim, skupit će po-
tjeru i doći da vas... da vas uhapsi.
Tom prilikom će vas ubiti.

— Za što će me optužiti?

— Ubojstvo...

— Tko će biti žrtva?

Uzvrpoljio se i počeo je još teže di-
sati. Okrenuo sam nož i pritisnuo
mu tupu stranu sječiva na grlo. To
ga je smirilo, ali je jedva došao do
glasa.

— Ja... ja... nisam ja ništa kriv! Što
Šerif Hogan kaže, to se sluša. Re-
kao je da mora ubiti ovog ovdje...
gospodina Hornbacka!

Sam ga je zapanjeno gledao, a
onda ga svojom teškom šaketinom
udario posred čela. Abeu su noge

popustile i ostao je visiti na mojem nožu. Na sreću čas prije sam ga okrenuo.

— Mene da ubije? Ova bijeda? — zapjenio se Sam.

— Ne zamjeri mu! Sačuvaj svoje strasti za šerifa Hogana.

Abe je opet ležao u nesvijesti, a ja sam brzo počeo pakovati svoje stvari. Samova srdžba polako je prerasla u zabrinutost.

— Sto sad? Ako odem i ubijem Hogana, objesit će me o prvi trijem. Ako to ne učinim, život mi ne vrijedi ni pet centi. Poslat će nekoga drugog, a od zasjede se ne možeš obraniti.

Svukao sam svoje fino »gradsko« odijelo. U ormaru je visila nova oprema za jahanje, prikladna za boravak u pustinji — za paklenski vruće dane i ledene noći.

— Čuvaj mi ove fine stvari — rekao Samu. — Bit će mi potrebne kad se vratim.

— Ti o odijelu, a meni se radi o glavi — razljutio se Sam.

— Varaš se. Sve što Hogan radi, usmjereno je na jedan cilj — da Miguel preuzme djevojku a ne ja. Ako nestanem, tebi ionako ne preostaje drugo no da Claru Haugen povjериš Miguelu.

— Neka sam proklet ako to uradim!

— Dakako da ćeš to uraditi! Ostalo je moja briga.

Sam se razvedrio i počeo me tapšati po ramenima. Tutnuo sam mu u ruke torbe za sedla i smotak pokrivača.

— Izidi kroz stražnja vrata. Kupi mi hrane za desetak dana. Znaš gdje držim konja? Tamo me čekaj.

Vlasnicu sam pronašao u kuhinji. Sva u crnom, zakopčana do grla, oštro je prekoravala svoje djevojke.

— Gospodine Siringo! — uskliknula je preneraženo. — Ovo nije

mjesto prikladno za goste. Molim vas, pričekajte me u predvorju. Namignuo sam djevojkama i povukao se. Platilo sam sobu rekavši da sutra odlazim. Možda će biti prerano da bilo koga budim, pa unaprijed želim podmiriti račun. Sumnjičavo me promatrala, nije joj promaklo da sam promijenio odjeću, ali novac je novac. Osnovno je da gost plati račun.

Začas sam bio u staji, nadajući se da me nitko nije opazio jer ni ja nisam vidio nikoga poznatog. Sam je već bio tamo, moja je kobila bila osedlana i natovarena. Pregledao sam opremu. Sve je u redu. Kad sam platio štalaru, Sam me povede u stranu.

— Dodao sam tvojoj narudžbi kutiju cigareta, Dave.

— Pametan momak.

— I dvije stotine metaka kalibra 44.

— Misliš da krećem u rat?

— Da. A ovdje imaš tisuću i pet stotina. Ako je sretno ukrcaš na kočiju u El Pasu, dobivaš još toliko. Ako ne, moj si dužnik.

— Čini se da si me ipak uspio zaposliti. Same, sad možeš otići, ja ću ostati još malo, do prvog sutona.

Odugovlačenje mu se nije činilo pametnim, ali, znajući da se ne isplati nagovarati me, otišao je u svoju poslovnicu. Iako je vladala paklenska žega, hodao je lako i poletno kao čovjek koji se riješio teških briga.

Od vlasnika staje kupio sam još jednoga konja, najboljega kojeg smo mogli pronaći, zajedno sa sedlom, bisagama i dva pokrivača. Uto se počelo smrkavati, pa sam napokon izišao ih staje.

Da bih neopažen stigao do liječnikove kuće, morao sam zaobići pola Santa Fea. Stanovao je, srećom na samom kraju grada, pa sam konje

privezao na njegovu ogradu.

— Andy! — viknuh još izvana. — To sam, ja Siringo!

— Ulazi! — javi se on s očiglednim olakšanjem u glasu. Sjedio je na postelji u smiješnoj, dugačkoj spavaćici. Liječnik mu je previjao nogu.

— Doktore — rekoh bez okolišanja — može li Andy na konja?

— Što će mu konj? — doktor će ljutito i podrugljivo. — Najbolje mu je da trčkara unaokolo pješice, ako već želite da se rana opet upali.

— Stvari stoje ovako, doktore, — upozorio sam oštro. — Ili Andy odmah odlazi sa mnom, ili će, vjerojatno, još ove noći biti ubijen. Nego doktore, imate li kakav karabin ili revolver?

— Svakako. Morao sam to kupiti da bi me građani Santa Fea počeli smatrati muškarcem.

— Sjajno. Dajte mi i nekoliko povoja i napišite račun. Ako baš čeznete za oružjem, možete sutra kupiti novo.

Andy se šutke odijevao. Njegove kratke čizme nisu dosizale do zavoja. Pola sata nakon toga, u potpunom mraku, jahali smo na jug.

— Možeš li?

— Mogu.

Nalazili smo se u pustoj ravnici, oko trideset pet kilometara od rijeke Rio Grande, pa smo imali izgleda da ne naletimo na Indijance. Nismo pušili, a konjska su kopita tiho gazila pješčani teren, samo bi pokatkad zveknula o kamen.

— Boli li?

— Ne — reče on, ali ton ga je odao. Zaustavio sam kobilu.

— Hajde da se sklonimo iza konja i popušimo jednu.

Sjahao je zadovoljno uzdahnuvši, ali noga mu je popustila i bio bi pao da se nije pridržao za stremen. Pomogao sam mu da sjedne.

Kad noću zahladi, pustinja oživi. Osluškiivali smo stotine sitnih tihih zvukova — cvrčanje, puzanje, gmižanje, lupanje teških krila noćnih ptica. Tu i tamo poneki zvuk umiranja kad bi lovac uhvatio svoju žrtvu.

Za sad smo i mi bili samo lovina. Na ovom dijelu Novog Meksika graničila su lovišta više indijanskih naroda. Posvuda su krstarile skupine opasnih Kiowa, još opasnijih Komanča i Apaša iz plemena Mescale-rosa. Kad se samo sjetim ovih posljednjih, oblije me hladan znoj.

— Hladno je — reče Andy. Kratku kožnatu bundicu zakopčao je do grla. Pomislio sam da ima groznicu, a onda sam pri svjetlu zvijezda vidio da drži u ruci revolver i shvatio sam.

— Ovdje smo prilično sigurni — utješio sam ga. — Zadržavaju se uz Rio Grande. Pogotovo noću. Za njih u ovo doba u pustinji nema lovine.

— Nisam previše strašljiv — reče kao da se ispričava — ali kad pomislim na Mescalero, postane mi mučno. Dave, nisam ti se zahvalio što si me spasio od šerifa Hogana. Sad bih već bio mrtav.

— Bolje Hogan nego Apaši — rekoh, ali odmah sam se pokajao. — Da mi nisi potreban, ostavio bih te šerifu. No, ne mogu sve sâm. Postavit ćemo zasjedu Miguelu Estasu i oteti mu senatorovu kćerku. Ti ćeš mi pomoći.

— Oteti Claru Haugen? Miguelu Estasu? Dave, ti ne znaš što govoriš! Ja ... nismo mi otimači.

Pružio sam mu čuturu s vodom:

— Pij. Sutra ćemo obnoviti naše zalihe. Otet ćemo je za njeno dobro i otpremiti kamo je naumila.

— Sve da i bude tako, što će biti s Estasom i njegovim ljudima? To je opasna družba, koja će ti najprije prerezati grlo, a tek onda te pozvati da progovoriš.

Bilo je sve hladnije, pa sam i ja zakopčao kaput.

— Zato si mi i potreban! Da me štitiš od njih i Apaša. A sad ćeš jesti, izgubio si mnogo krvi.

Pili smo, jeli, malo pušili, skriva-jući žar cigarete u kupoli šešira. No, to i nije bila bogzna kakva mjera opreza. Čak i kad nema vjetra, Mes-calero bi mogao nanjušiti miris duhana na pola kilometra unaokolo. Andy je i dalje napeto osluškivao, a ja sam pazio na ponašanje konja. Pouzdavao sam se u svoju kobilu i njena osjetila.

— Idemo dalje — rekoh Andyju.

— U zoru moramo biti na obali rije-čice koja utječe u Rio Grande.

Pred zoru više nismo jahali pusti-njom, konji su se sve češće sapletali u korijenje. Sjahao sam i poveo ih kroz žbunje koje je najavljivalo bli-zinu vode. Andy se više nije ogleda-vao. Glava mu je pala na prsa, ru-kama se pridržavao za jabuku sed-la. Kad sam zaustavio životinje, po-čeo je padati u stranu. Priskočio sam, podmetnuo rame i dočekao ga kao vreću. Bio je težak, a ja umo-ran, pa sam posrnuo. Lagani dašak vjetra dotakne mi obraz, čuo sam kratak, tup udarac i visok zvuk kao kad pukne žica gitare.

Odbacio sam Andyja u stranu, su-nuo ispod konjskog trbuha na dru-gu stranu, otkotrljao se dva-tri puta i zaustavio iza velikoga kamena. Jedna dugačka, lovačka strijela, za-parala je pijesak i zabila se u panj nekoliko metara dalje. A Andy je le-žao na otvorenom. Idealna meta za strijelca koji nema boljeg cilja. Na-sumce sam počeo slati metak za metkom u grmlje, u smjeru koji je pokazivao tanki trup strelice.

Svako odgađanje značilo je smrt za Andyja. Munjevito sam, auto-matskim pokretima, izbacio iz bub-nja prazne čahure i ugurao svježe

metke. Uz moj zaklon započinjao je pojas gustoga, visokog grmlja. Jur-nuo sam poput bika, lomeći sve pred sobom, uz veliku buku. Nisam još vidio Indijance niti oni mene, ali je sigurno da su me čuli. Urliknuo sam neki neodređeni bojni poklič.

Odgovorio mi je visok napadački vrisak Komanča. Kroz gusto šiblje spazio sam tamu priliku koja se probijala prema meni. Indijanac je prihvatio izazov. Mahnito smo krči-li put jedan drugome u susret i su-kobili se prije no što smo očekivali. Njegova se ruka naglo podigla, sje-čivo je bljesnulo u istom času kad sam mu zapucao u trbuh. Teška kugla zaustavila ga je u pokretu, druga ga je oborila na leđa. Ja sam ga preskočio i nastavio suludi na-pad sve dok nisam obišao cijelu čis-tinu.

Našao sam samo teški lovački luk, tobolac sa strelicama i čupavog ponija još mokre tamne dlake, koji je divlje kolutao očima i kesio zube dok sam ga oslobađao. Slijedio sam trag što je vodio do obale Rio Gran-de, uvjerio se da je ratnik sâm i tek sam tada našao vremena da se po-svetim Andyju.

Sjedio je u pijesku, gledao me ras-kolačenim očima i teško disao.

— Nije te zahvatilo — rekoh vese-lo, a on drhtavom rukom podiže re-volver i počne nišani. Kako god sam bio zaprepašten, na vrijeme sam ga udario vrhom čizme posred šake. Revolver mu ispadne iz uko-čenih prstiju. Uhvatio sam ga za ko-su i počeo mu tresti glavu naprije-natrag.

— Jesi li poludio, budalo? Napu-nio si gaće, pa sad u svakome vidiš Komanča!

Ali on nije poludio već samo za-pao u teško bunilo. Napokon je uv-laćio zrak, ramena su mu se naglo dizala i spuštala a čelo se orosilo

znojem. S obzirom na to da moje medicinsko znanje nije sezalo dalje od otvorenih rana metka i noža, skinuo sam zavoj očekujući upalu. Ali, rana je izgledala čisto i zdravo. Uzrok groznici ležao je u glavi ili plućima, a u oba slučaja trebalo je mirovati.

VII

Tamo gdje je grmlje meskite bilo najgušće, raščistio sam malen prostor dovoljan za nas dvojicu i konje. Iduća tri dana natapao sam krpe na Andyjevim prsima i glavi i pazio da ne bunca preglasno. Noću sam se šuljao do rijeke da bih napojio konje i dovukao dovoljno vode za idući dan. Nisam se usudio spavati, jer bilo je malo vjerojatno da je moj Komanč sâm krenuo u lov.

Trećeg dana bio sam gotov, dotučen nespavanjem, ali se Andy odjednom probudio iz svog bunila. Čelo mu je bilo hladno, pogled bistar, a on sâm slab kao trska. Podbočio sam ga sedlima, s desne mu strane pripremio zapeti revolver, a s lijeve vodu i sušeno meso. Promucao sam samo:

— Kad se smrači ... — i odmah zaspa.

Te noći prešli smo Rio Grande i pronašli dobar zaklon među izlomljenim stijenama koje su se rušile s obronaka South Baldyja. Odspavao sam još koji sat i kad se razdanilo, krenuo u potragu. Znao sam što tražim i gdje tražiti, pa sam to ubrzo i našao. U ovo doba godine Rio Grande bio je samo malo širi od potoka, pa se najlaške i najbrže moglo putovati njegovim glatkim koritom s kojeg se povukla voda. Tragova je tu bilo napretek, oni najsvježiji su iz Santa Fea: velika skupina od kojih dvadesetak jahača, s nekoliko teško natovarenih teretnih grla.

Nigdje nije pisalo da su to tragovi

Estesove družbe. Ali meni je bilo dosta čekanja, pa sam odlučio da je to moj španjolski kabalero i vratio se po Andyja.

— Našao sam, krećemo.

— Danju? Ako naletimo na nekoga? — Andyju se snaga brzo vraćala, pa je već mogao sâm uzjahati. — Uostalom, neka se sklanja!

Takav mi se svidao. Pojahali smo i odmorne su životinje same krenule u laki galop. Onda je sunce pripreklo, galop se sve češće smjenjivao korakom mi smo svukli kapute, pa prsluke, a nakon toga nam je preostalo samo da se znojimo. Riječka je lijeno gmizala, obično mutna voda sasvim se razbistrila pa smo lijepo vidjeli velike ribe koje su se provlačile plicakom između kameinja, tražeći dublja mjesta. Satima nismo progovorili ni riječi, sve dok nismo pronašli napušteno logorište.

— Što misliš? — upita Andy.

— Rano jutros. Ovdje su prenoćili.

Otkrili smo ostatke vatre, pokopane pijeskom, pronašao sam mjesto gdje u ležali stražari i kriomice pušili. Ostale su i rupice, vjerojatno od kočica šatora Clare Haugen. Do tog mjesta vodili su i tragovi tovarnih životinja, a ostalo je i otisaka tamno gdje su teški kovčezi položeni na pijesak.

— Ako odmah krenemo — reče Andy pun nove snage i oduševljenja — možemo ih večeras stići...

— Upravo na večeru?

Andy se nasmijao. Nije mu bilo pravo što se tako istrčao, ali se nije pokušavao izvući.

— Lupio sam glupost. Ja sam ti gradsko dijete, Dave. Moram još mnogo toga naučiti.

Ako poživiš, pomislio sam. Bio je otvoren i neposredan, gotovo naivan, a takvi na jugozapadu brzo po-

gibaju. Pitanje je samo: kako to da sam ja još živ.

— Dave...

— Da?

— Što namjeravaš?

— Dostići ih, zaobići i dočekati na idućem odmorištu.

— I onda?

— Nemam pojma — rekoh iskreno. — Vidjet ćemo kako će se stvari razvijati. Možda im se pridružimo u Polvaderi ili Socorru.

Andy me pogleda kao da sam šenuo.

— Glava me još ne služi dobro — zaključi. — Pričinilo mi se da si rekao »pridružimo«. Estes će pucati prije no što kaže dobar dan.

VIII

Polvadera nas je dočekala loše raspoložena, kao i prema svakom strancu. Tek kad sam ostavio cijeli dolar za dvije čaše toplog piva, krčmaru se razvezao jezik. Estesova družba prošla je kroz to jedno mjestasce rano ujutro. Prva skupina, u kojoj se nalazio Miguel, jedna vrlo otmjena dama i nekoliko Estesovih »oficira«, ponašala se vrlo pristojno. I molim, i hvala, i sve pošteno plaćeno.

— Zavarali su onu damu, ali mene ne — udario je krčmar šakom o tezgu tako da sam jedva spasio čašu. — Poznajem ja Miguela i njegove nepodopštine otkako je još bio dječak. Hacienda njegova pokojnog oca prostirala se odavde do Las Crucesa. Nešto su mu oteli naseljenici, a drugo je Miguel spiskao. Sad su mu svi ostali za to krivi.

Onda je naišla glavnina bande. Pili su ne plaćajući, ponešto su razbili, a zabavili su se i pucanjem u nekoliko prozora koji su imali prava stakla u oknima.

Oštro smo pojahali prema jugu i prošli kroz Lemitar ne zadržavajući

se. Jahali smo svaki s jedne strane širokog traga, i to nam se isplatilo. Andy nešto vikne i zauzda konja. Pojahao je lijevo, desno, pregledavajući pijesak.

— Čestitam — rekoh kad sam mu se pridružio. Iskoristivši visoko grmlje, dva su konja skrenula okomito od rijeke, prema obroncima South Baldyja. Uradili su to na mjestu gdje je čela jahala kroz visoko grmlje meskite, pa Clara Hagen vjerojatno i nije opazila to odvajanje.

— Ti ćeš nastaviti za glavninom. Jaši oprezno. Pazi da ne naletiš na njih, kreću se polagano zbog djevojke. Ako dopustiš da te uhvate ili ubiju, neću više moći šerifu Hoganu naći.

— Ti si gazda, Dave ... Što si to rekao za Hogana?

Sjahao sam i izbliza proučio tragove. Andy se nalaktio na jabuku sedla i podsmješljivo me promatrao.

— Dva do tri sata — procijeni.

— Najviše pola sata.

— Ali, Dave — usprotivi se — pogledaj, već su dopola ispunjeni. Sunce je osušilo pijesak, pa se urušio.

Provjerio sam revolver i henrijevku da ga tako upozorim na opasnost. Popeo sam se u sedlo i mahnuo mu na pozdrav.

— Samo pola sata — ponovio sam. — I moji i tvoji. Da si se potrudio i sjahao, vidio bi da su i tragovi do kojih nije došlo sunce jednako zapunjeni. Ovakav stalni, topli vjetrović. Andy, može ih za jedan sat sasvim izbrisati.

Zapadna obala Rio Grande obrasla je meskitom i drugim ostrim grmljem u pojasu koji je ponegdje bio širok pola kilometra, da bi se drugdje suzio na samo nekoliko stopa. Na mjestu gdje sam skrenuo

grmlja je bilo upravo za jednu pošenu zasjedu, pa sam krenuo pješice, a kobila me slijedila kao dobar pas. Pod čizmama sam ubrzo osjetio kamen, potkove su neugodno odzvanjale, ali tome nije bilo lijeka. Trag je počeo obilaziti veće kamenje, koje je začas ustupilo mjesto pravim gromadama pješčenjaka. Uskoro smo se provlačili kroz uske raspukline, koje su se malo-pomalo proširivale u prave klance. Dno je bilo zasuto slojem pijeska i kamenoga krša koji je vjetar stoljećima odlagao u svaku rupu i procijep. Opet smo se kretali nečujno i prilično slobodno. Još nisam očekivao susret, jer se dvojka kretala brže od mene. S vjetrom u lice čak sam počeo razmišljati o cigari kad kobila tiho frkne. Okrenuo sam se i znao da su neprilike na pomolu. Plemenita životinja načulila je uši i zastala kao lovački pas koji je nanjušio divljač. Oslobodio sam dugačke uzde koje su bile omotane oko jabuke i spustio ih na tlo. Dobro izdresiran konj, »vezan na zemlju«, neće se pomaknuti ni dati glasa od sebe dok uzde opet ne budu podignute.

Utrošio sam najmanje pola sata da bih prevalio slijedećih tridesetak metara. Mrzim puzanje, mrzim šuljanje puževom brzinom — ali isplatilo se.

Dvadesetak koračaja dalje, na samom tragu stajao je Kiowa.

Promatrao sam ga kroz raspuklinu na stijeni. Bio je visok i dobro građen, gol do pojasa. Nosio je kožne hlače, za razliku od ovdašnjih Apaša koji su prekrivali samo bokove, ali su obuvali visoke mokasine da bi zaštitili noge od trnja. Nije bio premazan ratnim bojama, pa ipak, nije bilo sumnje da je ovdje na straži. Nepomično je stajao i osluškivao, a strelica je već ležala zapeta o tetivu teškoga lovačkog luka.

Počeo sam se povlačiti usredotočen samo na to da ne uzbudim Kiowu. Razmišljanje sam ostavio za poslije. Prišavši kolibi, podigao sam uzde na sedlo i ona se tiho okrenula i slijedila me. Sat kasnije i kilometar dalje, dopustio sam si odmor i cigaru. Vjetar je i dalje puhao niz obronak prema rijeci, pa Kiowa nije mogao nanjušiti dim moje cigare.

Miguel Estes i Kiowe? Možda su u pitanju neki stari poslovi, ali bilo je mnogo pouzdanije pretpostaviti da taj susret ima veze s putovanjem Clare Haugen. Kiowe nisu na ratnoj stazi, vjerojatno ih Miguel plaća za neki poslić. Kakav, kad uza se ima dvadesetak ljudi, sve provjerenih boraca i ubojica? Možda ... možda ... dopuštao sam cigaru, ali se nisam dosjetio ničem pametnom. Vjerovao sam samo jedno — ni moja dvojka ni Kiowe neće se vratiti ovim putom prema rijeci već će poći poprijeko, da bi dostigli Estesu.

IX

Kad je drugog jutra počelo svitati, ja sam ležao pod samim vrhom kamenoga grebena koji se ukoso spuštao prema rijeci. Pred mojim očima, u dolini, upravo je započeo napad Kiowa na Miguelov logor. Bilo je mnogo podvriskivanja, mnogo pucnjave, padalo se na obje strane.

Nisam imao vremena da potražim Andyja, u ovom me času više zanimalo što se događa s Clarom Haugen. Po mojem sudu, dobro naoružani Estesovi ljudi morali bi lako obraniti logor od malobrojnih Kiowa. Clara Haugen nije takomislila jer sam lijepo vidio kako je istrčala iz šatora s revolverom u ruci i počela pucati prema napadačima. Tri su joj muškarca pritrčala i nakon kratkog objašnjavanja skupina je pojahala konje i jurnula iz logora

obalom rijeke. Na toj strani, srećom, nije bilo ni jednog Indijanca.

Kliznuo sam niz stijenu i potrčao do kobile. Pucnjava je još uvelike trajala dok sam u velikom luku obilazio bojište. Estesovi neka se snalaze kako znaju. Imao sam dojam da bih se bolje osjećao među Kiowama.

Trag bjegunaca presjekao sam kasno poslije podne, tridesetak kilometara zapadno od rijeke Rio Grande. Jahali su oštro, kao da žele nadoknaditi vrijeme propušteno polaganim putovanjem uz Rio Grande. Nastave li istim smjerom, naći će se uveče u Magdaleni, malog gradiću smještenom prilično visoko, pod samim vrhom South Baldyja. Nedavno sam bio u tom kraju. Raspored putova i mjesta bio je prilično poznat. Iz Magdalene je jedini prohodan put vodio uz podnožje lanca prema zapadu, a cesta Las Cruces — Tucson, kojom su vozile kočije linije »Butterfield Overland« pružala se ravno prema jugu iza planinskog lanca Black Range, koji je zapravo bio neprohodan. Pun klanaca, rupa i vrtača, taj kraj kao da je bio proizvod sotonske kuhinje. Od Indijanaca su se samo Apaši dobro snalazili u tom kamenom paklu, samo su oni mogli preživjeti u tako surovim uvjetima. Pronalazili su divljač tamo gdje je nije bilo ni za koga drugoga, a znali su svaku pukotinu u kojoj se i za najsušnijeg razdoblja mogla pronaći voda.

Nisam namjeravao zalaziti u Black Range. Miguela Estesa moram zaustaviti u Magdaleni ili ću protiv sebe imati i Apaše i ništa manje okrutnu prirodu.

Gradić je bio veći no što sam očekivao. Kuće, građene od kamena kojeg je pod planinom bilo u izobilju, bile su čvrste, s jakim vratima i prozorima nalik na puškarnice.

Krovove od kamenih ploča nije mogla zapaliti indijanska strelica. Dvorišta su bila ograđena visokim kamenim zidovima.

Krčmu sam lako pronašao. Unutra nije bilo previše bučno. Samo nekoliko starijih muškaraca, svi naružani. Naručio sam piće i raspitivao se za smještaj. Začas sam saznao da se upravo nalazim u jedinom hotelu te da mi danas, ni jučer, ni proteklih nekoliko dana nije pristigao nijedan stranac.

— Sutra — rekoh čovjeku koji je prema meni gurnuo knjigu gostiju. On zine, ali odmah i zatvori usta kad sam izvukao novac.

Kad sam se okupan, sit i malo podnapit oko ponoći vratio u hotel, saznao sam da su u toku večeri stigli putnici: mlada dama u pratnji trojice Meksikanaca.

— Jedna djevojka, vrlo lijepa, bijela — objasni mi vlasnik. Tvrdo lice zateglo se u prezirnu grimasu. — Ne mogu reći ... dama.

— Što vas priječi?

— Prate je tri revolveraša.

— I što je u tome čudno? Zar da putuje bez pratnje?

— Meksikanci — reče hotelijer podrugljivo i kao da je tom jednom riječi sve objašnjeno.

— Sramota — rekoh. Moj je otac, doduše, čistokrvni bijelac, ali majka, čistokrvna Španjolka, neustrašiva, neobuzdana i puna života, jače je utjecala na mene. I bio bih pro-suo zube hotelijeru da se nisam bojao pretjerane buke. — I sad se, naravno, negdje valjaju pijani?

— Zamislite — ne! — prošaputa on i sam začuden. — Uzeli su sobe uz djevojčinu i čim su povećerali, svi su otišli na spavanje.

— Valjda su imali težak dan.

— Djevojka, možda. Ali oni? To vam je žilavo kao koža za potplate. Jesam li vam rekao da je jedan od njih Tomaso Longo?.

Šaptao je, ne bez razloga. Iako mi nije izgledao kukavica, taj mu se gost ipak nije svidao. Tomaso Longo bio je Estesov najbliži suradnik i pomoćnik, vrlo mlad, vrlo sposoban za ubijanje i sasvim nepredvidiv. Ponekad bi prešao preko izazova i uvreda, a drugi put bi počeo pucati bez ikakva povoda. Slučajna opaska, sudar u gomili ili košulja koja mu na sugovorniku nije bila po ukusu i Longo bi se pretvarao u stroj za ubijanje.

— Ne — rekoh — ne poznajem ga. Možda ću imati prilike da ga pozdravim za doručkom.

Gazda zaprepašteno usisa zrak i debelim prstima šćepa moje ruke.

— Samo to ne! Ne usudujte se! Ako počne pucati, svi ćemo stradati... a može mi zapaliti i hotel.

— Jedan meksikanski džentlmen to nikad ne bi uradio — utješih ga.

Pogledao me kao da sam šašav. Mahnuo sam mu i tiho krenuo u svoju sobu čvrsto odlučivši da ustanem prvi i da ih propisno iznenadim.

X

Ustao sam posljednji. Kad sam umiven i obrijan sišao u prizemlje, društvo je već bilo za doručkom. Tomaso Longo je sjedio s Clarom Haugen, a ostala dvojica, koje nisam poznavao, smjestila su se za drugim stolom. Uljudno sam pozdravio zapanjenu djevojku i zamolio za dozvolu da im se pridružim.

— Iznenadenje — rekoh.

— Izvolite — reče djevojka. Sad mi se, premda jednostavnije odjevena, činila još ljepša no prvi put. — Kako to da ste se odvažili izići iz grada, gospodine Siringo? Ovo je gospodin Longo, a...

— Odakle vi ovdje, Siringo? — prekinuo ju je revolveraš grubo.

— U pogrešnom ste društvu, gospodice Haugen — rekoh. — Ovaj ovdje, Tomaso, samo je sluga Miguela Estesa i sluga će zauvijek ostati.

Skriven pločom stola Tomaso je posegnuo za revolverom.

— Nemoj! — upozorih ga. — I ona može nastradati, a onda će ti Miguel živom odrati kožu.

Bila je to istina i on je to znao. Ako se ičega bojao to je bio Miguel Estes. Problijedio je, ne od straha već od muke:

— Izidi na ulicu, hijo de puta yanqui, pa ću ti začepiti ta velika usta!

— Mirno, hermano de puerco — rekoh. — Ne znaš biti pristojan. Čekaj pred vratima dok ne popijem kavu i popušim cigaru.

Skočio je na noge i nadvio se nada mnom, a šake su mu drhtale dok je gladio drške revolvera. Tek sam tada zapazio kako je mlad, mlađi od Andyja. Maljavi brkovi tek su se probijali nad usnama.

— Ne smetaj — upozorio sam ga.

— Pazi da mi ne proliješ kavu.

Teško je disao, a na čelu su mu se pojavile kapljice znoja. Počeo je nešto nerazumljivo mrmljati, a onda se polako uspravio i glasno nasmejao.

— Oprostite ne smetnji, senjor — reče ljubazno svojim južnjačkim naglaskom. — Uživajte u kavi! Čekat ću koliko god je potrebno.

— Gracias, senjor.

Izašao je, a za njim i ostala dvojica, dobacujući mi otrovne poglede. Čim su nestali, okrenuo sam se djevojci.

— Gospodice Haugen...

— Dobro odgojen mladić ovaj Tomaso Longo — prekine me senatorova kći. — Mislim da vaše ponašanje nije bilo na visini. Ovi ljudi spasil su me od Indijanaca...

— Gospodice Haugen, ima važnijih stvari o kojima moramo porazgovarati.

— Zaista? Nakon vašega nepristojnog nastupa ne znam želim li s vama uopće razgovarati. Tomaso Longo...

Zgrabio sam je za zglob i malo potresao. Pokušala je istrgnuti ruku.

— Mirujte i šutite — rekoh — jer imam na raspolaganju samo koju minutu. Tomaso Longo je probisvijet i ubojica. Kao i njegov gazda Miguel.

— To nije istina! — prosvjedovala je vatreno i još jednom pokušala istrgnuti ruku. Mahnuo sam gostioničaru da se povuče.

— Ne prekidajte. Vi ste zapravo dobrovoljni Estesov zatočenik. Sam Hornback me zamolio da vas iz ovoga izvučem i živu i zdravu otpremim do Les Crucesa. Napad Kiowa bio je dogovoren, smicalica da vas odvoje od logora. Ne znam zbog čega...

— Besmislica! Pustite mi ruku.

— Slušajte me dobro, vrijeme izmiče. Izaći ću na ulicu da se obračunam s Longom i njegovim prijateljima. U međuvremenu požurite u sobu i spakujte stvari. Pođite iza hotela i čekajte me tamo. Ni po koju cijenu ne izlazite na cestu. Uzet ćemo konje i sakriti se u planinskom masivu dok Estes ne prođe.

Gledala me kao da sam lud. Ona ustane i reče s priličnom dozom gadenja u glasu:

— Ne znam što ste to naumili u svojoj kukavičkoj glavi, Siringo, ali ne idem s vama ni koraka. Ne namjeravam pobjeći pred Estesom, ali vama bih to preporučila. Ne idem pakovati već ću izaći pred hotel da gledam kako vam Tomaso čita lekciju zbog vašeg ponašanja.

— Lekciju? — nisam očekivao da će otprve pristati na bijeg, ali ovo me zapanjilo. — Očitat će mi lekci-

ju? Gospodice Haugen, ovdje se to radi sasvim drukčije.

Tomaso i njegovi bili su profesionalci, iskušani u mnogo bitaka. Zaboravio sam na Claru Haugen, na obećanje Samu Hornbacku i usredotočio se na posao koji me je neposredno očekivao. U takvim trenucima potiskivao sam sve osjećaje i dopustio da prevlada čisti nagon preživljavanja. Poslije ćemo razmišljati da li je trebalo ili ne... Oklijevati kad je prst na otklonu isto je kao okrenuti cijev prema sebi.

Zastao sam na vratima i promotrio cestu. Dvadesetak metara dalje, nasred ceste, stajao je Tomaso Longo, slika i prilika junaka koji očekuje izazvanog protivnika. Njegovi prijatelji bili su na nogostupu, u hladovini jedne nadstrešnice, desno od mladog revolveraša. Svu trojicu mogao sam držati u vidnom polju, sva su trojica bila na brisanom prostoru. Više nisam mogao tražiti. Bio sam zadovoljan rasporedom protivnika i polako sam izišao.

Tik iza mene netko je gurnuo vrata, vjerojatno djevojka, ali više si nisam mogao dopustiti luksuz da se okrenem. Tomaso je bio dovoljno lukav da zauzme položaj prema suncu, ali je ono već bilo dovoljno visoko da mi obod šešira zakloni oči.

Silazeći niz drvene stube u meku, toplu prašinu ceste pomislio sam, kao i uvijek u sličnim slučajevima — onesposobiti ih? I odmah sam odbacio tu mogućnost. Ovo nisu amateri.

— Ako stradaš, Tomaso, ona dvojica će se umiješati?

— Ti ćeš stradati — reče podrugljivo.

— Znači, sva trojica? — nasmijao sam se. — To sam mogao očekivati.

— Sam ću te srediti — objavi

Longo. — Vas dvojica da se niste pomakli, što god bude.

— Lud si, Tomaso! — dovikne mu jedan. — Da ti se što dogodi, a ovaj Cabron pobjegne, Miguel bi nas žive skalpirao.

— Da prošetam dok se ne dogovorite? — upitao sam. Ali Longo je savršeno vladao svojim živcima, nije se dao smetati. Nasmiješio se.

— Samo ti ostani, Siringo. Odavde više nikamo ne odlaziš svojim nogama. Oni se — trzajem glave pokaže prema prijateljima — neće ni pomaknuti.

Počeo sam se povlačiti. Na granici je bilo mnogo brzih, ali loših strijelaca, a meni je odgovarala daljina.

Moj je otac godinama bio lovac na krznaše. Posebno je cijenio precizno gađanje, pa je i iz mene učinio dobrog strijelca. Daljina je smanjivala izgled protivniku, a time povećala moje. O boku sam osjećao ugodnu težinu golemoga starog »dragoona« kalibra 44, prerađenog na suvremene metke. Dugačka cijev i velika težina davali su mu prednost pred lakšim revolverima kad je bila potrebna preciznost.

Stojeći na trijemu hotela, Clara Haugen je, čini se, počela shvaćati da neće biti razmijenjeno samo nekoliko udaraca. Pokušala je prosvjedovati, ali ju je netko ušutkao. I dalje sam se povlačio, a onda se Tomaso Longo uznemirio. Znao je da ne bježim, shvatio je da tražim veći razmak i da je propustio najpovoljniji trenutak.

Povukao je munjevito. Kad je pograbio držak revolvera, znao sam da je sučelice meni gotovo dostojan protivnik. Izvukli smo revolvere jednako brzo, ali sam ja trenutak duže posvetio gađanju. Ne znam kamo je otišla njegova kugla, ali je moja pogodila tamo gdje sam gađao. Revolver mu je odletio u veli-

kom luku, obje ruke sunule su prema licu i Tomaso Longo odletio dva-tri metra unatrag kao da ga je udario grom. Ruke su srećom i dalje pokrivale lice, od kojeg nije moglo ostati bogzna što, a oko glave brzo se stvarala velika lokva krvi. Pomaknuo sam cijev samo malo ulijevo. Longovi drugovi stajali su skamenjeni, a negdje sa strane, Clara Haugen je počela jecati. Vratio sam revolver u korice.

— Ima li primjedbi? — upitao sam onu dvojicu. Trgli su se kao iz omamljenosti, ne vjerujući u ono što su vidjeli.

— Bogamu! — procijedio je viši od dvojice. — Miguel će te raznijeti na komadiće kad sazna da si ubio Tomasa.

— Kako bi bilo da pokušaš ti?

Lice mu se počelo nervozno trzati. Zamisao je bila primamljiva. Ako me ubije, ugled u družini silno će mu porasti. Inače ga očekuje Estesoov bijes, a možda i kugla. Ipak odmahne glavom.

— Miguel će se pobrinuti za tebe.

Povukao je prijatelja za rame, okrenuli su mi leđa i polako krenuli. Nasred široke ceste Longo je ležao sav iskrivljen, a oko njega već su zujale krupne pustinjske muhe.

— Momci! — pozvao sam. Stajali su kao ukopani i polako se okrenuli, držeći ruke daleko od držaka svojih revolvera. Nasmijao sam se.

— A prijatelj? Ostavit ćete ga ovako?

— Nisam ga ja ubio — reče osorno manji. Lice mu je bilo smrknuto i obliveno rumenilom, grizao je donju usnu i razmišljao samo o jednom — isplati li se ipak pokušati? Čitao sam ga kao otvorenu knjigu.

— Povuci — rekoh. — Tvoj će prijatelj zakopati dvojicu.

— Miguel će se pobrinuti za tebe — ponovi onaj drugi i pođe prema lešu. Držeći ih na oku, krenuo sam

ukoso prema hotelu, popeo se na nogostup, uhvatio Claru za ruku i povukao je unutra.

Istrgnula je ruku. I ona i gostioničar trgnuli su se kad sam povukao revolver, ali ja sam samo zamijenio praznu čahuru novim metkom.

— Pitam se jeste li išta shvatili? — možda sam to rekao, možda samo pomislio.

Spustila se na stolicu i pokrila lice rukama. Pokušao sam zamisliti kako se osjeća. Glava pogodena kuglom kalibra 44 ne pruža osobito lijep prizor, ali zašto bi tugovala za podmuklom zmijom kakva je bio Tomaso Longo? Možda nije zapazila da je on prvi posegnuo za revolverom? Gostioničar mi je prišao i pružio ruku.

— Čast mi je što ste odsjeli u mom hotelu — reče ozbiljno. — Nisam vjerovao da itko može srediti ove propalice, gospodine Siringo.

— Bilo je lako — rekoh prije no što sam shvatio da će zvučiti kao hvalisanje.

— Možda za vas — reče čovjek ozbiljno — ali dosad još nitko nije pokušao i uspio. Morali ste ubiti i onu dvojicu ...

Djevojka ga je prekinula prigušenim krikom.

— Svakako ste to morali uraditi — nastavi gostioničar. — Začas će pronaći Estesu, i onda više nemate nikakvih izlaza. Doći će ovamo i ubiti vas, možda će zapaliti hotel, a možda i cijelo mjesto. Ali svejedno, taj teror je postao neizdrživ.

— Clara — rekoh. — Čuli ste čovjeka, ako već meni ne vjerujete.

— To je nemoguće — reče ona zbunjeno. — Senjor Estes je ugledan građanin. U Santa Feu svi su ga pozdravljali ... zacijelo je posrijedi neka strašna zabuna ...

— Ugledan! — podrugljivo će vlasnik hotela.

— Ne razumijete običaje Zapada, Clara. Ovdje čovjek vrijedi koliko i njegovo zlato ... i revolver. Za grad je važno samo kako se tamo ponašaš, nikog se ne tiče što radiš na drugim mjestima. Ako se na jednom mjestu ponašaš kako treba, nitko te neće pitati jesi li inače pljačkaš, ubojica ili lopov. Uzmite svoje stvari.

— Ne — reče odlučno. — Njega mi je preporučio šerif Hogan. A za vas ... o vama nije baš lijepo pričao.

— Clara ...

Okrenula se i pošla stubama. Vlasnik hotela je zavrtio glavom:

— Ako imalo poznajete žene, više nećete pokušavati. Čak i da je odvučete silom, pobjegla bi i vratila se onom razbojniku. Nego, gospodine ... Siringo ... Longo vas je tako zvao? Vi ste Dave Siringo?

Kimnuo sam gledajući za Clarom Haugen. Vražja djevojka, uspijevala se držati ukočeno i nadmeno, čak i penjući se stubama.

— Morate odmah krenuti, spremiću vam hrane. Estes će doći s mnogo ljudi, neće vam pružiti priliku za poštenu borbu.

Ovdje će uskoro biti pakleno, to je sigurno. A ja nisam znao kako da upozorim Andyja ako ga Estes već dosad nije šćepao. Mogu li se pouzdati u ovoga gostioničara?

— Kad dođete, ne pokušavajte im ništa prešutjeti — upozorio sam čovjeka. — Nema smisla da stradate, a ionako će saznati.

— Mrsko mi je to, ali vi, na žalost, imate pravo.

— Ako navrati kakav stranac koji ne pripada njegovoj četi, i njemu slobodno sve ispričajte. Neka se pročuje.

Znatiželjno me je pogledao, ali nije postavljao pitanja. Mislim da je shvatio.

— Ne brinite.

Nešto poslije, koliko je potrebno da se jahač i konj pripreme za dulje putovanje, mještani Magdalene šutke su ispratili Davea Siringa u njegovu bijegu na masiv Black Rangea. Izašavši iz njihova vidokruga, dok su oni u strahu očekivali bijes Miguela Estesa, ja sam skrenuo na sjever i u velikom luku obilazio Magdalenu. Tlo je bilo kamenito, teško za konja, ali prijatelj bjeguncu. Samo vrlo strpljiv tragač, Indijanac, mogao bi pronaći beznačajne ogrebotine na kamenim pločama, otkriniti brid, tamni trag željeza, ili otisak potkove u nekoj udubini gdje pijesak odolijeva stalnom, plinskom vjetru.

Oko tri poslije podne, za najstrašnije žege, obišao sam Magdalenu i našao se s druge strane mjesta, u smjeru odakle bi morao stići Miguel Estes. Pronašao sam jedan dan stare tragove četiri konja u dolasku i dva gotovo sasvim svježa u odlasku. Oprezniji čovjek možda ne bi uzeo zdravo za gotovo da je to put kojim je prošla Clara Haugen sa svojim pratiocima. No, ja sam momak jednostavna uma i vjerujem u ono što mi odgovara. A činjenica da su se prijatelji Tomasa Longa vratili istim putem, govorila je da se negdje u tom smjeru nalazi i Miguel Estes s glavninom svojih ljudi.

Pronašao sam duboku, usku pukotinu, u kojoj je bilo malo sjene, i tamo smjestio kobilu. Nešto sam pojeo i malo pridrijemao. Svakih pola sata uspeo bih se napolje i pregledao pustinju u potrazi za oblakom prašine.

Stigli su s prvim mrakom i prošli opasno blizu mojeg skrovišta. Provirio sam iz raspukline i brojao tamne prilike. Nisu me mogli opaziti, ali su konji mogli nanjušiti moju kobilu. Bilo ih je šesnaest, manje od punog sastava.

Osedlao sam konja i čekao dalje.

Nakon pola sata dočekao sam još tri jahača. Procijenio sam da će se Andy pojaviti za otprilike jedan sat nakon njih, pa sam nakon slijedeća tri sata bio već ozbiljno zabrinut. Jesu li ga otkrili i ubili? Ili je naletio na Indijance?

Onda sam pretresao svoju računicu i zaključio da je pred mojim skrovištem te večeri projahao jedan čovjek previše. Uхватili su Andyja! Projahao sam kobilu i odjurio prema Magdaleni tempom koji je za kobilu mogao značiti slomljenu nogu, a za mene slomljen vrat.

XI

Problem gdje da sakrijem konja i prtljagu riješio je napola srušeni kućerak na ulazu u gradić. Pripremio sam se za borbu izbliza, pa sam skinuo i kaput iako je noć bila prilično hladna. Magdalena je, naizgled, spavala, samo je u krčmi bilo bučno. Svi su konji bili tamo, njih dvadeset poredani uz dugačku gredu za vezanje, spuštenih glava, spavajući na nogama, pod sedlom i opremom. Mogao bih se okladiti da nijedan jahač nije popustio kolaniti se potrudio napojiti svoju umornu životinju.

Izdaleka sam zaobišao zgradu, držeći se zidova nasuprotnih kuća, ali sam izbjegavao štopotave, drvene nogostupe. Nitko nije stražario iza hotela, pa sam usredotočio pažnju na uličnu stranu. Najmanje petnaest minuta osluškivao sam iza ugla i zaključio da tamo nema nikoga. Iskrica svjetla koja je trepnula u tami nije morala biti vrh cigare već velika, pustinjska krijesnica. Podigao sam nogu da zakoračim na nogostup kad je, ni metar daleko, zaklokotala tekućina, nezamjenjiv zvuk pretakanja iz boce u grlo.

Nisam se više mogao zaustaviti, zamah me ponio naprijed, ravno na

čovjeka, koji je, sudi li se po vonju, gutao tekilu. Jednom rukom pograbio sam ga za kosu i povukao mu glavu unatrag, a drugom nabio bocu dublje u grlo. Počeo se koprcati, gušiti i kašljati, ali ja ga nisam ispuštao sve dok mi nije klonuo u rukama. Zatresao sam bocu, bila je prazna. Što od gušenja, što od alkohola, čovjek će ležati u nesvjesti barem nekoliko sati, a kad se otrijezi, sasvim sigurno nitko neće povjerovati u priču o prisilnom pijanstvu.

Privukao sam se osvijetljenoj pačetvorini velikog prozora i provirio u unutrašnjost krčme. Estesovi razbojnici sjedili su za stolovima po trojica, četvorica, pili iz boca, neki su i kartali. Ponašali su se prilično mirno i pristojno, što je valjda trebalo značiti da još igraju ulogu poštenih, hrabrih pratilaca. Za izdvojenim stolom, pokraj tezge, sjedili su Estes i Clara Haugen. Unatoč prašini i umoru, razbojnik je bio privlačan i muževan, ali je s njegova lica nestalo pristojnog smiješka. Nešto su vrlo ozbiljno razgovarali, povremeno odmahujući glavama. Promatrao sam ostale i tako pronašao Andyja, samog za stolom, u jednom kutu.

Noge nisam vidio, ali ruke su mu ležale na stolu, čvrsto svezanih zglobova. Krčmar izađe iza tezge s čašom u ruci. Upitao je nešto Estesu i dobio uz odgovor i ljutit trzaj glavom. Onda ode k Andyju i smjesti mu čašu među dlanove. Počeli su razgovarati, ali u tom trenutku žagor utihne, čuo se samo oštar i odrešit glas Clare Haugen. Nisam mogao razumjeti što govori, ali očigledno ništa ugodno za Estesu. Naglo je ustala, okrenula mu leđa i pošla stubama na kat. Miguel je skočio na noge, izvan sebe od bijesa. Stegnuo je držak revolvera i ogleđao se, tražeći izliku da nekome

prospe mozak. Cijela se družina brže-bolje vratila dosadašnjoj zabavi, svi su pognuli glave nad kartama i čašama. Miguel usredotoči pažnju na krčmara i Andyja i počne polako izvlačiti revolver. Jednome ili obojici bili su odbrojeni sati ako se ne umiješam.

Mogao sam zapucati, ubiti Španjolca i nekolicinu njegovih, pa čak, zahvaljujući tami i iznenađenju, izvući živu glavu. Ali, sasvim je sigurno da bi pri tom od ruku razjarenih pistolerosa izgubili glavu i Andy, i krčmar, a možda i djevojka. Pograbio sam onesviještenog stražara, podigao ga koliko je bilo potrebno i gurnuo ga u izlog. Uz bučni tresak čovjek se gornjim dijelom tijela uvalio u prostoriju. Povukao sam se iza ugla zgrade i u nagloj tišini koja je nastala čuo njegovo nesuvislo mucanje.

— Što je s njim? — pitao je Miguel. Stolci su zastrugali amo-tamo, a onda netko reče olakšano:

— Pijan kao svinja. Cochino!

— Na straži! Hijo de puta!

Odjeknuo je pucanj, čuli su se prestrašeni uzvici, a noge koje su ostale s ove strane izloga, zabubnjale su po daskama i umirile se. Povukao sam se dublje u tamu, zadovoljan i bez grižnje savjesti. Jedan lupeski život za dva poštena, to je dobra razmjena.

Bilo je vrijeme da se odmorim. Vratio sam se do ruševine, dao konju zobi, napojio ga iz šešira i prostro nekakav ležaj. Strasti koje su se ove noći razmahale našle su oduška. Vjerovao sam da se do jutra više ništa neće dogoditi.

XII

Zoru sam dočekao vrlo budan, držeći na oku široku glavnu ulicu Magdalene i pročelje hotela.

Kao svakog jutra, podigao se pustinski vjetar zvan remolinos i podigao u pustinji male vrtloge prašine. Niz široku cestu prokotrljao bi se poneki sasušeni, trnovit grm, smotan u trnovitu kuglu. Iz svog zaklona nisam mogao prebrojiti konje, ali, činilo se da su bili na broju.

Estesovi jahači spavali su na trijemu, unatoč hladnoći. Bila je to divlja i tvrda banda. Budili su se jedan za drugim, obuvali čizme i odmah počeli napajati konje na velikom valovu nedaleko od hotela. Iako na Granici svi ustaju s prvim zrakama sunca, danas se dim izvio samo iz dimnjaka hotela. Jahači su ulazili i izlazili, noseći sedla i prtljagu, neki se nisu odvajali od boce, bez obzira na pouku prethodne noći. Konji su bili zasedlani, ljudi pripravnici na odlazak, ali se još nešto čekalo. Izveli su Andyja. Udarcima čizme pomogli mu u sedlo i zavezali noge ispod konjskog trbuha. Podigao sam dalekozor i potražio mu lice. Očigledno nisu s njim baš nježno postupali, ali bio je živ, čitav i, naizgled, dobro raspoložen.

Ljudi su se vrtjeli amo-tamo, uzjahivali i opet silazili iz sedla. Prošlo je dugih pola sata, a onda su vrata hotela propustila Claru Haugen i Miguela Estesa. Izoštrio sam dalekozor. Clara je bila blijeda, zabrinuta lica i čvrsto stisnutih usana. Okrenula se i pokušala vratiti u zgradu, ali tamo je stajao Miguel raširenih ruku.

Bijesno je udarila nogom i pošla do konja. Odbila je pomoć jednog jahača i gotovo uskočila u sedlo. Dobra djevojka! Bila je, doduše, po mojem sudu prilično ograničena, ali joj nije manjkalo hrabrosti i odlučnosti. Onda je pojahao Miguel i cijela je četa krenula na jug prema tamnim obroncima Black Rangea, u potjeru za ubojicom Tomasa

Longa. Barem sam tako pretpostavljao.

Kapci i vrata počeli su se škripavo otvarati, staro i mlado izašlo je na široku cestu gledajući za oblakom prašine koji se smanjivao, tamo na jugu. I svi su se vjerojatno pitali kako je moguće da su tako dobro prošli. Spremio sam dalekozor, smotao pokrivače i poveo konja sredinom ceste. Kad su me opazili, bio sam već usred mjeta. Svaki je razgovor zamro, kao da su ugledali duha. Kimnuo sam nekolicini starijih građana, pred damama podigao šešir, a onda upitao zapanjenog gostioničara:

— Je li ostalo štogod za doručak?

— Tako mi svega! — usklikne debeljko i lupi se šakom po bedru. — Udite, spremit ću vam najveći odrezak koji ste ikad jeli.

— Žuri mi se — upozorio sam ga i odveo konja prema valovu. — Moram u potjeru za onima tamo.

Neki su zadržano zažagorili, drugi sumnjičavo zavrtjeli glavama. Možda sam ipak malko pretjerao, mislit će da se hvališem, iako sam, zapravo, upravo to i radio.

Neki su muškarci ušli za mnom u hotel i pokušali mi ponuditi piće. Pristojno sam odbio. Alkohol na prazan želudac i jarko sunce koje me očekivalo, bila je to kombinacija na koju nisam bio dovoljno otporan.

Dok sam pio prvu šalicu vruće kave i čekao svoj odrezak, promatrao sam te ljude, snažne i otvrdnule od posla i oštre klime, vjerojatno dobre i hrabre borce protiv Indijanaca. A ipak bespomoćne prema opasnosti iznutra, nemoćne pred revolverima profesionalaca koji su dolazili kao gosti a odlazili ostavljajući krš, premlaćene ili mrtve, a da pri tom nisu prekršili nijedan zakon Granice. Što bi razbili to bi i platili novcem opljačkanim tamo

gdje nema svjedoka. Do pucnjave bi dolazilo tek kad bi mještatin, izazvan uvredama i zadirkivanjem, prvi posegnuo za oružjem. Ukratko, Estesova je družba radila od Magdalene što je htjela, a uvijek je iznova mogla navraćati ovamo, nije ni zatvorila vrata za povratak. Tako je bilo ovdje, kao i u mnogim drugim malim mjestima, i nitko to nije mogao promijeniti.

Odrezak je bio zaista golem, mekan i sočan. Zalijevao sam ga trećom šalicom gorke kave kad su odjednom svi ustali i skinuli šešire.

Djevojka koja se pojavila na vratima bila je odjevena bolje no što bi to čovjek očekivao u ovakvom gradiću. Pristojno je uzvratila na pozdrave, bez oklijevanja prišla mom stolu i zamolila gostioničara:

— Striče Tom, molim vas da me predstavite gospodinu Siringu.

Čovjek se zbuni, djevojka je zahtijevala ono što se nisu usudili odrasli muškarci. Prostrijelila ga je pogledom, pa je zaključio da ja predstavljam manju opasnost.

— Ne znam... uostalom... ovo je gospodica Columbina Jonas. Siringo.

Bila je mlađa i vrlo lijepa, ali njena ozbiljnost upozoravala je na oprez.

Kad bih odlučio, znao sam se ponašati kako valja. Moja temperamentna majka naučila me običajima svojih aristokratskih predaka. Predstavio sam se i zamolio je da sjedne. Prihvatila je bez uobičajenog nećkanja i smijuljenja kao u seoskih djevojaka.

— Gospodine Sirigo, moj otac Arthur Jonas želio bi s vama razgovarati. Posjetio bi vas sam, ali je bolestan, ne može se kretati. Možda biste me otpratili do kuće ako imate malo vremena.

— Zapravo i nemam — rekoh. Bio

bih je rado pratio preko cijelog Black Rangea, bez obzira na Apaše, no njen me otac nije zanimao. — Na tragu sam skupini razbojnika — pohvalih se — ne mogu dopustiti da odmaknu predaleko.

Blago je porumenila, možda nije bila navikla na odbijanja.

— O njima je i riječ — pokušala je opet. — Otac misli da vam može pružiti neke važne obavijesti.

— Ako je tako...

Gostioničar se protivio, ali ja sam mu ipak platio. Budalasto. Pravio sam se važan pred djevojkom, i to me stajalo pola dolara.

Ponudio sam joj lakat i ona ga prihvati. Pošli smo zajedno preko široke ceste, dobro odjevena dama i revolveraš opremljen za dugo jahanje, izgužvan od spavanja na otvorenom i pomalo prašan. Pogledao sam je odozgo. Hodala je uspravno i podignute glave iako se to ne bi moglo nazvati oholim držanjem. Bila je visoka za djevojku, dosezala mi je do ramena. Baš prava žena da s njom hodaš gradom i svi ti zavide.

No, nije trajalo dugo. Uvela me u veliku kuću, lijepo namještenu i dopratila u sobu na katu. Pod prozorom je bila postelja smještena tako da je starac, oslonjen na velike jastuke, imao pregled nad prostorom pred hotelom i većim dijelom ulice.

— Sjednite, Siringo — reče. Nakon jarkog dnevnog svjetla oči su mi se polako privikavale na polumrak. Čovjek u postelji bio je više ispaćen no star. Prevarili su me upali obrazi i veliki podočnjaci. Nekad čvrste široke šake ležale su mu u krilu, a dugački, mršavi prsti lako su podrhtavali.

— Ostavi nas na samu, Columbina — teško je govorio. Djevojka se nije ni makla sve dok nije podigao drhtavu ruku. Izašla je, ali su vrata ostala malo odškrinuta.

— Potrebne su mi vaše usluge — rekao je bez okolišanja. — Ne mogu sam braniti čast svoje kćeri i svoju, ali mogu za to platiti drugima. Želim da pođete za Estesom, ubijete ga i donesete ovamo da ga svi vide.

— Zabuna — rekoh. — Radim svašta, ali ne kradem i ne ubijam po po narudžbi. Nadite drugog.

Iskrivio je lice u pokušaj smiješka. Bradom je pokazao prema stolu. Pa što, pomislim, mogu utrošiti još koju minutu za bespomoćnog čovjeka. Prihvatio sam malu ali tešku drvenu kutiju.

— Znam dosta o vama, Siringo — objasni. — Dok me nije snašla ova bolest, bio sam teritorijalni šerif za područje cijeloga Novog Meksika. Ured mi je bio u Santa Feu. Iz izvještaja koje šalju mjesni čuvari zakona znao sam za sve vaše pothvate. Znam da ste uvijek bili na pravoj strani i uvijek ste pucali u samoobrani.

— Onda, zašto pokušavate?

— Jer mi je za ovaj pothvat potreban pošten ubojica. Otvorite kutiju, Siringo. Svatko ima svoju cijenu. Sve se može platiti.

U kutiji je bilo zlato, što u zlatnom novcu, što u prahu i grumenju. Pravo bogatstvo. Za tu vrijednost mogao se kupiti ranč zajedno sa stadom ili manje prijevozničko poduzeće s kolima, zaprežnom stokom, skladištima i vozarima, nekoliko unosnih saluna ili podmiriti činovnike da te izaberu na veoma unosno mjesto okružnoga ili područnog šerifa.

— Za ovo biste mogli unajmiti čet- tu ubojica.

— Uzeli bi zlato i nestali.

Nije mi do vođenja ranča ni do prevozničkog poduzeća, a još bih manje htio biti vlasnik saluna. Ali takvo bogatstvo omogućilo bi da pakleno ljeto provedem u ugodnoj

klimi Colorada ili Kansasa ili da čak otputujem u neki od velikih gradova na sjeveroistoku. Da stanujem u najboljim hotelima, posjećujem skupe lokale i zabavljam se u igračnicama, a da pri tom ne moram paziti na prste suigrača. Ipak, moja sklonost luksuzu i rastrošnom životu nije bila dovoljno jaka da od mene napravi ubojicu po narudžbi. To je put s kojeg nema povratka.

— Predložiti ću vam nešto, Jonase — u mutnim očima zasjala je iskrica i to me je oneraspoložilo. — Neću za vas ubiti Estasa. Ali, budući da sam mu ionako na tragu, za polovicu ovoga dopremit ću ga u Magdalenu, pa mu sudite.

— Tko bi mu ovdje sudio? — Jonas je još imao snage da pokaže prezir. — Ove ovce? Ispričali bi mu se i priložili odštetu za izgubljeno vrijeme. Estas mi je je potreban mrtav.

— Zašto, Jonase?

— Nije važno.

— I nije. Ionako nema ništa od posla.

Odložio sam zlato na stol i pošao prema vratima. Uzbudio se, počeo je nešto govoriti, nakašlja se i ispljunuo je krv. To me je razljutilo.

— Štedite ta jadna pluća — rekoh. Ubit ćete sebe, a ne Miguela.

Čekao sam da se smiri i da opet dode do daha. Sad je samo šaptao.

— Pristajem, uzmite polovicu.

— Čuvajte mi dok se ne vratim.

Privukao sam stolicu postelji. S obzirom na to da sam našao poslodavca, trebalo je malo više saznati o zadatku.

— Sad mi polako ispričajte što imate protiv Estasa.

On je šutio, a ja sam strpljivo čekao vjerujući da nema snage da govori.

— Nije važno — reče napokon.

— Prihvatio sam posao i sad je

važno. Ne započinjem dok ne saznam sve što je potrebno.

— Napastovao je Columbinu — prošaputa nakon duge šutnje. — Uvukao se ovamo, u kuću, jedne noći...

— Ona vam je to rekla?

— Ne... htjela mi je prištedjeti sramotu... htjela je mene poštedjeti, jadno dijete... vidio sam ga odavde kad je izlazio..

Zbirci svojih pothvata koji nisu u skladu sa zakonom Miguel Estes je, dakle, dodao i nasilje nad poštenom ženom, zločin za koji je Granica poznavala samo jednu kaznu — konopc. Bez suđenja, bez izgovora i pogađanja.

— Odavde ste ga mogli srediti, i dijete bi ga pogodilo. Zašto ga niste odmah ubili?

Nemoćna ruka pokazala mi je drugu stranu kreveta. Tu, je na pođu, ležala prekrasna puška duge cijevi s posebnim nišanom, kakvu još nikad nisam vidio a kamoli držao u ruci. Bila je izvrsno izrađena, a kad sam je približio svjetlu što je ulazilo kroz prozor, vidio sam da su svi metalni dijelovi osim cijevi prekriveni finom gravurom. Takvih pušaka nije bilo na Granici, ali čuo sam pričati da dokona gospoda na Istoku priređuju natjecanja u gađanju na nepojmljivo velike udaljnosti posebno izrađenim puškama. Jednu takvu, čini se, držao sam sad u rukama.

— Columbina ju je napunila — reče bolesnik tiho. — Jutros sam odavde gledao Estasa, ali nisam imao snage da je podignem.

— Ojačat ćete — rekoh bez uvjerenja.

— Nikad više. Uzmite tu pušku, domet joj je veći od dvije stotine metara. Možda vam pomogne da ubijete Estasa.

Na komodi sam našao veliku kož-

natu kutiju s mecima: sharpov veliki metak kalibra 50 namijenjen bizonima. Ne bih se čudio da kombinacija ovako snažnog punjenja i dugačke cijevi omogući dva puta veći domet od naših lakih vinčesterki.

— To je dovoljno za početak — rekoh. — Zlato mi čuvajte do povratka.

Columbina me dočekala odmah iza odškrinutih vrata soba. Nije ni pokušavala zatajiti da je ovdje stajala cijelo vrijeme i slušala. Bilo mi je nekako neugodno, nisam znao što da joj kažem, čak sam jedava promućao pozdrav.

Ovako dugačka i teška puška nije baš prikladna za dugotrajna jahanja. Za jahanje uopće. Pioniri su takve topove nekad nosili u naručju ili prebačene preko ramena. Ja sam je ugurao u navlaku na sedlu i radio je preko koljena položio karabin.

Estesova prašina se odavno slegla kad sam se napokon izvukao iz Magdalene. To me nije pretjerano zabrinjavalo. Ovako velika skupina jahača morala je ostaviti nekakav trag čak i na tvrdom, kamenitom terenu, na prvim obroncima South Baldyja. Ponegdje je u raspuklinama već bilo i škrtog zelenila, poneki trnoviti grm i oštra trava. Što smo se više penjali, temperatura je bila podnošljivija, u daljini se već nazirala granica niske, kržljave makije. Sad su kopita češće gazila meko tlo i travu, a tragovi Miguelove družbe bili su duboki i jasni. Jahali su brzo, bez zastajkivanja, kao da točno znaju smjer i cilj a ne kao da tragaju za bjeguncem. Ako su odlučili da me uhvate, onda su to radili na prilično neobičan način.

Kasno poslije podne našao sam se na opasnom terenu, idealnom da me dočeka kakva zasjeda. Gromade veličine konja, uski prolazi među njima, gusta šikara... na svakom

metru mogla me presresti kugla a da nikad ne saznam odakle je ispaljena. Osjećao sam kako mi trnci gmižu leđima, pa sam se brže spustio na tlo. Sad sam predstavljao manje upadljiv cilj, a barem sam s jedne strane bio zaštićen tijelom konja. To, zapravo, nije značilo baš ništa! Ako je tko ležao u zasjedi, morao se samo malo strpiti i pokositi me s leđa.

Malo-pmalo prošao me prvi strah, oslobodio sam se panike i u baš-me-briga stilu opet uzjahao. Ako metak koji je meni dosuđen već leži u nekoj cijevi, pješaćenje neće izmijeniti sudbinu. Tek što sam se smirio, dašak vjetra donese mi oštar miris dima i ja se opet munjevitom nadoh na zemlji s revolverom u ruci, pripravan da se na najmanji znak opasnosti bacim iza najbliže hridi.

Ali opasnosti zasad nije bilo. Na povelikom proplanku dimili su se nepažljivo pogašeni ostaci vatri, još je mirisalo na hranu, a ugažena traga pocrnjela je na mjestu gdje je iz lonaca istresen ostatak kave. Sjeverni dio proplanka bio je zagrađen neprekinutim kamenim zidom i bilo je vjerojatno da su pod njim smjestili konje. Dokazivale su to hrpe konjskog izmeta, do ugažena tla pojedena trava i nekoliko rupa na mjestima gdje su bili zabodeni kolci što su nosili ogradu od kono-paca.

Ovdje je sve bilo jasno, nastavak priče mogao se pročitati po izlaznom tragu. Pošao sam uz rub doline, pronašao nekoliko mjesta gdje su ljudi zalazili na kratke izlete u grmlje, ali takvih sam se mjesta klonio. Uski klanac na suprotnoj strani doline bio je pun otisaka kopita okrenutih u jednom smjeru, prema planini. Ne mogu se mjeriti s Mes-calerosima ili Navajosima u čitanju

tragova, ali nisam baš nevješt u tome. Ocijenivši jačinu sunca, vjetar, vlagu i kakvoću tla, zaključio sam da su odjahali prije dva do tri sata.

Nikad ne hodam sredinom otvorenog prostora ako baš ne moram ili ako ne želim impresionirati protivnika. Tako sam i ovaj put krenuo natrag, prema konju, po rubu suprotne strane doline. I dok sam razmišljao da li da požurim za Estesom i što ću kad ga dostignem, opazio sam da gazim preko novih tragova. Mala skupina jahača krenula je iz doline prema zapadu. Opet sam čučnuo i počeo mrviti zemlju... tragovi su bili jednako stari. Konji su išli jedan za drugim, otisci su se preklapali i tek nakon duga brojenja zaključio sam da su ovuda prošla samo tri konja.

Dok sam jeo i pio, mučio sam mozak različitim kombinacijama. Možda je to bila trojka običnih ubojica koje je Estes odvojio da bi me dočekali u zasjedi. Možda no, ako je tako, zašto sam još uvijek živ?

A Andy? Njega sam već sasvim zaboravio, a pravo je čudo što momci nisu na njemu iskušali svoje streljačke vještine i ostavili ga uz put. Andy se vjerojatno nalazio u velikoj skupini. Miguel se sigurno ne bi zabavljao sa zarobljenikom kad mora paziti i na djevojku. Savjest me gadno zapekla, pa sam odlučio krenuti za glavninom. Uostalom, zašto da odlučujem već sad, nije li jutro pametnije od večeri?

Udaljio sam se pedesetak metara u stranu i prostro ležaj. Kobila se napila iz mog šešira i dobila šaku zobi. Skinuo sam joj sedlo, izvadio žvale, ali je oglav ostao i jedna dugačka uzda bila je vezana za moje zapešće. Takva priprema za spavanje obećavala je nemirnu noć, ali i sigurnost da će me kobila, osjetljiva poput lovačkog psa, upozoriti čim nešto čuje ili nanjuši.

Bilo je vraški hladno te noći. Iako nisam ništa skinuo sa sebe već dodao još dva pokrivača, prilično sam promrzao, a ruka za koju je bila vezana uzda, našla se napolju i sasvim se ukočila. Spremio sam revolver koji je ležao uz nogu, razgibao ukočene prste i nakon kratka kolebanja odlučio se za vatru. Bolje umrijeti od metka nego od zime, zaključio sam obodren idejom o vrućoj kavi. Prikupio sam grančice, izvadio šibice i tada se sjetih da u posljednje vrijeme prečesto i olako donosim sudbonosne odluke, stavljam glavu na kocku zbog malo udobnosti. Neke meni nepoznate ptice, koje su već započele jutarnji pjev, sad su utihnule, negdje je zapucketala grančica. Šibica mi je ispala iz ruke, a u njoj se našao revolver.

Ovo doba dana, ustupanje noći pred prvim sivim svjetlom zore, pripadalo je Indijancima. To je vrijeme kad nakon noći preležane u zasjedi kreću na nešpremnu, još snenu i neopreznu žrtvu.

Opet neki tihi zvuk, a kobila prestravljeno odskoči i gotovo iščupa grmičak za koji sam privezao uzdu. Bacio sam se u stranu, otkoturao do stijene i ispružio ruku sa zapetim revolverom u smjeru u kojem je kobila načulila uši. Oči su joj prestravljeno kolutale, nozdrve se raširile. Tiho tapkanje nije moglo biti ništa drugo do tapkanja apaških mokasina! Skočio sam na noge da bih bio pokretniji i oslobodio omču noža. Začas ću se ovdje boriti za život.

Iako mi se koža naježila i ruka ukočila od stiskanja revolverskog drška, nisam se osobito bojao. Stijena nagnuta nad mojom glavom pružala mi je dobru zaštitu s leđa, a preostale tri strane držao sam na oku. Da se išta pomaklo u prosjecima ili na rubovima kamenih gromada, zasuo bih to mjesto olovom a

tek onda počeo pitati. Gotovo sam iskočio iz kože kad je nešto prodorno vrisnulo i počelo hihotati. Kobila je istrгла cijeli grmičak i pobjegla zabacujući glavu, a ja sam se napokon malo opustio. Bila je to puma.

Kobila nije, na sreću, pobjegla predaleko, grm privezan za uzdu zapeo je u nekim rašljama i zaustavio je u bijegu. Tiho sam joj govorio, dok sam prilazio, a ona je drhtala cijelim tijelom i prestrašeno poigravala. Upozorena bukom i puma se povukla a iz veće daljine čuo se vrisak nalik ljudskom i odmah zatim dva pucnja.

— Siringo! Siringo!

Ženski glas podrhtavao je u panici. Možda je to bila zamka, možda je naokolo vrvilo od Mescalerosa ili Estesovih razbojnika, ali u meni su progovorili oni viteški porivi koji su me uvijek iznova gurali u neprilike. Ostavio sam kobilu zapetljanu u granje i jurnuo prema ženskom glasu koji je iz krika prešao u grčevito jecanje. Pokraj mene je protutnjao konj, a onda sam se spotaknuo o nešto veliko i mekano i tresnuo o zemlju ravno ispred para lijepih malenih čizama sa srebrnim ostrugama. U tom času nisam baš sve to zapazio, jer sam se odmah okrenuo na leđa i podigao revolver. Odozgo su me gledale širom rastvorene oči i puščana cijev Columbine Jonas.

Ustao sam, oprao koljena i gurnuo u stranu pušku koja je još gledala u moj trbuh. Iz cijevi se još pušilo, a ni dva metra dalje ležala je sklupčana velika puma.

— Odmaknite se — upozorio sam — možda je još živa!

— Nemoguće — reče djevojka i izvuče dva metka iz džepa kratkoga

kožnog kaputa. — Gledala sam u srce.

— Gledali ste u srce?

Šutnuo sam pumu u stražnjicu, uzalud očekujući da skoči iskešenih očnjaka. Podigao sam tešku prednju šapu i, kao što Columbina reče, tu su, na pravom mjestu bile dvije male crne rupe, jedna kraj druge. Pogledao sam ispod oka djevojku, koja je mirno punila vincesterku, i odlučio da joj ne okrećem leđa sve dok ne budem načistu čiju igru igra.

— Hajde da potražimo vašeg konja — rekoh. Uokolo nigdje nikakve prtljage, vjerojatno je sve bilo vezano o sedlo. — Sto prije i što dalje odmaknemo odavde, to će naši skalpovi biti sigurniji.

— Mescalerosi? — uznemiri se Columbina. — Mislite li da su blizu.

— Nemam pojma — rekoh iskreno. — Ali kad je riječ o njima, bolje je bježati, pa makar i bez razloga. Ne bih se želio naći obješen nogama prema gore iznad lagane vatre. Što se vas tiče, prošli biste znatno bolje, ostatak života vukli biste na plećima domaćinstvo nekog ratnika, gore-dolje po ovim planinama.

— Niste baš ljubazni — djevojka je lako zadrhtala.

— Bilo bi dobro da se priključimo ljudima koji su jutros izjahali iz Magdalene. Bili bismo sigurni od Indijanaca.

Zašto se mučiti razuvjeravanjem? Zaobišli smo pumu i krenuli natrag prema proplanku. U nizu jutrošnjih neprilika došlo je do prekida. Columbininog konja, divnoga sivog arapa, našli smo kako se sprijateljuje s mojom kobilom. Uredili smo konje i krenuli preko proplanka na zapad.

— Idemo za njima?

— Da.

Nisam bio siguran da je uočila tragove a ako i jest, da li ih je ispravno čitala.

Bilo je to vrlo sporo putovanje. Columbina je jahala naprijed us-

mjeravana mojim uputama, a ja sam pješačio na začelju i pokušavao, što je moguće temeljitije, izbri-
sati sve tragove. Ako su Mescalerosi čuli pucnjavu, pronaći će pumu, a tada neće propustiti da potraže onoga tko se usudio na njihovo područje.

Postojala je mogućnost, doduše sasvim neznatna, da ne pronađu naše tragove i krenu samo za većom skupinom.

Leda su me već pošteno boljela kad sam ustanovio da smo dovoljno odmakli i da je vrijeme za pošten doručak. Potražio sam tvrdo, bijelo drvo koje je gorjelo bez dima, napravio sasvim malu vatricu tek toliko da uzavre lončić kave. Šutke smo jeli, šutke pili i bez riječi krenuli dalje. Oko podne naišli smo na mjesto gdje su jahači zastali i jeli, ali sam ga prošao ne zaustavljajući se. Nisam bio sasvim siguran, ali mislim da ga je Columbina zapazila. Izdržala je još oko pola sata, a onda upitala:

— Ovo je sasvim mala skupina jahača, zar ne?

— Da.

— Kamo su krenuli ostali?

— Prema jugu, u planinu.

Neko je vrijeme šutjela, čula se samo škripa orme i topot kopita koja su upadala u mekano tlo. Ovdje je već bilo prilično mnogo vlage, naišli smo i na jedan potok na kojem smo napunili čuture i napojili konje. Opazio sam da je Columbina opremljena svime što je potrebno za takav put u divljinu.

— Ne čudite se što smo se ovdje sreli? — upita ona nakon duže stanke.

— Čudim.

— Ništa me niste pitali.

— Nisam.

— Vi ste mi zaista razgovorljiv suputnik!

Slegnuo sam ramenima. Da sam

je počeo ispitivati, ništa ne bih saznao. Kao ni sad. Ali barem sam si prištedio posao i poniženja. Uostalom, budem li dovoljno dugo šutio, progovorit će sama za koji sat.

Precijenio sam je. Prošlo je samo pola sata kad se je opet javila.

— Dave, možemo li razgovarati?

— Zašto ne?

— Ne mogu ovako dok vam gledam u leđa.

Sjetio sam se onih rupa na tijelu velike pume i protrnuo. Usporio sam kobilu dok se obje životinje nisu našle usporedo.

— Tko čuva oca?

— Nitko — tiho će djevojka. — Umro je, odmah po vašem odlasku. Slomilo ga je uzbuđenje.

— Žao mi je, Columbina. Ali umro je od sušice, ne od srca. Zašto ste ga odmah ostavili?

— Nisam mu više potrebna. Susjed Tom će se pobrinuti za ukop i ostalo. Ja idem za Quemado, tamo imam rodbine. Putem sam zalutala ...

Slegnuo sam ramenima i šuteći potjerao svoga konja naprijed.

— Dave!

— Što želite?

— Nećete da razgovaramo?

— Neću da mi lažete.

— Zašto smatrate da lažem?

— Slijedili ste me.

— Ja?

— Sjetite se što ste viknuli kad vas je napala puma?

— Ne znam ... oh!

Nasmijao sam se.

— Hajde da čujemo neku bolju verziju.

— Pošla sam za vama da ... da vam pomognem.

— Uхватiti Miguela Estesa?

— Da.

— Recite mi, Columbina, vaš susret s njim odigrao se onako kako mi je ispričao vaš otac?

— Da ...

— Prije ga niste poznavali? Naprosto je upao u vašu kuću i napao vas?

— Nisam ...

— Onda je prirodno da želite osvetu. Naumili ste, dakle, sa mnom da se uvjerite da ga je stigla zaslužna kazna?

— Da, tako je.

— Što će biti s mojom nagradom?

— Tu je — reče brzo. — Ne bojte se, dobit ćete što vam pripada.

Jahali smo tako sve do mraka. Tragovi koje smo slijedili bili su vrlo svježi. Kad sam ih pregledao pri posljednjem svjetlu tog dana, procijenio sam da su stari najviše jedan sat.

Pet do šest kilometara pri ovoj brzini kretanja. Ako je s njima i Clara Haugen, morat će se zaustaviti i prenoćiti.

Tek što je sunce zašlo, spustila se tama, takva tmina da nismo mogli čitati tragove. Skrenuo sam bočno i pronašao idealno mjesto za spavanje. Raspuklinu u stijeni koja je omogućavala pristup samo s jedne strane, a pri dnu je bilo dovoljno prostora za smještaj konja. Izbrisao sam tragove što sam bolje mogao i povukao se u raspuklinu. Djevojka je već pripremila ležajeve, s obje strane gomile prtljage. Pojeli smo nešto sjedeći svaki na svom pokrivaču, popili po gutljaj vode, izuli čizme i umotali se u pokrivače.

Opustio sam se, sasvim umirio i ujednačio disanje. Neko vrijeme osluškivao sam glasove noći i kad mi se pričinilo da život oko nas teče kako treba, zaspao sam onim neobičnim polusnom kad si neprekidno svjestan svega što se oko tebe zbiva. Čuo sam djevojku koja se prevrtala i meškoljila da bi se na kraju tiho javila:

— Dave?

— Da?

— Hladno mi je.
— Takve su noći ovdje napolju.
— Ne mogu spavati dok mi je tako hladno. I bojim se.

— Predite k meni — predložio sam ljutito — pa će vam začas biti vruće.

Čuo sam kako ustaje i vuče svoje pokrivače. Prestrašeno sam sjeo. Ne kaže se uzalud da se lutalice i probisvijeti moga kova boje samo jednog — poštene žene.

— Columbina, ja sam se samo ša...

Već je bila tu, skutrila se pored mene, zavukla se pod moj pokrivač i priljubila kao mače. Strah je bio velik, ali kušnja još veća, i ja sam joj popustio. Zaspali smo tek mnogo poslije ovog put pravim, tvrdim snom, i jedino su nas konji mogli upozoriti na eventualnu opasnost.

* * *

Probudio sam se u praskozorje, prestrašio svoga vlastitog neopreza i utješio činjenicom da je ovaj put sve dobro prošlo. Columbina je još spavala, pokrivena sve do malog, lijepo oblikovanog nosa. Malo sam je promatrao i razmišljao čemu imam zahvaliti noćasnji poklon. Uskoro sam odustao od pogađanja i polako se izvukao da priprelim doručak. Negdje blizu bilo je vode, šum potoka čuo sam već prošle večeri, ali nije bilo razloga da ga tražim u tami. Tiho sam prikupio čuture i poveo konje. Potok je bio vrlo blizu, brz i prilično dubok, bilo mi je žao što se ne mogu pozabaviti pastrvama koje su se, bez straha, vrzmale oko konjskih gubica. Uz potok je bilo guste, sočne trave, pa sam ostavio životinje da malo pasu. Vratio sam se s čaturama tiho, da ne bih budio djevojku prije no što priprelim kavu.

Columbina je već klečala na pokrivačima i radila nešto vrlo zanimljivo. Iz svoje torbe izvukla je male ni, dvocijevni pištolj, napunila ga i stavila u desni džep kaputa. Kad je sve bilo gotovo, dao sam na znanje da dolazim.

— Dobro jutro, Columbina.

— Dobro jutro, Dave.

Ona ušuti, a ja nisam znao kako bih nastavio razgovor.

— Dolje je potok. Možeš se umiti dok ja priprelim doručak.

To ju je, čini se, obradovalo, izvukla je odnekud ručnik i sapun. Nakon kratkog oklijevanja svukla je kaput i objesila ga o granu.

— Dolje su konji, nemoj se prestrašiti.

— Neću.

Začas sam pripalio vatru, pristavio lončić s vodom za kavu, izvadio metke iz njenog pištolja i počeo u tavi rezati slaninu. Gostioničar iz Magdalene zapakovao mi je tucet jaja, trebalo ih je pojesti prije no što se razbiju. Kad se djevojka vratila, cijela je kotlinica bila ispunjena ugodnim mirisima kave i pečenih jaja.

— Izvoli.

— Ti si dobar kuhar — reče ona.

— Dave, hvala ti na ljubaznosti ... i oprosti za ono noćas.

To me zaista zbunilo. Zacijelo se nisam tako crvenio još od dječaćkih godina. Tek sam smislio što da joj kažem, a već se premjestila uz mene i primila me za ruku.

— Neka idu kamo hoće, Dave. Imam sav onaj novac, podimo u Santa Fe ili nekamo drugamo, bit će nam lijepo ...

— A Estes?

— Za njega će se pobrinuti Apaši. Molim te, Dave, ostavimo tu potjeru, stradat ćemo, a moglo bi biti sasvim drukčije.

— Žao mi je, Columbina.

— Odbacuješ me — glas joj je postao prigušen, ali opasan, obrve su se prikupile do oštre bore posred čela. — Nakon svega ...

— Nije to — požurio sam. — Rado bih s tobom bilo kuda, ali prije toga moram uhvatiti Estesu. To nema veze s tobom ili s tvojim ocem, pratim ga od Santa Fea.

— Tako?

Ustala je i počela nervozno šetati gore-dolje, blijeda i čvrsto stisnutih usana.

Takve sam ja sreće u ljubavi. Kad nađem djevojku koja mi odgovara, ne uspijem je zadržati više od dan-dva. Sad se to skratilo samo na nekoliko sati. Uzdahnuo sam i pošao po konje. Na putu do potoka i natrag malo sam svrstao misli i izvuкао neke zaključke. Bilo mi je drago što sam Columbini izvadio metke iz pištolja jer kad sam se vratio već je bila obukla kaput, a desnu je ruku zavukla u džep.

— Sigurno nećeš da se vratimo?

— Sigurno — potvrdio sam. Izvukla je ruku u kojoj je ležao dvocijevni »derringer«. Za tako maleno oružje cijevi su bile nesrazmjerno velikog otvora. Pištolj se punio istim mecima kalibra 44 kao i karabini vinčester i moj veliki revolver. Mirno sam zategnuo kolane i pričvrstio torbe na sedla. Trgnula se kad sam podigao puške i ugurao ih u navlake. Onda sam pojahao.

— Dosta je bilo šale, Columbina, penji se na konja.

— Vraćamo se?

— Ne!

Probljedila je, ali je bez oklijevanja podigla ruku, nanišaniła i pritisnula otklonac. Zapanjena metalnim škljocajem pokušala je iz druge cijevi.

Skočio sam s konja i prišao joj. Iznenada se bacila na mene i pokušala mi izvaditi revolver iz korica. Žestoka pljuska oborila ju je na

zemlju. Brzo je ustala i potrčala prema konjima. Pograbila je kundak karabina, a tada sam je čvrsto obuhvatio i pritegao ruke uz tijelo.

— Čuo sam za ljubav do smrti, ali ovo je smrtonosna ljubav. Ne budi tako vatrena, nemaš razloga za ljubomoru. Ovdje sam ti vjera, nema drugih žena.

Trgnula je glavu i zasiktala mi u oči:

— Ljubomorna? Zbog tebe? Miguel će te ubiti zbog ove noći!

Nasmijao sam se i odgurnuo je dalje od konja.

— Kakav plan! Zavešti glupog Davea Siringa i odvući ga na drugu stranu da bi se spasio lijepi Miguel. Mene si prevarila samo na kratko, ali ako je netko bio temeljito prevaren to je onda tvoj pokojni otac, Columbina.

— Zašto se miješao u moj život? Zašto me je držao zarobljenu u onoj kući? Radije bih lutala s Miguelom po ovim brdima nego se vratila u ono jadno selo!

— Tiha i staložena djevojka sva se izbezumila. Vikala je tako da su konji počeli uzmicati.

— Navući ćeš nam Apaše na vrat — pokušao sam je umiriti. — Hajde da se udružimo. I tebi i meni potreban je Miguel. Ti ga zadrži za sebe, a ja ću uzeti djevojku koju je oteo.

U prvi čas sam mislio da će se srušiti.

— Što to pričaš? — upita promuklim glasom. Bila je blijeda kao da u njoj nema kapi krvi.

— Samo bez ljubomore. Unajmljen je da je isprati do Las Crucesa. Ali on, kao i svi drugi, misli da djevojka nosi nešto vrlo vrijedno, pa to nastoji ukrasti od nje.

— Miguel ne krade! — ponosno je digla glavu. — On uzima što hoće i od koga hoće!

— Od slabijih — zaključio sam. — No, ostavimo to. Misliš li da bi pri-

stao da mi dade djevojku u zamjenu za tebe?

— Sigurno — ustvrdila je. — Dao bi sve da me dobije. Da nije bilo oca, već bih otišla s njim.

— Dogovoreno. Hajde da pronađemo Miguela i ponudimo mu razmjenu — pružio sam joj ruku. Malo je oklijevala prije no što ju je prihvatila.

— Nisam htjela pucati, Dave, ali sad vidiš da sam morala! Srećom su meci zatajili.

— Pištolj ti je prazan, napuni ga — pružio sam joj njena dva metka pitajući se ne činim li sudbonosnu glupost.

Trag koji smo slijedili počeo se penjati uz jedan od planinskih pragova što su se spuštali s vrha South Baldy. Uz više svježine i još dovoljno vode ovdje se razvila lijepa mješovita šuma, koja je sve više ustupala prostor čistoj crnogorici. Bilo je divljači koja je čekala da joj dodeмо na samo nekoliko metara, ali, na žalost, nisam smio pucati.

Dan je bio prekrasan, topao, ali ne vruć, a zrak ispunjen omamljivim mirisom smole i raslinja. Ogleđao sam se. Columbina je jahala visoko podignute glave, dišući punim plućima, a kad je opazila moj pogled, nasmiješila se. Sjajna djevojka, pomislio sam, ali opasna poput pume koju je jučer ubila. Prava mje-
ra za Miguela Estesa. Ja volim one koje ne moraš i razoružati prije svakog poljupca.

Bili smo već visoko u planini kad smo prvi put čuli pucnjavu. Duboko ispod nas široka, šumom prekrivena dolina, dijelila nas je od drugog ogranka South Baldyja. Jasno se razaznavao niz revolverskih pucnjeva, oštiri prasci karabina i ponekad, tup udar sačmarice. Bacio sam uzde Columbini i odmaknuo se nekoliko koraka da mi ne smeta dah-tanje konja. Pričinilo mi se, premda

nisam bio siguran, da čujem krikove. No, to nije nužno označavalo napad Indijanaca. Apaši su za razliku od prerijskih Indijanaca navikli ubijati i umirati bez velike predstave.

Pucnjava je jenjavala pa se opet pojačala. Apsolutna tišina bez šuma vode ili vjetra omogućavala je da se zvukovi čuju vrlo daleko, pa sam procijenio da je poprište borbe na suprotnom kraju doline, možda čak negdje na obronku suprotnoga grebena. Dugo sam dalekozorom pretraživao neprekinuti, zeleni pojas krošanja prije no što sam otkrio sive pramenove dima. Tamo preko izgorjelo je zaista mnogo baruta.

Malo-pomalo pucnjava je oslabila, oglašavalo se sve manje oružja i na kraju tek tu i tamo poneki hitac. Znao sam što to znači — napadač je razbio obranu i hvatao bjegunce koji su se razbježali po šumi i pojedinačno pružali posljednji otpor.

Sudeći po smjeru i udaljenosti, to je mogao biti položaj glavnine. Ne bi me rastužilo da su to oni ... i da su ih Mescalero Apaši propisno isprašili. A krvav sukob mogao je na neko vrijeme onesposobiti i Indijance za dalje pothvate. Možda su se vratili u svoja utvrđenja u klancima da proslave pobjedu, pozabave se zarobljenicima ako ih ima, i zaliječe rane.

Krenuli smo dalje. U sve dužim razmacima odjeknuo bi još koji pucanj, no ja sam svu pažnju posvetio tragovima. Bili smo vrlo blizu svojoj žrtvi, a i ona je zacijelo zastala i slušala odjeke bitke. Ne budem li oprezan, uletjet ću Estesu ravno u ruke, odnosno na metak. Sjahao sam s konja i mahnio djevojci.

— Miguel ne bi nikad pucao na mene — odgovorila je kad sam joj objasnio razlog.

— Ako te ne prepozna, ispričat će se tek kad opali.

Skrenuli smo dublje u šumu i polako se probijali usporedo s tragom. Oko dva poslije podne pričini mi se da osjećam miris dima iako ga nisam mogao vidjeti. Konje sam povjerio djevojci i objasnio da idem u izviđanje. Ostavio sam i dugačku pušku, u šumi nije mogla biti osobito korisna, a vinčesterku sam ipak ponio. Ako nađem na Indijance, objasnio sam namrštenoj Columbinu.

Pronašao sam ih bez poteškoća. Kroz prorijedeno drveće ugledao sam tri konjske stražnjice, jednu pored druge. Životinje su, znači, bile privezane, a ne sputane, da se mogu kretati i pasti. Estes ih je htio imati pri ruci bude li nužan brz odlazak. Ljudi su također morali biti u neposrednoj blizini: osjećao se miris preprženoga meksikanskog bobica i paprike.

Da ne uznemirim konje, povukao sam se pedesetak metara i počeo obilaziti logorište. Ovdje nije bilo lišća već samo debeli sloj iglica. Nikakva mudrost kretati se sasvim nečujno. Usput sam razmišljao: što ako sam se već od početka prevario u svojoj računici, ako ugledam tri sasvim nepoznata tipa? Niti su mi potrebni, niti bih s njima mogao pregovarati osim olovom. U tom slučaju Clara Haugen nalazi se na putu prema nekoj od dobro sakrivenih apaških rančeria.

Od te pomisli postade mi mučno. Da nisam Samu dao riječ, ne bih se mnogo dvoumio ostaviti Claru Apašima. Tko tako tvrdoglavo odbija pametne savjete i srlja u opasnosti, zaslužio je da ostatak života provede kao squaw nekoga viđenog ratnika, da vuče vodu, skuplja drvlje i šije mokasine. Šaljiva pomisao, ali, nije mi bilo do smijeha. Preuzeo sam posao, a ako treba da ga dovršim među Apašima, čini se da će mi to biti i posljednji.

Clara Haugen sjedila je lica okrenuta prema meni, iako me nije mogla vidjeti, Miguelov bogato izvezen španjolski kaputić bio mi je okrenut leđima, a Andyja sam vidio iz profila. Izgledao je zdravo i dobro raspoložen, otpuhujući dim uske, crne, meksikanske cigare. Izvukao sam revolver i zinuo da Miguel pozovem na predaju.

— Miguel! Miguel!

Odozdo je odjeknuo topot i zabrinut Columbinin glas, Estes je skočio na noge, a mojem pomoćniku Andyju također se našao revolver u ruci. Nisam imao vremena razmišljati što bi to moglo značiti. Legao sam iza jednog bora i privukao vinčesterku koju sam maločas odložio.

Dva su konja provalila na proplanak, Columbina je kliznula sa svog arapa i bacila se Estesu oko vrata. Bio je užasno zapanjen i u nedoumici dali da grli djevojku ili da se baci na zemlju i dočeka protivnika pucnjavom. Kojeg protivnika?

— Miguel, Miguel, živ si!

— Columbina, mi amor, mi querida! Kako si došla ovamo...? Čiji je ovaj konj?

Odvojila se od njega i zaljubljeno ga gledala, držeći ga za ruke. Onda vikne:

— Dave, gdje si, Dave?!

Estes je promuklo kriknuo, bacio Columbinu na zemlju i legao preko nje s izvučenim revolverom. Djevojka je nešto pokušavala objasniti:

— Doveo me je Dave Siringo. Dave, gdje si?

— Samo bez pucnjave! — upozorio sam ne izlazeći iz svog zaklona. Prije nego je zavládala panika, kao da je netko bacio smotak dinamita usred logorske vatre. — Ako itko opali, navući ćemo si Indijance na vrat, začas će nam Mescalerosi biti na tragu.

Miguel je stao pred Columbinu kao da je hoće zaštititi od mojih metaka i pokušavao otkriti gdje se nalazim.

— Spremite oružje, momci, i ja dolazim!

Andy je spremno vratio revolver u korice, a onda to uradi i Estes. Polako sam izišao iz zaklona i pošao prema društvu.

— Dobar dan, gospođice Haugen. I tebi, momče — nisam znao kako treba da se odnosim prema Andyju.

— Senjor Estes, ovdje sam zbog trgovine a ne da bismo se međusobno ubijali.

— Zdravo, Dave — nasmiješi se Andy.

— Nemam ništa za trgovanje i ne treba mi ništa — odbrusio je. — Vidjevši Columbinin zaljubljeni pogled, počeo sam ga promatrati drukčijim očima. Ne kao arogantnog razbojnika i ubojicu... bio je zaista pristao i muževan, vrlo pravilnih crta lica i bez sumnje hrabar luppež. Kao stvoren da se svidi ženama.

— Za početak da nešto razjasnimo. Preko su Apači, upravo su pobili ljude koje ste poslali da mene uhvate.

— Odakle to znaš?

— Gospođica Jonas i ja imali smo prilike iz daljine pratiti žestoku pucnjavu. Čovjeku mog iskustva nije teško odgonetnuti što se tamo događalo. Ako, dakle, ispalimo i jedan hitac, nas trojica ćemo prije jutra ostati bez skalpova, a naše dame će ostatak života provesti u wigwamu apaških ratnika.

— Sve je to izmišljeno — reče Estes, ali jednom rukom obuhvati Columbinu oko ramena i zaštitnički je privuče. Ovi se zaista vole, začudio sam se. Vuk i vučica... a zašto ne? Na vatri je kлокotao lonac s kavom, pa sam se poslužio. Miguel počne

nervozno lupkati vrhom svoje fine čizme.

— Što predlažeš, Siringo?

— Imam zadatak da gospođicu Haugen živu i zdravu otpremim u Kaliforniju. Da me je poslušala dolje, u Magdaleni, prištedila bi nam mnogo truda i opasnosti.

Španjolac se glasno nasmija.

— Zašto misliš da ću ti prepustiti Claru Haugen?

— Hoćeš, dragi, svakako ćeš to učiniti — reče Columbina uvjerljivo. Blago mu se nasmiješila, ali su joj oči sjale čeličnim sjajem.

— Ali, amor mio, od čega ćemo živjeti? Mojih ljudi više nema, ostala mi je samo Clara Haugen. Dosad sam samo gubio na tom poslu, ali ako ucijenim njenog oca, dobit ćemo što god tražimo.

— Morala sam vas poslušati, Dave — progovori napokon Clara. — Gospodin Estes je pravi razbojnik, iako se zna otmjeno ponašati.

Španjolac se glasno nasmije:

— Kad je već riječ o razbojnicima, Miguel Estes nije ništa u usporedbi s obitelji Haugen. Svi smo mislili da senatorova kći prenosi blago... ali nismo ga mogli naći, zar ne? Nije ni čudno, riječ je o običnom komadu papira, običnom pismu.

— Još jedan nacrt zlatnog rudnika? — razočarao sam se.

— Ne, moj gospodine. Fini senator Haugen ukrao je državnu tajnu, precrtao je trasu buduće željeznice u onom dijelu koji će ići kroz Kaliforniju. Danas je to pusta i nevrijedna zemlja. Ali ako brat senatora Haugena, koji živi u Los Angelesu, pokupi tu zemlju, prodat će je poslije državi po deseterostrukoj, ma što govorim, po stostrukoj cijeni.

— Ne slušajte ga, Siringo... — Clara je bila rumena poput meksičke papričice.

— Taj papir vrijedi milijune zlatnih dolara. Najveća pljačka koja je

ikad zamišljena, Siringo.

— Gdje je sad to pismo?

— Bacila ga je u vatru kad sam se zaprijetio da ću je svući...

— Miguel! — Columbinin glas bio je tih, ali tvrd poput granita.

— Samo sam se prijetio, mi paloma. Spasio sam komadić, no dovoljno da se dokaže prijevara. Senator će ga skupo platiti.

Senator bi to svakako morao platiti, ali ne onako kako je zamislio Miguel.

— Birajte, Miguel: ili Columbina ili Clara i njeno pismo. Pogađanja nema.

— Čekaj, Siringo...

— Daj mu, Miguel, inače će nas vječito progoniti. Ne znaš kako je uporan. — Kugla će ga zaustaviti — smrknuo se Španjolac. Nasmijao sam se, uvjeren da sam bolji. Sigurno je to i osjetio.

— Nismo siromašni, Miguel — reče Columbina nježno. — Ovdje imam očevo zlato, gledaj...

Skinula je jednu od torbi sa sedla i otvorila je. Smrknuo Miguelovo lice polako se rasteglo u smiješak. Skinuo je svoj crni šetson opterećen srebrnim ukrasima i ispod jednog od njih izvukao više puta presavijen komad papira. Uzeo sam ga i otvorio. Ono što je rekao bilo je istina. Svojedobno sam pratio jednu geodetsku ekspediciju i odmah sam prepoznao njihove znakove.

Na djeliću karte vidio se komad trase, dovoljno da se dokaže krivnja, ali premalo da bi se naslutila cijela trasa i pouzdano kupovalo zemljište. Vrhom čizme razotkrio sam žeravicu pod pepelom i htio u nju ispustiti papirić, ali sam pod rebrima osjetio nezamjenjiv pritisak revolverске cijevi.

— Oprosti, Dave — reče blagi srdačni Andyjev glas, — bila bi neoprostiva greška uništiti tako vrije-

dan papirić. Molim te da ga ispustiš na moj dlan. Samo polako...

— Mislio sam da radiš za mene — rekao sam. Očekivao sam neko iznenađenje u vezi s Andyjem, ali ne ovakvo.

— Zaboravio sam te obavijestiti — veselo će mladić. — Od jučer imam novoga gazdu. Zaposlio sam se kod senjora Estesa.

— Nećeš pucati — rekoh bez nade. Pohlepa može zaslijepiti svakog, a početnika najlakše.

— Hoću — reče vedro. — Ako Mescalerosi nađu, vjerujem da će se prilično zadržati s vama, a ja ću dotle već biti dolje u pustinji.

Spustio sam sudbonosni komadić papira na njegov dlan. Opasne li igre. Svoj život olako stavljam na kocku, a usput može uništiti i naše.

— Ako sad sluša vas, Miguel, naredite mu da ga baci u vatru.

— Andy... — započe Španjolac.

— Žalim, upravo sam i vama otkazao — ovaj me mladić temeljito iznenadio. — Gospođice Cornelia, ili kako se već zovete, dodajte mi ovu torbu.

— Ne!

— Zlato!

— Ne!

Andy se uozbiljio, odstupio dva koraka i podigao revolver.

— Daj mu zlato! — rekao sam oštro. — Glumi hladnoću i iskustvo, a izvan sebe je od uzbuđenja, napraviti će neku glupost ako ga ne poslušate.

Bacila mu je torbu pred noge, a Miguelovo se lice tužno zgrčilo. Andy se sagne ne ispuštajući nas iz vida i podiže torbu. Zvižduknuo je osjetivši njenu težinu.

— Jadni, mali lupežu — nisam izdržao — ostavi to što nije tvoje i nestani mi s očiju.

Pogledao me je, brada mu je lagano zadrhtala.

— Da mi nisi spasio život, Dave...

— Pogriješio sam — slegnuo sam ramenima, polako prišao izvaljenom deblu i sjeo. Rastvorene šake položio sam na koljena da ih može dobro vidjeti iako su me, pogotovo desna, zasvrbjele u očekivanju akcije. U takvim trenucima izrazito sam osjećao težinu revolvera koju, inače, i ne zapažam. — Jedan pucanj, Andy, i svi smo gotovi. Tebe će uhvatiti sat, dva poslije nas, ali još prije zore visjet ćeš nad žeravicom s glavom prema dolje. Ovako, Mesclerosi rade za tebe. Da smo negdje u pustinji, ti više ne bi bio među živima.

— Da smo na otvorenom, Andy, ti bi već bio mrtav — nasmijao se Miguel.

— Što to brbljaš? — smrknuo se Andy.

— Glupo, bijelo štene — prezirno će Miguel. — Ništa ne znaš niti si bilo šta naučio. Siringo ti objašnjava da Apašima duguješ život. Ništa ti ne koristi što imaš revolver u rukama, time si potpisao smrtnu osudu. I ja i on možemo te ubiti kad god poželimo. Siringo ima u sebi španjolske krvi.

— Si, gringo — rekoh. Miguel je i mene iznenadio. — Odakle vam taj podatak, don Estes?

— Vaša je majka velika dama — nakloni se Miguel. — Muy grande senora, iz stare aristokratske obitelji. To se zna, o tome se vodi računa.

— Zahvaljujem u njeno ime — uzvratio sam poklon. Andy nas je gledao kao da smo pošašavili. — Moje dame, don Estes, predlažem da pojašemo.

— Kakav je to cirkus? — uzbudio se Andy. — Bacite oružje...!

Ali nitko više nije obraćao pažnju na njega. Zatrli smo ostatke vatre, prikupili stvari i pripremili konje. Andy je bio sasvim zbunjen, brada

mu je podrhtavala, a niz čelo počele su se cijediti kapi znoja. Nekoliko puta prošli smo mu sasvim blizu, Estes ga je jednom čak i gurnuo:

— Ne smetaj, gringo!

Bez poteškoća bih ga onesposobio da u grčevito zategnutoj šaki nije držao zapeti revolver, čiji bi pucanj, makar u prazno, bio smrt za sve nas. Clari sam pomogao u sedlo, Miguel je podigao Columbinu iako to nije bilo potrebno.

— Andy, pružam ti posljednju priliku, iako je nisi zaslužio. Vрати papir i zlato, predaj revolver i možeš s nama. Kad se izvučemo iz ovih šuma, odlazi kud te volja, samo pazi da mi više nikad ne izadeš na oči.

— Ne!

Okrenuli smo konje i pošli, samo je Columbina zauzdala svoga.

— Ubij ga, Miguel!

Andy prestrašeno ustukne i podigne revolver. Estas pritjera konja do djevojčina.

— Pođimo, mi querida! Siringo ima pravo, opasnost od Apaša je prevelika.

— Neka! — rekla je odrešito. — Ako vi muškarci nećete dokrajčiti ovog crva, ja ću!

Posegnula je za vinčesterkom, ali joj Estesova šaka stegne zglob.

— Idemo! — dosad nježni glas postao je oštar i hladan i Columbina se, na moje čuđenje, odmah pokori. Kao da je zaboravila na Andyjevo postojanje, s obožavanjem se zagledala u Estesu i odmah okrenula konja.

Nastavili smo u dosadašnjem smjeru još nekoliko stotina metara, a kad sam bio siguran da nas Andy ne može pratiti pogledom, skrenuo sam prema sjeveru, sjeverozapadu. Ustrajemo li tako, vratit ćemo se prema pustinji, nešto zapadnije od Magdalene, na putu za Quemado. Estesu je moja namjera ili bila jas-

na ili je bio preponosan da išta pita. Nisam namjeravao bilo što objašnjavati, pa smo šutke počeli silaziti blagom nizbrdicom.

Više puta zaustavljali smo konje i osluškivali, ali bez rezultata. Šuma je živjela svojim životom, glasanje ptica moglo je umiriti neiskusne. Ptice bi uznemirio svaki neuobičajeni pokret, ali kad Apaš, strpljiv i nepomičan kao stijena, legne u zasjedu, ptica bi mu mogla saviti gnijezdo na glavi, a da to ne zapazi. Izvukao sam jedan revolver i pružio ga Clari. Nije ga imala kuda odložiti, pa je šaku oslonila na jabuku sedla. Kimnula mi je i pokušala se nasmiješiti.

Njen putni kostim bio je prilično prljav i ponegdje zaderan, kosa skupljena pod šeširom niske, ravne kupole. Lijepi, dugački nokti, koje sam zapazio u Santa Feu, prilično su stradali, a lice je pokazivalo znakove umora i neispavanosti. Bez obzira na sve to, bez obzira na izgubljen nacrt pruge, nije izgubila ni ponos ni hrabrost. Možda je otkriće što je sudjelovala u pokušaju velike prevare samo izbrisalo nekadašnju aroganciju i oholost.

— Hvala — reče tiho kad su nam se konji, u uskoj jaruzi, našli bok uz bok. Upitno sam je pogledao. — Hvala, što ste namjeravali spaliti ostatak one nesretne karte.

— Bio sam nespretan, Clara, znali ste što nosite u Kaliforniju?

— Znala sam da je u pitanju neka financijska spletku. I da je posrijedi velik novac, inače se otac ne bi odlučio da mene pošalje na tako opasan put ...

Jaruga se sasvim suzila, potjerao sam konja na čelo i tako dobio priliku da razmislim o tome što sam čuo. Financijska transakcija — lijep izraz za prevaru golemih razmjera, koja bi Sjedinjene Države oštetila za milijune dolara. Možda sam pre-

uzimao dio krivnje pokušavajući spaliti ostatak karte.

— Dave!

— Psst, tiše — prestrašeno sam se okrenuo. Clara je pokušavala pritjerati svoga konja k mojemu. — Dave, moram vam reći ...

— Govorite, ali tiše ako je ikako moguće.

— Nitko mi ne vjeruje niti će ikad vjerovati — rekla je odrešito i glasno — ali ni trenutka nisam posumnjala da je riječ o prijevari. Možda ću noćas poginuti, želim da to prije saznate!

— Ja ću poginuti zbog te vike — rekoh ljutito, a zapravo mi je bilo drago što mi je to rekla, — a vi ćete postati squaw nekoga mišićavog, metar i po visokog Apaša, i žvakati sirove kože da biste mu izradili meke mokasine.

— Alto! — prigušeno usklikne Estes. Ukočili smo se, i mi i životinje, i sasvim dobro začuli zvukove udaljene pucnjave. Borba se vodila iza i iznad nas.

— Četiri kilometra — procijeni Estes. Preračunao sam to u milje.

— Ne, dalje oko tri milje.

Španjolac se nije složio:

— Zvukovi dolaze kroz šumu, Siringo. Prigušeni su. Ne raspoznaje se revolver od karabina.

Toliko smo se otprilike udaljili od mjesta gdje smo se rastali od Andyja. Uto je pucnjava sasvim prestala, a to je moglo značiti samo jedno. Nadao sam se da je Andy poginuo prije no što su ga uhvatili.

— Naše zlato je izgubljeno — primjeti Columbina jetko. — A i vaša karta, gospođice Haugen. Za nas šteta, za vas dobitak. Jeste li zadovoljni?

— Nisam mislio da će već prije mraka pronaći naše tragove — reče Estes smrknuto. Prvi put sam na njegovu licu vidio znak nečeg što bi se moglo nazvati strahom. — Iznad

ceste za Quemado, na obronku planine Horse, imam vrlo sigurno skrovište. Ako ga se dokopamo prije nego što nas stignu Apaši, možemo se uspješno obraniti i poslije probiti do Quemada. Columbina, Clara, sad ćemo jahati vrlo brzo. Čvrsto se oslonite u stremen, pustite konjima uzde da sami pronalaze put i duboko se sagnite uz vrat, da vam koja niska grana ne razbije glavu.

Skočio sam na zemlju i provjerio kolane. — Ja ću biti na začelju.

Španjolac kimnu i dotaknu trbuh svoga konja ostrugama.

— Vamos!

Njegov crni arap ljutito frknu i sune nizbrdicom između gustih četinara. Columbina je tiho vrisnula i obola svog sivca, a Clarin konj se sâm pomami i pojuri za ostalima. Ako se prepala, ničim to nije pokazala. Upamtila je uputu i gotovo polegla konju uz vrat.

— Dobra djevojka — rekoh, ali to je išlo moju kobilu. Iako je drhtala od želje da pojuri za ostalima, nije se pomakla ni koraka, očekujući zapovijed. Samo sam joj dotaknuo slabine i to je bilo dovoljno da smjesta krene u puni galop. Da sam je podbo ostrugama, vjerojatno bi mi izletjela između nogu.

Bila je to luda i divlja trka s vremenom. Veliki borovi promicali su kao sjenke, sve smo češće prolazili kraj listopadnog drveća čije su grane stršale smrtonosno nisko nad našim i konjskim glavama. Pri toj brzini sudar bi bio podjednako opasan kao udarac indijanske sjekire. Sasvim sam popustio uzde da bi se kobila mogla služiti glavom pri preskakivanju kojekakvih zapreka, jaruga, kamenja i oborenih stabala. Ustrašeno smo promatrao jahače ispred sebe, očekujući svakog časa da se koja od djevojaka nađe na

zemlji slomljena vrata, razbijene glave ili naprosto natučena da bi se, sekundu poslije, našla pod oštrim petkovama nadolazećega konja.

Kad su opet odjeknuli pucnji, svi su nagoni počeli zauzdavati konje. Prije no što sam viknuo: naprijed! Naprijed! — shvatio sam da se pucnjava ni sad ne odnosi na nas.

Bila nam je bliža, to smo zaključili, skupivši se, zadihani, na malom proplanku. Bliža, ali ne više iza nas već lijevo, prema zapadu. Ako su to isti protivnici, kako su stigli čak onamo?

Estes je bio začuđen i zabrinut. Taj divlji i neustrašivi bandit, koji je desetke puta samo slučajno izbjegao olovu, nije se bojao za sebe. Ljubavni crv nagrizao je i njegovu obranu.

— Manje cijevi — procijeni. — Dva, tri kilometra prema zapadu. Neka konji malo predahnu.

Počeo je skretati s našeg smjera da bi se udaljio od mjesta gdje je pucnjava zapravo već utihnula. Jahači smo brzim, dugačkim korakom, neudobnim i za konje i jahače, ali mnogo manje bučnim i opasnim. Još smo ponekad čuli poneki pucanj, ali se više nismo zaustavljali. Jedan kratki rafal dao mi je na znanje da se borba premješta brže no što se mi krećemo. Tko se bori i protiv koga?

Tek u prvi sumrak zaustavili smo se da bismo konjima i ženama dali prilike da predahnu. Tada smo još jednom imali prilike čuti pucnjavu, kratku i oštru, sad već daleko ispred nas. Na licima djevojaka vidjelo se da su na smrt umorne, a Miquel Estes teško je skrivao zabrinutost.

— U našem su smjeru?

Kimnuo je umjesto odgovora. Izvadio sam iz torbe jerky i podijelio ga ženama. Zahvalno su zagrizle u

komadiće sušenoga, tvrdog mesa.

— Vamos!

Kretali smo se sve polaganije, ali bi Estas svaki odmor ubrzo prekidao svojim »vamos«. Nagib je bio blaži, a šikara sve gušća, pa smo na nekim mjestima morali voditi konje. Po potpunoj tami, prije nego što je izišao mjesec, Estes se sigurno kretao naprijed, bez oklijevanja, bez traganja. Pomažući djevojkama koje su posrtale i padale preko kamenja i korijenja, potajno sam se divio njegovoj sposobnosti snalaženja. Ako nas odvede u pogrešnom smjeru, bit će to u velikom stilu.

Djevojkama sam šapnuo da Indijanci noću ne napadaju. To i nije bila laž, pravilo se moglo primijeniti na gotovo sve Indijance osim Apaša. To se pleme vjekovima borilo za opstanak pod tako teškim uvjetima da su se poštovali samo zakoni samoodržanja.

Mjesec je izašao i zašao. Sat prije zore, Miquel se odlučio za dulji odmor. Zaogrnuhli smo djevojke pokrivačima i mislim da su odmah zaspane.

Siringo — reče Španjolac — nalazimo se sasvim blizu mom skrovištu, a ja se ne usuđujem dalje.

Za Miquela Estesa bilo je to teško i značajno priznanje.

— Kakvo je to skrovište?

— Tu, na rubu šume, nekad je bila španjolska misija. Svećenici su imali tisuće ovaca, što su pasle u ravnici, uz rub pustinje. Čuvali su ih seljaci i indios koji su živjeli u Magdaleni i Quemadi prije dolaska gringosa. Sad su tamo ruševine, ali je ostao crkveni toranj. Zidovi su od kamena, dva metra debeli, prozori kao puškarnice, visoki desetak metara, a unutra u podnožju je bunar. Rasčistio sam sav okoliš da ne bude zaklona za napadača i dao izraditi teška željezna vrata. Odande te nitko ne može istjerati.

— Osim gladu.

— Nijedan Indijanac, pa ni Apaš, nije sposoban za dugotrajnu opsadu. Ako izdržiš dva — tri dana, dojadit će mu pa će potražiti lakši plijen.

Nekoliko sati odmora i sna na sigurnom dobro bi nam došlo.

— Možda nas tamo čekaju — promrmljao je Estes ono o čemu sam baš razmišljao.

— Postoji samo jedn način da to saznamo — rekoh.

— Ne bih se brinuo da smo u pitanju samo nas dvojica — suho se nasmijao. Bilo je to kao da brusni kamen grebe o čelik.

— Nekoliko wigwama ostalo bi bez svojih gospodara. Bojim se za senjoritu Jonas.

— Imamo dvije dame — podsjetio sam ga.

— Si, naturalmente — reče ne baš uvjerljivo. — Apaš ne voli spavati među zidovima. Ako su tamo, ima mnogo vjerojatnosti da leže pred tornjem, oko svoje vatre.

— Nije loše — rekoh. — Zamislio si da projurimo ravno između njih i nabijemo se u toranj prije no što dođu k sebi?

— Si.

U tami smo opipali svu ormu, zategli kolone, namjestili konjima žvale, učvrstili opremu na sedlima. Pregledali smo i oružje, čuo sam prigušen zvuk metala kad je Estes iz bubnja istresao metke i opet ga napunio. Oprezan je taj Španjolac! Kao da u njegovoj vatrenoj krvi, koja je tjerala na hrabre i bezumne pothvate, ima i hladnih, proračunatih sjevernjačkih primjesa.

Tko zna, bezglasno sam se iskešio, možda je taj aristokratski razbojnik mješanac, baš kao i ja. Samo što je izgledom odavao potpunog Španjolca, a ja sam od oca naslijedio izgled čistokrvnog gringa.

Probudili smo djevojke položivši im ruke na usta.

Pomogao sam Clari da ustane. Na trenutak se oslonila na moje rame i uopće se nisam pri tom neugodno osjećao. Nešto tvrdo udari me u koljeno, i tada sam ustanovio da je Clara spavala ne ispuštajući revolver iz ruke.

Bilo je vrlo hladno, pa smo djevojke ogrnuli pokrivačima.

— Možda ćemo uskoro naletjeti na Indijance — počne Miguel objašnjavati tihim ali nemarnim tonom, kao da takav susret ne mora biti važan. — Sagnite se nisko nad konjski vrat i samo jašite za mnom. Ne obazirajte se ni na što oko sebe. Pucajte samo ako vas netko bude htio skinuti s konja i jašite dalje.

Ušutio je i dao im vremena da shvate činjenicu da će se vrlo skoro naći u životnoj opasnosti. Iako je još bila potpuna tama, onaj raspon vremena od mjesečeva zalaska do prvih znakova zore, moje su oči ipak u mraku mogle razaznavati tamnije jezgre, obrise ljudi i konja. Čuo sam Columbinin tihi uzdah i nezamjenjivo šuštanje kože. Iz navlake na sedlu izvukla je svoju vinčesterku. Estes i ja mogli smo se smatrati sretnim, djevojke su bile zaista na svome mjestu, hrabrije i pribranije od mnogih muškaraca.

— Ne zaustavljajte se što god da se dogodilo — nadopunio sam Španjolca. — Ako vas nešto udari ili rani, samo se uhvatite konju za grivu i tjerajte ga dalje. Ako vam pogode konja, izvucite odmah noge iz stremena. Čim se nadete na zemlji, ustanite, ja ću biti iza vas i pobrat ću vas. Dobro?

— Da, Dave — prošaputa Clara.

— Ne bojte se za nas. Što mogu muškarci, možemo i nas dvije.

— Samo bez junačenja, Columbi-
na — reče Estes. Oštar glas odavao

je napetost koju taj čovjek inače nikad nije pokazivao. Sad sam se i ja pomalo počeo plašiti. Za sebe, vjerojatno. Estes je bio zaljubljen u Jonasovu, ali što je meni do Clare Haugen? Ako ostatak života provede u nekom wigwamu, dobila je ono što je i zaslužila. Ona i njena pohlepna obitelj.

— Krećemo pješice, ja vodim, a Siringo je na začelju. Ako stanem, stanite i vi. Ali kad kažem da se pojaše, odmah da ste u sedlu i jurišamo preko Indijanaca bez oklijevanja.

Oslobodio sam petlje koje su držale nož i revolver i osiguravale ih od ispadanja iz navlake. Krenuli smo polako i vrlo tiho, konji su bili mirni i umorni od puta. Neopterećeni, nisu morali paziti kuda gaze, pa su, vjerojatno, drijemali u hodu. Ovdje, u samom podnožju planinskog masiva, bjelogorica se povukla pred tvrdim polupustinjskim raslinjem. Na tlu nije bilo ni lišća ni suhih grana koje bi pod našom težinom glasno praskale u tihoj noći. Zbog toga smo se unatoč konjima i neiskusnim djevojkama kretali vrlo tiho.

Miris dima osjetio sam nekoliko sekundi prije no što je Estes zaustavio kolonu. Pretpostavljao sam da je predao uzde Columbini i pošao u izvidanje. Ako ga otkriju, ako počne bilo kakva buka, zapovijedit ću djevojkama da pojašu i jurnuti ravno u dolinu. Ako se dočepamo otvorene pustinje, možda ću moći Apaše držati na pristojnoj udaljenosti. Ovdje, u šumi, bili bismo izgubljeni.

S Columbinom ću imati teškoća. Ona nikad ne bi napustila Estesu, pogotovo ako joj je povjerio konja. Još sam razmišljao da li da je pograbim i po potrebi onesvijestim, a tada se ispred mene Clara pomakne naprijed.

Prošli smo još desetak metara,

kroz sve rjeđu šumu, sve do posljednje granice visokog raslinja.

Svaki čas, pomislih. Još jednom stavljáš život na kocku, zar ti je tako malo važan? Pogladio sam držak revolvera, i to mi je vratilo samopouzdanje. Opet smo stali. Spustio sam stremene prebačene preko sedla da ne udaraju kobili u trbuh, a tada opazih da su se dvije sjene ispred mene stopile u jednu, višu. Pojahaó sam i istog časa čuo Estesov prigušeni:

— Vamos!

Konji su se uznemirili. Ostruge su dotakle nježnu kožu trbuha, gurnuo sam uzde među zube i povukao revolver. U dotad savršenoj tihoj noći iznenadni tutanj kopita odjeknuo je kao grmljavina. Jurnuli smo kroz posljednji red grmlja i našli se na otvorenom. Kopita su grabila tvrdo nabijenim pješčanicom prema neobičnoj, uskoj i visokoj građevini, sasvim crnoj naspram nebu koje je počelo sivjeti. Negdje po strani čuli su se uznemireni konji, neki drugi konji, a ispred nas, kao iz zemlje, počele su se pojavljivati tamne prilike. Tu i tamo poneki iznenađeni usklik, poziv i kletva na mješavini apaškoga i španjolskog, a onda je Miguel Estes otvorio vatru. Narančasti plameni jezici parali su tamu lijevo i desno, sjenke su se prevrtale ili bi ih snaga olovne kugle podizala u zrak i ođbacivala.

Onda sam i ja počeo pucati na one koji su preživjeli Estesovu vatru ili su skočili na noge tek kad bi on prošao. Ponekad bi neki od njih uspio opaliti, pouzdano bih već čuo i poneki »tvang«, trenutak kad se strelica otpušta s tetive luka, da se naši pucnji nisu stopili u stalnu tutnjavu. S lijeve strane oborio sam dvojicu, s desne jednoga. Ili su se samo bacili na zemlju. No, to me nije zabrinjavalo, začas su ostali dale-

ko iza nas jer su konji panično grabili naprijed. Onda, samo tri metra bočno od naše trase, Indijanac ustane kao da je iskočio iz zemlje, potrčavši nekoliko koraka i prije no što sam uspio opaliti nađe se u divljem skoku iza Clare na konju. Ništa nisam mogao poduzeti. Ako opalim, kugla će, prošavši kroz njega, ubiti i djevojku. Podbo sam kobilu i ona pojuri brže, iako sam znao da neću na vrijeme nadoknaditi razliku — Clarin konj skrenuo je udesno i začas će biti okružena Apašima.

Sprijeda odjekne prigušeni pucanj, Apaš se trgne i objesi u stranu, ali se jednom rukom držao djevojci oko pasa. Konj skrene na drugu stranu, uspori, i to mi je omogućilo da ga dostignem. Udarcem čizme pogodio sam glavu što je visjela u stranu.

— Naprijed, Clara!

Čuo sam kako je iza mene nešto tresnulo, malo sam zauzdao kobilu i odmah se Clarin konj nađe usporo s mojim. Djevojka se njihala lijevo — desno kao da će svakog časa pasti sa sedla, ali je još stezala moj revolver. Indijanca više nije bilo.

Drži grivu!

Cijela ta luda jurnjava bližila se kraju, bez obzira na to što nas je tamo očekivalo. Indijanci bliže kuli imali su vremena da se priberu, lijevo i desno dizali su se poput sablasti i otvarali vatru. Ispraznio sam revolver, a moja vinčesterka visjela je o Clarinu sedlu.

Između nas i misije nalazilo se desetak ratnika, a svi su morali imati barem nož i ratnu sjekiru. I Miguel je prestao pucati.

— Puška! — viknuo sam Clari, ali ona kao da me uopće nije čula. To što je Apaš skočio na njena konja, što je pucala u njega, bilo je previše za njene živce. Ukočeno i uspravno

kao kip sjedila je u sedlu, bojao sam se da je nešto ne pogodi ili je ne zbací konj ako naglo zastane ili promijeni smjer.

Kula misije dizala se pred nama, tamna i prijeteca. Što ako nije prazna, ako su u njoj Apaši, a mi ulijećemo ispražnjena oružja? Sagnuo sam se i dohvatio uzdu Clarina konja da je skrenem i pokušam naći spas u pustinji, kad se na crnoj stijeni pojavi jarko osvijetljena pačetvorina. Otvorena su vrata, unutra je gorjela jaka vatra, tamne spodobe, skrivene iza zidova, otvorile su vatru, ali ta vatra bila je upućena Apašima. Neki su pali, ostale je progutala tama. Miguel i Columbina, Clara i ja, teško smo zauzdali usplahirane konje, nabili se oko ulaza i upali u osvijetljeno prizemlje velikog tornja. Odozgo je odjekivala oštra pucnjava, iza nas zalupila su se vrata. Željezni zasuni uklopljeni su u svoja ležišta u kamenu. Kakav ugodan zvuk kad te progone Apaši!

— Bienvenido, jefe!

U sredini prostora nalazio se ozidani bunar. Iza njega, u ogradi od napetih reata, guralo se pet-šest rasedlanih konja, a iza nas, na pristojnom razmaku, tri Meksikanca. Bili su dobro odjeveni i naoružani, ali vrlo prljavi i okrvavljeni. Jedan je držao dva revolvera, drugi karabine. U nemirnom svjetlu vatre Miguelovo lice bilo je kao od kamena.

— Manolito? Pepe, Garcia? Odakle vas trojica? Kako ste došli ovamo?

— Po tvojoj zapovijedi, jefe.

— Ne lupetaj, Manolito! — Este-
sov glas bio je oštar i odlučan ... ili je ipak malo zadrhtao? — Nisam vam rekao da dolazite ovamo!

— Nisi, jefe, nisi. Poslao si nas ravno u ruke Apašima, nisi to smio učiniti!

Miguel Estes se nagnuo u sedlu i zagledao u sugovornika. Nakon ne-

kog vremena ovaj se uzvrpoljio, lice mu je proradilo u slijed čudnih grimasa.

— Sva trojica tako mislite? Ili samo ti, Manolito? — tiho će Estes.

— Svi! — ustvrdi razbojnik, nešto užurbanije no što je trebalo. Cijev revolvera, kao kažiprst, pokaže prema galeriji. Sjetio sam se da je netko pucao s vrha tornja.

— Žao mi je što tako mislite — zamišljeno će Estes. — Garcia i ti, Pepe, dugo jašite za mene, niste smjeli povjerovati izdajici kakav je Manolito.

— Hej, što je to sad? Zna se tko je izdajica, jefe! — usprotivi se Manolito prestrašen mogućnošću da se događaji okrenu protiv njega.

— Tko je, dakle, izdajica, Manolito? — upita Estes i bez žurbe sjaše konja. Pružio je ruku prema Columbini i pomogao joj da sjaše. Onda zapovijedi:

— Sidite i vi, odozgo, Manolito vam ima nešto objasniti!

— Čujemo i ovdje, gore — reče glas iznad moje glave.

Manolito se nasmijao pokazujući požutjele zube.

— Sidite, hermanos. Jefe će nam objasniti zašto nas je poslao među Apaše da lovimo ovoga gringa, s kojim on, na drugoj strani brda, sklapa unosne poslove.

Gore su zaškripala prastara brvna, na naše šešire i ramena slegao se oblak prašine dok su dva razbojnika silazila niz trule ljestve. Bili su dobro naoružani, ali se nisu potrudili da nas drže na nišanu, dovoljna su bila dva Manolitova revolvera.

Miguel Estes odvoji se od nas i stade nasred osvijetljenog prostora. Teško naoružani otpadnici stajali su pred njim. Nisu izgledali ni zadovoljno ni samouvjereno. Iz svih dosadašnjih sukoba Miguel Estes je uvijek izlazio nedodirljiv i kao po-

bjednik. Vjerojatno su se pitali što ih je to nagnalo da se pridruže sulu-dom Manolitu i suprotstave šefu.

— Svaka se izdaja plaća, Manolito. Sad je na tebi red — reče Estes.

— Čujte ga! — nervozno se nasmijao krezubi Manolito. — Kao da ima pune revolvere! Ja sam pazio, ispućali su do posljednjeg metka, a sad nisu stigli puniti revolver. — Er-roneo — reče Estes. I zaista, Manolitovo zapažanje bilo je pogrešno. Elegantnom kretnjom, koju gotovo nisam mogao pratiti, Estes je izvukao revolver i ustrijelio Manolita.

Prizor je bio jeziv. Na nasmijanu licu razbojnika, ispod lijevog oka, otvorila se mala, crna rupa, a onda je stražnji dio lubanje eksplodirao. Ostali su odskočili uz uzvike i kletve kad ih je poprskala crvena kiša. Ukočili su se, zaboravivši da u rukama drže oružje, a Estes je polako prenosio cijev s jednog na drugog.

Zabrinuo sam se za djevojke, ali situacija je bila i preopasna da bih na trenutak odvojio pogled. Onda sam osjetio Clarinu blizinu i nešto tvrdo dotakne mi ruku. Vratila mi je revolver a da nijedan od preneraženih bandita nije to zapazio.

Drvena galerija iznad nas bila je u potpunoj tami. Ništa se nije čulo, sve se ukočilo u očekivanju sljedećeg Miguelova pucnja. A ja sam znao da je i ovaj metak bio pravo čudo, sigurno nije imao vremena napuniti oružje poslije onog ludog proboja kroz apašku opsadu.

— Ovi ljudi su prevareni — rekoh glasno na španjolskom. — Nikad te ne bi izdali da ih netko nije pogrešno obavijestio. Andy im je rekao da nosiš trideset tisuća u zlatu i komad papira koji vrijedi deset, stotinu puta više. Pusti ih, Miguel, neka sami srede svoje račune.

Gutajući na suho, jedan pokaza glavom prema gore. Estes mu kim-

nu, onda se sva četvorica bace prema ljestvama.

— Natrag! — zauriao je odozgo Andy. Hitac odozgo pogodio je željezni kotač za izvlačenje vode, odbio se uz cijuk i rasprsnuo na kamenom zidu. Uz viku i gadne psovke razbojnici su se raspršili i otvorili bjesomućnu vatru. Možda im je bilo stalo do zlata, možda su bili razjareni što su poslušali jednoga gringa. Ali ja sam znao da je to prije svega oćajnićki pokušaj da se u Miguelovim oćima iskupe za izdaju.

Gore, u tami, Andy je trćao drvenom galerijom, promuklo vikao i povremeno uzvratio kojim pucnjem. Svaki put bi napadaći osuli kišu olova prema plamenu njegova revolvera. Zaćudo, Andyjev metak zahvati jednog Meksikanca i on se još samo slabašno trćao u praćini.

Estes i ja napunili smo revolvere i odmaknuli se od djevojaka. Isprva nisam u silnoj pucnjavi razaznao nove zvukove, a onda Miguel dobaci:

— Apaći pokušavaju razvaliti vrata!

— Ako ovi brzo ne zavrće, popetće nam se na kulu!

Ali, Andyjeva tragedija blićila se kraju. Trćao je u krugu, neprekidno u istom smjeru, i ćim su to shvatili, strijelci su poćeli gadati ispred mjesta gdje se pojavio plamen njegovih pucnjava. Proćlo je samo nekoliko sekundi i Andy je sav okrvavljen zakoraćio na sam rub galerije, zaustavio tijelom još nekoliko kugli i onda se stropoćtao meću ograćene konje.

— Imamo ga, jefe! — vrisnuo je jedan. — Gringo je sve to skrivio! Nikad više...!

Tri pucnja, tri savrćena pogotka. Jedan krik, Clarin. Ćutke sam promatao obraćun, a revolver mi je bio usmjeren u Estesova ćiroka leća... za svaki slućaj... ako iznenada odlu-

či da mu je i moje društvo suvišno.

Konji su panično dahtali i pokušavali se probiti iz ograđenog prostora, a naši su prestrašeno turali. Clara je iza mojih leđa tiho plakala, a Columbina je stajala ukočena kao kip, s podignutom vinčesterkom. Čuvala je leđa svom Miguelu ukoliko ja nešto pokušam.

Obavijen jetkim, sivkastim dimom, Španjolac je brzo punio oružje:

— Brzo na kat, Siringo! Moramo ih odbiti od vrata!

Kroz visoke puškarnice probijale su se prve, vodoravne zrake sunca, koje je izlazilo za pustinjskim obzorjem. Apaši su i sami zaključili da je obračun u kuli okončan i povukli se na sigurnu udaljenost. Obišli smo sve puškarnice i kad smo se uvjerili da na stotinjak metara unakolo nema nijednog Indijanca, pustili smo napolje četiri konja sa svom opremom. Estes je vjerovao da će taj plijen zadovoljiti njihov povrijeđeni ponos, pa će se povući u svoju rezidenciju da to proslave kao veliku pobjedu. Nisam vjerovao u to.

Ali Estes je imao pravo.

Konji su pohvatani uz pobjedničku ciku, kad punih šest sati nismo vidjeli nijednog Indijanca, shvatio sam da su ovaj sukob smatrali okončanim.

Djevojke su bile previše umorne da iskoristimo priliku i odmah krenemo. Mrtve smo odvukli iza kule i zatrpali kamenjem. Miguel je pronašao zlato i svečano ga predao Columbini, a ja sam spalio sudbonosni papirić. Nahranili smo djevojke i pripremili im ležaj. Probudili smo ih oko ponoći i sljedeća zora našla nas je daleko u pustinji.

— Zahvaljujući Columbini, započinjem novi život — svečano će Španjolac gledajući u izlazeće sunce

kao da mu polaže zakletvu. Gotovo da bi mu čovjek i povjerovao. U svakom slučaju Columbina u to nije ni časka posumnjala.

— A ja se vraćam u Santa Fe — prošaputala je Clara.

— Ah, nećemo tako! — usprotivio sam se. — Propala mi je nagrada da ovog gospodina privedem u Magdalenu, a sad da ostanem i bez tisuće koje će mi isplatiti ako vas dovedem u Las Cruces?

— Ali, Dave — prvi put me je oslovia imenom, a ton je bio dubok i topao tako da su mi leđima prošli žmarci. — Zar ne vidiš da moje putovanje u Los Angeles nema više nikakva smisla? Otprati me u Santa Fe da se mogu vratiti kući... molim te, ne podsjećaj me na moju sramotu.

— Da, Clara, oprosti, Clara... — gospode, kakva li sam ja budala i slabić kad su u pitanju žene. To jest: lijepe žene. Postiđen što sam se tako lako predao, povukao sam se prema konjima i počeo zatezati već zategnute kolane. Ali, Miguel Estes me slijedio, položio mi ruku na rame i svečano izjavio:

— Ponašanje dostojno jednog caballera! Krv nije voda!

— Ali ta me kavalirština skupo stoji! — odbrusio sam bijesno. — Nažuljao sam stražnjicu, istekle su mi litre znoja, pokušali su me ubiti strelicom, olovom i sjekirom... a sve to o svom trošku. Divna zarada!

Bio je povrijeđen.

— Zar u vas nema osjećaja ponosa?

Malo mi je prevršilo. Izvukao sam revolver i neobično ga iznenadio.

— Nema. Ali zato ima dobrih ideja. Znate što, Miguel: vodim vas u Magdalenu i predajem građanima. Columbina će mi predati zlato, kako sam ugovorio s njenim ocem, a građani će zacijelo dodati koju sto-

tinu da vas dobiju, pogotovo kad saznaju da nemate nijednog čovjeka.

— Ali, senjor! — uskliknu zabrinuto.

— Molim, senjor? — rekoš. Opa-lio sam i zasuo pijeskom Columbi-nu koja je potrčala prema mjestu gdje smo odložili karabine. Frktala je kao puma, ali nije se usudila opet pokušati. Zaobišao sam Estesa i iz-vukao mu oba revolvera.

— Kad bolje promislim, pošto vas dvoje ostavim u Magdaleni, mogao bih gospodicu Haugen ipak odvesti u Las Cruces pa zaraditi i preostale tri tisuće.

— Dave!

— Siringo!

— Sreća što nemam još neko ime — uzdahnio sam. Nadao sam se da će mi ova mala predstava ublažiti jad zbog izgubljenog novca, ali ni-sam ustanovio nikakva olakšanja. — Kao što Miguel reče, krv nije vo-da i ja sam ipak caballero i ne mo-gu vam to uraditi koliko god me stajalo...

Na licima su im se smjenjivali ču-denje i oduševljenje, ali i nevjerica. Nisam im mogao zamjeriti.

— S obzirom na to da ste svi vi krivci što ću ja ostati bez novca, tra-žim da mi se odužite jednom uslu-gom.

— Znala sam — procijedi Colum-bina. — Nemoj mu ništa obećati, Miguel!

— Da čujemo, Siringo.

Namjeravao sam, na meni nov način, izravnati jedan stari račun.

— Riječ je o šerifu Hoganu. Koli-ko je od vas tražio, Miguel? Pet sto-tina i šestinu plijena?

— Da — reče Španjolac i zamiš-ljeno zagladi brk. — Da, lupež. An-dy je, znači, ipak sve čuo?

— Htio bih ga srediti. Na lijep, za-konski način. Ne volim razbojnike,

ali još ih manje volim kad si prikop-čaju šerifsku zvijezdu. Hoću da svjedočite protiv njega, Estes.

— Da svjedočim? — Španjolac je još neko vrijeme zamišljeno gladio brk, a onda se počne smijati. — Ja protiv šerifa? Ta ti je dobra, Siringo! Svjedočit ću, strpat ćemo starog lis-ca iza rešetaka! Ionako mi je odnio pet stotina, a od Clare nikakve ko-risti.

XIV

Ako smo i imali nekih osvetničkih želja prema šerifu Davidu Hoganu, nismo se žurili da mu naudimo. Pu-tovanje uz Rio Grande nalikovalo je prije na piknik no na prelazak pod-ručja kojim lutaju opasni Indijanci. Djevojke su bile ljubazne i dobro raspoložene, pa je uvijek po jedan par bio na straži dok se drugi od-marao. Umjesto pet, putovanje se oteglo devet dana i ne jednom sam pomislio da bih, zapravo, svako svo-je buduće putovanje morao organi-zirati na sličan način.

Devetog dana više nismo mogli odgoditi naš ulazak u Santa Fe, osim da počnemo putovati u suprot-nom smjeru. Spremajući se da uja-šemo u grad čim se spusti noć, svi smo šutjeli, a što se mene tiče, pri-sjećao sam se tihih večeri u četvero, stražarenja u dvoje pod zvijezdama, noćnih kupanja u plicacima Rio Grande. Bilo je karakteristično da nas je u zbilju vratio trijezan glas Columbine Jonas:

— Odvest ću vas sporednim puto-vima do kuće saveznog šerifa Pri-charda. Nekad smo mi tamo stano-vali, a Joe Prichard je bio očev prvi pomoćnik.

— Moje saučešće, Columbina — savezni šerif Joe Prichard bio je čovjek červerouglasta, tvrda lica, i čupavo potkresanih brkova. Činje-nica da je bio u noćnoj košulji i pa-

pučama nije umanjivala autoritet koji je zračio iz tog čovjeka. Pokušao je biti ljubazan, pa bez mnogo uvjerenja reče: — Tvoj je otac bio moj najbolji učitelj i savjetnik.

Njegova supruga bila je za glavu viša, jaka i koščata, prototip žene kakvu i očekuješ da ćeš naći na Granici. Neočekivano blagim i tihim glasom najavila je kavu i odmah se povukla pred strogim pogledom svog supruga.

— Striče Joe, da ti predstavim ...

— Nije potrebno, poznam sve prisutne. Usput, Columbina, iznenaduje me što si se našla u takvom društvu.

— Noćas nemam vremena učiti pristojnosti savezne šerife, Pricharde — rekoh. Odmah se zajapurio, ali nisam mu dopustio da me prekinе. — Došao sam s namjerom da optužim šerifa Hogana za ubojstvo i pljačku, ali, dakako, ako vam je dobar prijatelj, obratio sam se na pogrešnu adresu.

— Adresa je prava — reče zainteresirano. — Najprije posao, a osobne nesporazume ostavit ćemo za poslije.

U grubim crtama ispričao sam mu sve što se događalo do mog odlaska iz Santa Fea. Nije pokazao da se osobito čudi ili da sumnja.

— Vjerujem vam na riječ, Siringo — reče bez oklijevanja kad sam završio. — Znam mnoge od ovih pojedinosti, ali ih nisam mogao povezati.

Stigla je kava i gospoda Prichard povuče se tako brzo da joj nismo stigli ni zahvaliti.

— Ne znam hoće li nas ta spoznaja usrećiti — nastavi Prichard. — Znati je jedno, dokazati drugo. Rado bih prikliještio starog razbojnika Hogana, ali on se ne zamjera utjecajnim građanima, pa ga uvijek iznova biraju za šerifa. Rekao bih da

za neke od njih obavi poneki prljav poslić, a druge je možda nečim i ucijenio.

— Ja ću svjedočiti — progovori Miguel.

— Da? — suho će Prichard. — Kad jedan pistolero vrlo loša ugleda svjedoči protiv jednog šerifa, dokazi moraju biti vrlo čvrsti da bi mu porota povjerovala.

— Reći ću časnoj poroti da me Hogan pozvao k sebi i zatražio pet stotina za vrlo unosnu informaciju. Dao sam mu. Onda je obećao da će spriječiti da bilo tko drugi osim mene prati gospođicu Haugen — elegantno se naklonio Clari — ako dobije šestinu ... prihoda koji se s tim u vezi očekivao.

— Kakva je to vrsta prihoda?

— Pljačka — objasnio sam. — Sasvim pogrešno proširio se glas da gospođica Haugen u svojoj prtljazi nosi nešto vrlo vrijedno.

— A glasine su bile pogrešne? — Prichard se zapiljio u Claru.

— Posve pogrešne — upao sam. — Uostalom, sva je prtljaga pala u šake Kiowama.

Dugo je šutio, promatrajući svakog od nas posebno. Miguel se smiješio — Columbina čudila, a Clara je opet poprimila držanje velike dame s Istoka, kao da se između njena odlaska i povratka u Santa Fe nije dogodilo ništa što bi na nju trebalo ostaviti trajnih posljedica.

— Ništa ja neću poduzeti! — reče Prichard iznenada i bez kolebanja. — Umorstvo mješanca Jeffersona ne može mu se dokazati, a za ostale optužbe tu je samo Estesova riječ protiv Hoganove. Ne, nema nikakva izgleda ...

Ustao sam pitajući se nismo li zapravo posjetili Hoganova prijatelja i saučesnika. Prichard je pokušao popraviti dojam:

— Ali ja vam vjerujem, pa bih htio pomoći ... Ako slučajno taj sukob riješite izravno s Hoganom, obećavam da ću istragu voditi u vašu korist ... ubit ćete ga u samoobrani. Učinit ćete veliku uslugu gradu i okolici.

— Hvala — rekoh — ali mi odlazimo. Ako ne možemo podići zakonsku optužbu, bolje je da zauvijek nestanemo iz Santa Fea. Neka građani sami riješe svoj problem.

Nije se potrudio da nas isprati, samo nas je slijedio svojim čeličnosivim pogledom, u kojem se iskrio odsjaj svjetiljke. U dvorištu Columbina načas zaostane i odmah nam se pridruži da bi nas povelu tamnim puteljkom između ruševina ograda.

— To je zamka, Dave — prošaptao je Miguel. — Ovaj gringo je opasan kao zvečarka. Odgovara mu da ubijemo šerifa Hogana, a onda će pohvaliti nas i optužiti nas za ubojstvo.

Sama Hornbacka našli smo u zgradi njegova poduzeća. Tamo je ujedno i stanovao. Spremao se na spavanje. Kad je ugledao Claru, gotovo se onesvijestio.

— Ne! To ne može biti istina! Ja sam pijan ...

Ugurao sam ostale unutra i zatvorio vrata, a konje sam poveo u veliki štagalj u kojem je Sam držao svoje kočije. Opet smo pili kavu, ali sad s viskijem, i opet smo ispričali nekoliko pojedinost.

— Čuj, Dave — prekinu me Columbina — na izlazu iz Prichardove kuće u tami me je čekala njegova žena. Poznajem je još iz djetinjstva. Rekla je otprilike: »Col, dijete moje, čuvaj se ga. To više nije tvoj nekađašnji stric Joe«.

— Same, tvoja je briga da smjestiš djevojke za ovu noć — rekoh. — Miguel i ja ćemo se malo zabaviti.

— Nitko sretniji od mene ako se grad riješi Hogana — usprotivi se Sam. — Ali, zašto se upuštate u taj rizik? Ti, Dave, dovoljno si tvrdoglav da zbog bilo čega riskiraš glavu. Ali vi, Estes?

— Senjorita Jonas i ja namjeravamo ovdje zasnovati svoj dom, častan i ugledan. Estes i Columbina razmijenili su nježne poglede, a Sam izvrne oči prema stropu. — Šerif Hogan mi to neće dopustiti, tražit će od mene da radim ... ne, ne, ne, ili on ili ja!

XV

Za razliku od pokrajnih, glavna je ulica bila vrlo bučna i dobro osvijetljena zahvaljujući velikim izlozima lokala. Gužva kao usred bijela dana, a profesionalci su se tek sad budili i kretali na svoja radna mjesta za kartaškim stolovima.

I šerifova je kancelarija bila osvijetljena. I vrata i prozori su širom otvoreni da bi se zgrada rashladila nakon dnevne jare. Promatrali smo je s druge strane široke ceste, ne znajući kako bismo nezapaženi prišli i pogledali unutra. Miguel naglo ispruži ruku i ščepa jednog od meksikanskih dječaćića koji su se u svako doba dana i noći vrzmali ulicama.

— Senjor! — zapišti djete molećivo.

— Šuti, chicho, i slušaj. Zaradićeš pola dolara ako zaviriš u šerifovu kancelariju i ispričaš tko je unutra.

Bose noge zaprašile su preko ceste i začas se dječakova glava pojavila na osvijetljenom otvoru vrata. Čuli smo nekoliko oštih psovki na engleskom i glava se povukla u tamu.

— Tamo su oba šerifa, senjor — iznenadi nas tanki glasić.

— Tu si, chicho? A pomoćnici?

— Pomoćnici su uvijek tamo, u

krčmi, i čekaju da ih pozove senjor šerif Hogan.

— Ima li uhapšenih, iza rešetaka?

— Već sada, senjor? Bit će ih poslije.

— Evo ti, chicho, odlazi.

Na zgradi koju smo promatrali netko je zatvorio drvene kapke na prozorima, dvije su prilike izašle na cestu, vrata su zaključana. Hogan i Prichard prešli su cestu samo nekoliko metara od mjesta gdje smo stajali u tami. Krenuli su prema krčmi koju je pokazao dječak. Hoganov poziv preko pomičnih vrata izvuкао je na ulicu još dva muškarca. Svi su zajedno krenuli prema središtu.

— Sad? — upita Miguel. — Svu četvoricu!

— Ne. Ne bez svjedoka.

— Ipak si ti obični glupi gringo.

Četvorka je zaredala od lokala do lokala i odmah izlazila.

— Nas traže — podrugljivo će Miguel gledajući kako se svaki put iznova pripremaju za borbu. Pomoćnici nisu ni stavljali revolvere u korice, a slobodnom rukom često bi brisali oznojena čela. — Što zapravo čekamo, Dave?

— Ne znam.

Četvorka je zastala pred »Alhambrom«, u to vrijeme najelegantnijim lokalom, u kojem su pili sudac, gradonačelnik, bogati trgovci, a obične ispičuture klonile su ga se zbog visokih cijena. Pomoćnici su spremili revolvere i poravnali šešire da ne bi pred uglednim građanima ostavili loš dojam.

Prišli smo vratima.

Hoganovi pomoćnici otišli su ravno do tezge, gdje su, valjda na račun kuće, posluženi malim pivom. Savezni šerif Joe Prichard zastao je uz jedan stol, a šerif David Hogan polako se kretao prema baru otpoz-

dravljajući na mnoge pozdrave. Ugledni građanin među sebi ravnima.

Odjednom mi je bilo dosta taktiziranja, čekanja i uzaludnog razmišljanja. Zar ja ne znam kako se te stvari rješavaju, brzo i konačno?

— Miguel, slušaj...

U velikoj dvorani svatko je bio zabavljen svojim tanjurom i nitko nije zapazio moj dolazak. I savezni i gradski šerif bili su mi okrenuti leđima. Stao sam iza Pricharda i upro mu prstom pod rebra:

— Estes je na vratima lokala i drži te na nišanu, Prichard. Dosad još nikad nije pogriješio. Budeš li surađivao, sačuvat ćeš glavu i položaj. Dobro?

Kimnuo je i nezainteresirano se zagledao u strop. Udaljio sam se i polako pošao prema Hoganu. Šerif je progovorio nešto s pomoćnicima, podigao čašu i polako se okrenuo. Unatoč godinama izgledao je žilav i opasan. Ugledao me je, čaša je ostala u zraku, a usne napola rastvorene. Oči okružene mrežom sitnih bora najprije su se suzile, a onda se cijelo lice rastegne u pobjedonosan smiješak.

— Gle, kakvoga li lijepog iznenađenja! — izgovorio je vrlo glasno i privukao pažnju svih prisutnih.

— Šerife Hogan — rekoh — vama neće biti lijepo. Hapsim vas zbog ubojstva i pripremanja pljačke te poticanja drugih osoba na takva zlodjela.

— Tko to hapsi šerifa! — uskliknu netko iza mojih leđa. — Moj mladiću, ja sam sudac u ovom gradu i ja presuđujem što jest, a što nije u skladu sa zakonom.

— Ubojstvo i pljačke nisu ni s kakvim zakonom. A za te optužbe imam i tri svjedoka. Među njima su gospodica Haugen, kćerka senatora Haugena, i kćerka pokojnog šerifa Jonasa.

Nastala je grobna tišina, a i Hogan se malo pokolebao.

— Gospodine suče, šerif Prichard je o svemu obaviješten — rekoh. — On je namamio Hogana ovamo da bi se hapšenje odigralo pred ozbiljnim i pouzdanim svjedocima.

— Joe, to je istina? — procijedio je Hogan.

Prichard je stajao ukočen, a niz čelo su mu tekle krupne kapi znoja. Glasno sam se smijao i on naglo potvrdi glavom.

— Gade — reče Hogan iznenadeno. — Gade, gade, zar baš ti, koji si od svega ubirao...

Bio sam pripravan, ali dopustio sam Hoganu da opali prvi, jer je metak bio namijenjen Prichardu. Onda je moja kugla podigla njegovo lagano tijelo i odbacila ga na tezg, odakle je polako kliznuo na tlo.

Da ih nije uhvatila panika, pomoćnici su mogli izvući živu glavu. Obojica su se pokrenula odjednom, pustio sam da povuku i onda oborio jednoga preko Hoganova tijela. Za drugog se nisam trebao brinuti. Izvana je došao Miguelov metak i raznio mu glavu. U mrtvoj tišini napunio sam revolver i spremio ga u korice.

— Gospodine suče?

Poginulima su opipani pulsevi, važniji građani izražavali su zgražanje zbog Hoganovih zločina, rečeno je mnogo lijepih riječi za junackog Joea Pricharda, a netko se zapitao tko je zapravo ispalio metak u drugog pomoćnika. Gradonačelnik i sudac stezali su mi desnicu, proglašen sam spasiocem Santa Fea, pa da tako i ostane, ponudeno mi je mjesto gradskog šerifa.

Odgovor sam odgodio za sutradan.

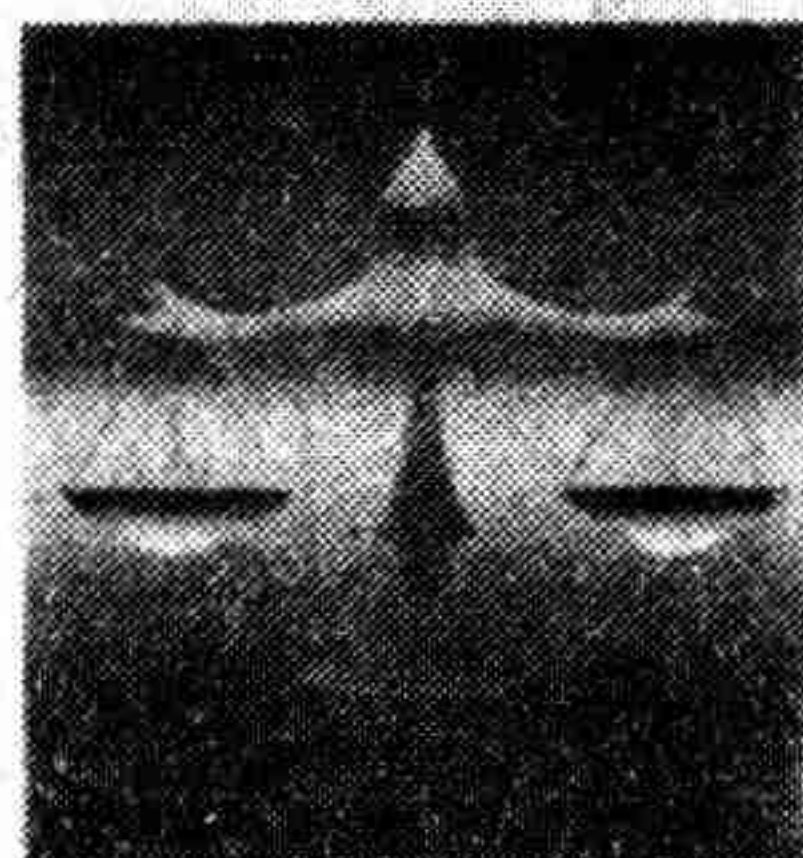
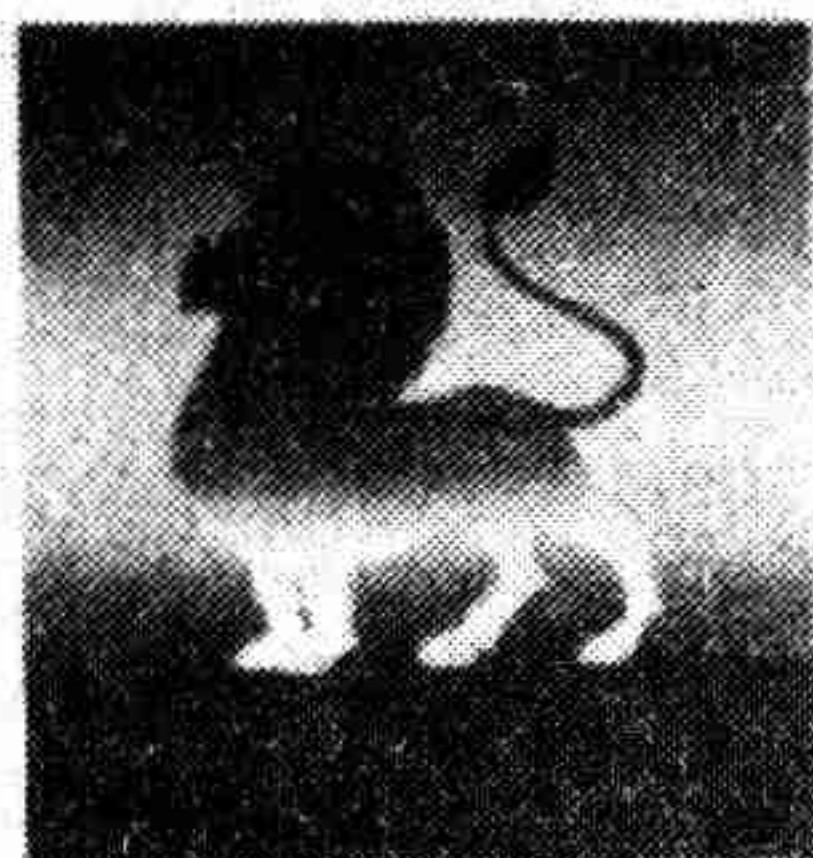
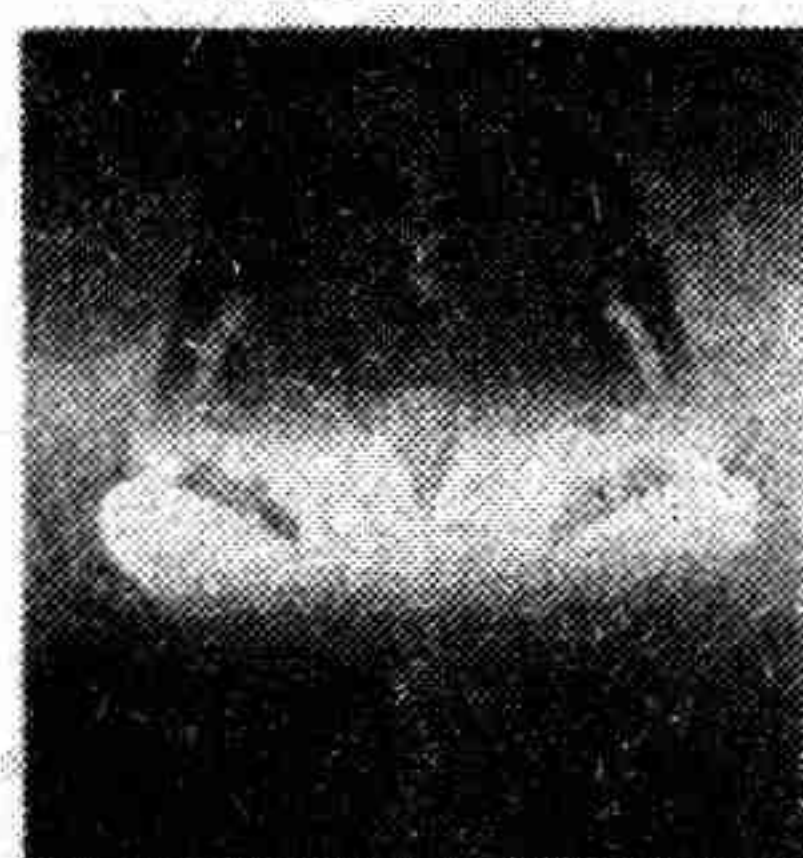
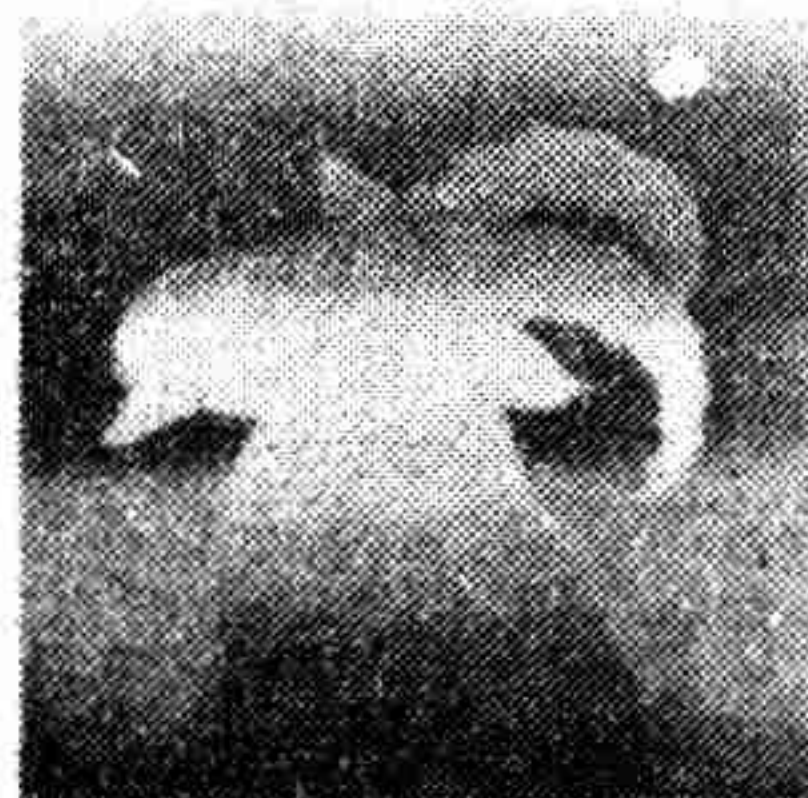
Nazapaženo sam se izvukao iz uzbuđene gomile, izašao i nisam požalio što napolju nisam pronašao Miguela. Tiho sam pokupio stvari i iz Samova štaglja izveo svoju kobilu. Nakon devetodnevnog šetnje uz Rio Grande, u njoj je bilo još dovoljno snage, pa nas je zora zatekla četrdesetak kilometara sjevernije, u simpatičnom malom mjestancu Espanola. Predao sam kobilu u ruke stajskog momka, uzeo sobu u hotelu, naručio kupelj i bocu dobrog burboña. Ovdje sam valjda bio na sigurnom od Sama i Clare i svih onih koji misle da imaju izravhati neke račune s Daveom Siringom. Pošteno ću se napiti, dobro ispavati i sutra krenuti prema sjeveru u svježinu i zelenilo Kolorada.

K R A J

SVE ŠTO STE O SVOM ZNAKU ŽELJELI ZNATI NAĆI ĆETE U IZDANJU

HOROSKOP

«Romana i stripova» Vjesnika

SVAKOG MJESECA PO JEDNA KNJIGA KOJA ĆE VAS ZABAVITI

U PRIPREMI:

**John George Jullian:
STRANAC U IGRI**

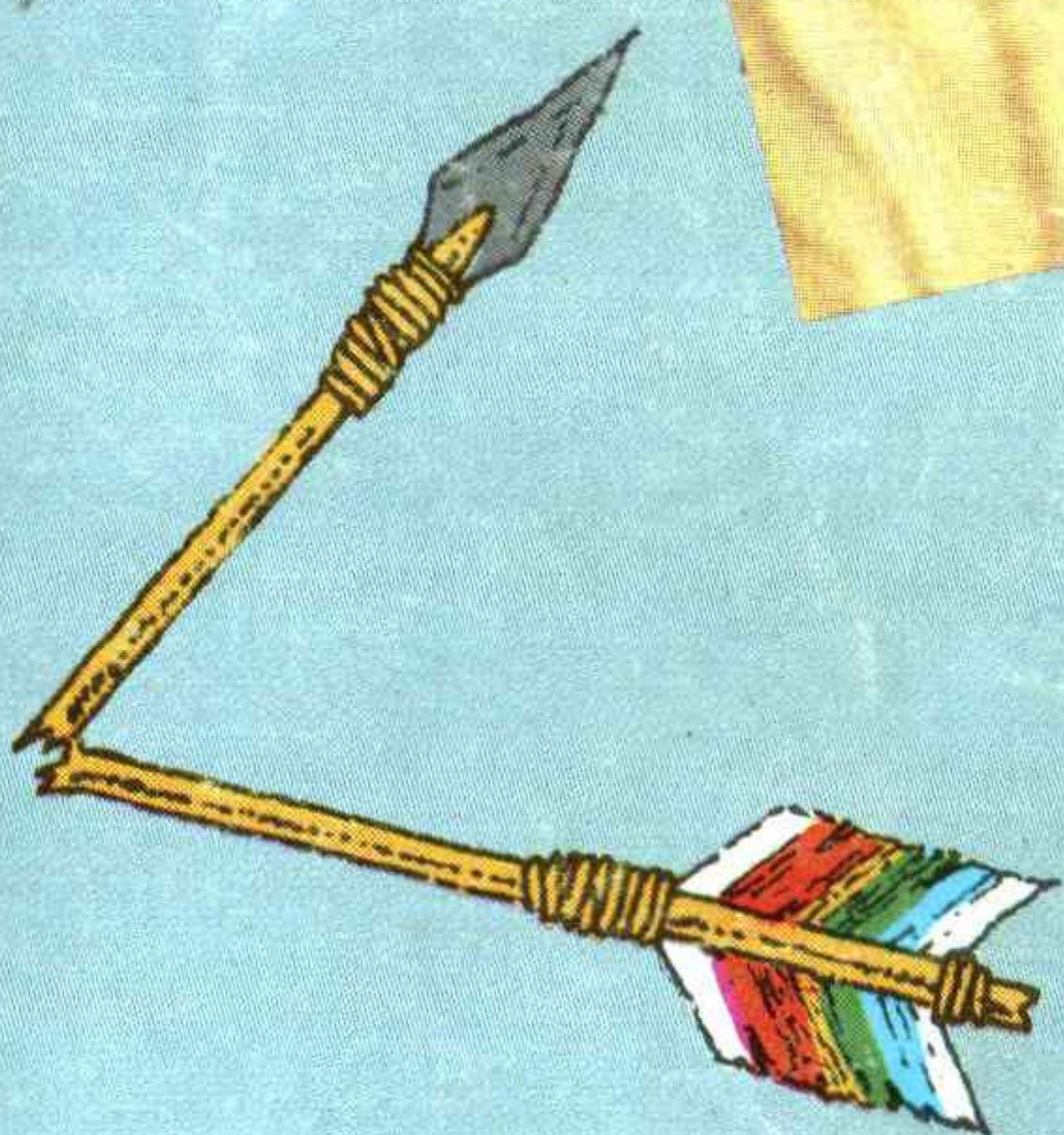
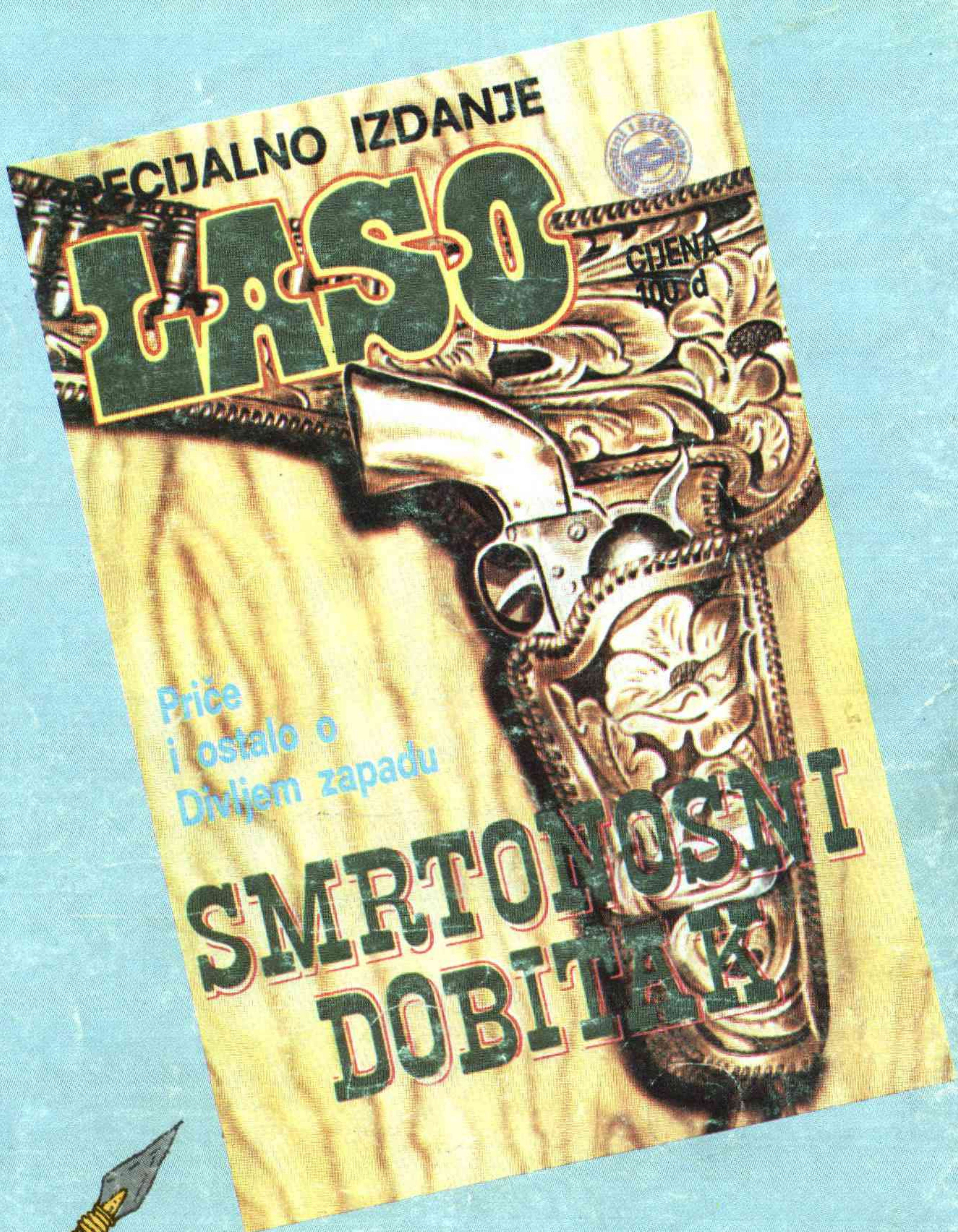
Cijena pretplate za godinu dana iznosi 4.680.- d, a za 6 mjeseci 2.340.- d. U cijenu je uračunat popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa SOUR »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-1216 »za Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US 15,00.

Uplata na devizni račun 30101-620-16-25730-3252051 kod – Zagrebačke banke Zagreb (za »Laso«.

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 55.000 d, c/b stranica 40.000 d. Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 1973. od 26. XI 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

I OVO
ĆETE NAĆI
KOD SVOG
PRODAVAČA NOVINA!